

Katedra: Historie
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor: Historie – Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání

Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře v roce 1948 v době tzv. druhé retribuice

The Extraordinary People's court in Kutná Hora in 1948 at the time of co-called the second period of retribution.

Bakalářská práce: 12–FP–KHI– 072

Autor:

Lukáš Koula

Podpis:

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková PhD.

Konzultant: PhDr. Ivana Hrachová

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
53	0	4	12		10

V Liberci dne: 27. července 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra historie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(pro bakalářský studijní program)

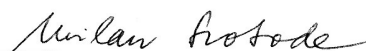
pro (kandidát): Lukáše Koulu
adresa: Selská 612, Liberec 12, 460 1
studijní obor (kombinace): Historie - Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání
Název BP: **Mimořádný lidový soud Kutná Hora v letech 1945 - 1947**
Název BP v angličtině: **The Extraordinary People's Court in Kutná Hora between 1945 and 1947**
Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.
Konzultant: PhDr. Ivana Hrachová
Termín odevzdání: 30. 4. 2011

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 30. března 2010

děkan

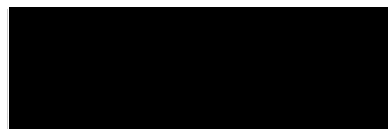

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): Koula Lukáš

Datum: 18. 11. 2010

Podpis:

Název BP: MIMOŘÁDNÝ LIDOVÝ SOUD KUTNÁ HORA V LETECH 1945-1947

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

Cíl: Cílem bakalářské práce je na základě studia pramenů a literatury charakterizovat činnost Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v letech 1945-1947. Pozornost bude věnována fungování soudu v rámci tzv. prvního retribučního soudnictví. Sledována a analyzována bude národnostní problematika, sociální struktura obžalovaných, poměr odsuzujících a osvobozujících rozsudků. Jednotlivé kauzy budou statisticky vyhodnoceny a typizovány. Zvláštní pozornost bude věnována odsouzeným k trestu smrti.

Požadavky: Znalost dobových reálií, kritické myšlení, schopnost práce s prameny a jejich komparace s literaturou.

Metody: Analýza archivního materiálu
Syntéza pramenů a literatury

Literatura: 1. PRAMENY ARCHIVNÍ:
Státní oblastní archiv Praha

1.2. PRAMENY VYDANÉ, DOKUMENTY:
Sbírka zákonů a nařízení Československé republiky
Soudobý regionální tisk

2. LITERATURA:

BORÁK, Mečislav: Spravedlnost podle dekretu. Retribuční soudnictví v ČSR a Mimořádný lidový soud v Ostravě (1945–1948), Šenov u Ostravy 1998.

FROMMER, Benjamin: National Cleansing. Retribution against Nazi Collaborators in Postwar Czechoslovakia. Cambriodge 2004.

HRACHOVÁ, Ivana: Mimořádný lidový soud v Mostě 1945–1947. Diplomová práce FP TU, Liberec 2006.

JANÁK, Dušan: Činnost mimořádného soudu Opava v letech 1945–1948, Časopis Slezského zemského muzea, série B, 43/1994, s. 245 – 283.

JARKOVSKÁ, Lucie: Odplata či spravedlnost? Praha 2009.

JIRŮ, Václav: Klatovské oprátky, Plzeň 2004.

JIRŮ, Václav: Nedaleko od Norimberku. Z dějin Mimořádného lidového soudu v Chebu v letech 1946-1948. Cheb 2001.

KOČOVÁ, Kateřina: Druhá retribuce. Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948, Soudobé dějiny 11, 2004, s. 586 – 625.

KOČOVÁ, Kateřina: Činnost mimořádných lidových soudů. MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice. Disertační práce, Fakulta humanitních studií Hradec Králové, Hradec Králové 2006.

KUKLÍK, Jan: Mýty a realita tzv. „Benešových dekretů“. Dekrety prezidenta republiky 1940–1945, Praha 2005.

Poválečná justice a národní podoby antisemitismu. Postih provinění vůči Židům před soudy a komisemi ONV v Českých zemích v letech 1945–1948 a v některých zemích střední Evropy, Sborník, Praha – Opava 2002.

Retribuce v ČSR a národní podoby antisemitismu. Židovská problematika a antisemitismus ve spisech mimořádných lidových soudů a trestních komisí ONV v letech 1945–1948, Sborník, Praha – Opava 2002.

Čestné prohlášení

Název práce: Mimořádný lidový soud Kutná Hora v letech 1945 - 1947
Jméno a příjmení autora: Lukáš Koula
Osobní číslo: P08000852

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 27.07. 2012

Lukáš Koula

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří mě během dosavadního studia a při tvorbě bakalářské práce podporovali a pomáhali mi. Dále Mgr. Kateřině Lozoviukové PhD. za cenné rady, informace, trpělivost a poskytnuté materiály. Rád bych také poděkoval za ochotu a vstřícnost, které jsem se dočkal od zaměstnanců Státního oblastního archivu v Praze.

V neposlední řadě bych rád poděkoval rodičům a bratrovi za to, že mě nechali jít vlastní cestou a stali se mi oporou a zázemím v době studia. Děkuji také dědovi za motivaci, lásku a pochopení.

Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře v roce 1948 v době tzv. druhé retribuice

RESUMÉ

Bakalářská práce se snaží zachytit činnost Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v tzv. druhém období retribuice tj. v roce 1948. V první část je věnována samotné činnosti soudu a analýzou samotných trestních spisů. Druhá část se zabývá vybranými případy projednávané u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v roce 1948. Práce obsahuje přílohy, ve kterých jsou uvedeny seznamy personálního obsazení soudu a seznam obžalovaných. Práce vychází z fondu Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře 1945 – 1948, uloženého ve státním oblastním archivu v Praze.

Klíčová slova: Retribuce, Mimořádný lidový soud, tzv. Druhá retribuice, Gestapo, udavačství, odplata, očista, Kutná Hora, národnost, revize.

The Extraordinary People's court in Kutná Hora in 1948 at the time of co-called the second period of retribution.

SUMMARY

The Bachelor Thesis tries to describe work of The Extraordinary People's court in Kutná Hora at the time of co-called the second period of retribution i.e. in 1948. The first part talks about activities of the court and analyzes criminal reports. There are select lawsuits at the Extraordinary People's court in Kutná Hora in 1948 in the second part. The Thesis contains supplements in which court administration and a list of inductees are. The main source of the Thesis is the Fund of The Extraordinary People's court located in the State regional archive in Prague.

Key words: Retribution, the Extraordinary People's court, Kutná Hora, the second period of retribution, Gestapo, Revision, vengeance, cleansing.

Das Außerordentliche Volksgericht in Kutna Hora in 1948

ZUSAMMENFASSUNG

Die Bachelor Arbeit versucht die Arbeit des außergewöhnlichen Volksgerichts in Kutna Hora zu beschreiben, im sogenannten 2. Zeitalter der Vergeltung, das heißt im Jahr 1948. Der erste Teil ist allein der Tätigkeit des Gerichts gewidmet und der Analyse von Straftaten. Der zweite Teil beschäftigt sich mit ausgewählten Gerichtsverfahren im Volksgericht in Kutna Hora, im Jahre 1948. Die Arbeit beinhaltet Zusätze, in welchem Verzeichnisse der Personenbesetzung des Gerichts und ein Verzeichnis der Angeklagten aufgeführt ist. Die Arbeit geht aus dem Fond des Volksgerichts in Kutna Hora hervor, der im regionalen Staatsarchiv in Prag liegt.

Schlüsselwörter: Kutná Hora, Das Außerordentliche Volksgericht, Vergeltung, Fegefeuer, Revision, Gestapo, Nationalität.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Rozbor Pramenů a literatury.....	13
2.1 Kritika pramenů.....	13
2.2 Kritika literatury.....	13
3 Vznik a vývoj retribučních zákonů.....	16
3.1 Cesta k dekretu.....	16
3.2 Tzv. velký retribuční dekret.....	17
3.3 Tzv. malý retribuční dekret.....	22
3.4 Národní soud.....	23
3.5 Obnovení retribuce.....	24
4 Mimořádný lidový soud v Kutné hoře v době tzv. Druhé retribuce.....	29
4.1 Struktura soudu.....	29
4.2 Počet projednaných případů.....	30
4.3 Národnostní struktura obžalovaných.....	31
4.4 Poměr odsuzujících a zprošťujících rozsudků.....	33
4.5 Důvody k odsouzení.....	34
4.6 Výše trestů.....	35
5 Projednané případy u MLS v Kutné Hoře.....	37
5.1 Udavačství.....	37
5.1.1 příklady motivů udání.....	39
5.1.2 shrnutí.....	41
5.1.3 Případ Marie Zumrová.....	42
5.1.4 Případ Božena Myslivečková.....	43
5.1.5 Případ Emilie Choutková.....	44
5.2 Členové fašistických organizací.....	45
5.2.1 Případ Jan Kilián st.....	47
5.2.2 Případ František Vašíček.....	49
5.2.3 Případ Fritz Hentschel.....	50
5.2.4 Případ Jan Hovorka.....	51
5.2.5 případ Bohumil Vlček.....	53
5.2.6 Případ František Klement.....	54
5.3 Propagace nacistického či fašistického hnutí.....	55
5.3.1 Případ manželů Součkových.....	55
5.3.2 Případ Josef Peršín.....	57

5.4 Příklad člena Gestapa.....	59
5.4.1 Příklad Emil Laufke.....	59
5.5 Příklad projednaný v meziretribučním období.....	60
5.5.1 Příklad Jakub Válek.....	60
6 Závěr.....	62
7 Použité prameny a literatura.....	64
7.1 Archiv.....	64
7.2 Tištěné prameny.....	64
7.3 Dobová periodika.....	64
7.4 Literatura.....	65
8 seznam zkratek.....	67
9 Seznam příloh.....	68
10 Přílohy.....	69

1 Úvod

Mezinárodní soudní tribunál v Norimberku, který byl zřízen po druhé světové válce, měl za úkol potrestat hlavní válečné zločince a těch kteří se v nich provinili. S obdobným tribunálem se později můžeme setkat i v Tokiu. Tento soud trestal válečné zločince Japonska a lpěl na stejných právních základech. Za účelem potrestání válečných zločinců působících v Čechách rozhodla vláda ustanovit Mimořádné lidové soudy s pravomocí potrestat provinilé. Tyto soudy stanného charakteru ustanovil dekret prezidenta republiky č. 16, jednalo se o tzv. velký retribuční dekret.¹ Působení těchto mimořádných institucí se dá rozdělit do dvou období, jednalo se o tzv. První retribuční konanou v letech 1945 – 1947, a pak o tzv. Druhou retribuční v roce 1948. Především v druhém období se Mimořádné lidové soudy stali jedním z nástrojů k upevnění a udržení komunistické moci.²

Cílem této práce se stalo zmapování činnosti Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v době tzv. Druhé retribuční, probíhající v roce 1948. S pomocí archivních materiálů, jednalo se především o trestní spisy uložené v SOA Praha, má práce statisticky vyhodnotit činnost zmíněného soudu včetně rozebrání vybraných kauz v tzv. Druhém retribučním období. Práce by za pomoci analýzy trestních spisů měla přispět k hodnocení činnosti Mimořádných lidových soudů v českých zemích.

Vznik retribučních zákonů je popsán v úvodní kapitole. Jedná se především o tzv. velký dekret prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. „o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech“. Okrajově je zmíněn i dekret prezidenta republiky č. 138/1945 „o trestání některých provinění proti národní cti“³ a Národní soud, který měl soudit protektorátní vládu⁴. V textu je i část o obnovení retribuční komunistickou mocí v roce 1948.

Další kapitola se věnuje činnosti samotného Mimořádného lidového soudu v Kutné hoře v období tzv. Druhé retribuční v roce 1948. Zde jsou uvedeny také statistické údaje, které slouží jako obraz činnosti zmíněné instituce předkládající informace o struktuře obžalovaných, výši trestů či způsobům provinění.

¹ Více o dekretu např. KUKLÍK Jan, *Mýty a realita takzvaných Benešových dekretů*, Praha 2002;

² Více např. KAPLAN Karel, *Pravda o Československu 1945-1948*, Praha 1990;

³ Více o tzv. Malé retribuční: KMOCH Pavel, *Malá retribuční v Českých zemích a trestní nalézací komise v Benešově u Prahy*, Liberec 2011;

⁴ Více KVAČEK – TOMÁŠEK, *Obžalovaná je vláda*, Praha 1998;

V poslední kapitole jsou představeny vybrané kauzy různého charakteru. Rozebrány jsou zde zajímavé kauzy udavačství, členství ve fašistických organizacích či případ projednávány v meziretribučním období.

V přílohách je uvedeno personální obsazení Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v roce 1948. Jedná se o seznam soudců z povolání i lidu a veřejných žalobců. Dále je zde uvedena tabulka se jmény všech obžalovaných.

Práce byla vypracována za pomoci dochovaných materiálu z fondu Mimořádný lidový soud Kutná Hora uložený ve Státním oblastním archivu Praha.⁵ Nejdůležitějším pramenným materiálem se staly trestní spisy obsahující zejména výpověď svědků, rozsudek a protokol sepsaný obžalovaným. Některé spisy však nejsou úplné a chybí v nich například rozsudek. Výše trestu se dala odvodit z jiných dokumentů či zůstala neznámá.

Citace je v textu uvedena kurzívou v uvozovkách. Některá jména jsou ve spisech uvedena ve více variantách. Způsobeno je to především převáděním jmen do němčiny či naopak jejich počestřováním. Užitá varianta v textu vychází z rozsudku soudu.

Tato práce zachycuje stav autorova bádání k červnu 2012.

⁵ Dále jen SOA Praha.

2 Rozbor Pramenů a literatury

2.1 Kritika pramenů

Pro zpracování tématu byl použit jako základní pramen fond Mimořádný lidový soud Kutná Hora 1945 – 1948, uložený v SOA Praha. Tento fond obsahuje pouze trestní spisy řazené v kartonech a jmenný rejstřík obžalovaných bez dalších údajů. Spisy nejsou zachované kompletní. V některých z nich chybí například rozsudek, záznam hlavního přelíčení či případně chybí i celý spis. Způsobeno to pravděpodobně bylo různým přeposíláním těchto pramenných materiálů. Z tohoto fondu byly využity především spisy obžalovaných v roce 1948. Jednalo se konkrétně o 320 dochovaných dokumentů řazených do celkem 136 kartonů. Tyto spisy jsou však hodnotným materiálem pro poznání fungování poválečné retribuice.

Využito bylo i pramenů písemné povahy. Jednalo se především o Sbírku zákonů a nařízení státu Československého,⁶ doplněné o Dekrety prezidenta republiky 1940 – 1945.⁷ Dalším využitým pramenem se stal soubor tří projevů tehdejšího ministra spravedlnosti Prokopa Drtiny *Na soudu národa. Tři projevy ministra spravedlnosti Dr. Prokopa Drtiny o činnosti mimořádných lidových soudů a Národním soudu*⁸ a *O soudcovské nezávislosti, lidovém soudnictví a jiných časových otázkách československé justice*.⁹

2.2 Kritika literatury

Problematikou mimořádného lidového soudnictví se začalo po sametové revoluci zabývat hned několik publikací. Jedná se o otázku aktuální a zajímavou. Podrobně se tímto problémem zabývá ve svém díle *Spravedlnost podle dekretu. Retribuční soudnictví v ČSR a Mimořádný lidový soud v Ostravě (1945 – 1948)*¹⁰ Mečislav Borák. V této knize se kromě obecné roviny dovídáme o činnosti Mimořádného lidového soudu v Ostravě. Dále nás obecně s problematikou seznamuje Benjamin Frommer ve své publikaci *Národní očista – retribuice v poválečném Československu*.¹¹

⁶ *Sbírka zákonů a nařízení státu Československého*, ročník 1945, částka 9 ze dne 9. července 1945;

⁷ JECH – KAPLAN, *dekrety prezidenta republiky 1940 – 1945*, Dokumenty, část I, II, Brno 1995;

⁸ DRTINA Prokop, *Na soudu národa. Tři projevy ministra spravedlnosti Dr. Prokopa Drtiny o činnosti mimořádných lidových soudů a Národním soudu*, Praha 1947;

⁹ DRTINA Prokop, *O soudcovské nezávislosti, lidovém soudnictví a jiných časových otázkách československé justice*, Praha 1947.

¹⁰ BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998;

¹¹ FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010;

O zhodnocení druhé retribuice se v časopisu Soudobé dějiny pokusila Kateřina Kočová ve článku *Druhá retribuice – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*.¹² První retribuicí se zabývala například ve článku *Příspěvek ke zhodnocení činnosti mimořádných lidových soudů v prvním retribučním období (1945 – 1947)*.¹³ Samotným dekretům prezidenta republiky se věnuje ve své práci Jan Kuklík *Mýty a realita takzvaných Benešových dekretů*.¹⁴ Pavel Kmoč ve své diplomové práci „*Malá retribuice“ a trestní nalézací komise v Benešově u Prahy*¹⁵ objasňuje fungování tzv. malého dekretu.

Jednotlivými lidovými soudy se zabývá hned několik odborných publikací. Činnosti Mimořádného soudu v Liberci, České Lípě a Litoměřicích se podrobně věnuje dizertační práce Kateřiny Kočové *Činnost mimořádných lidových soudů – MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice*¹⁶, dále pak Ivana Rapavá v díle *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948*,¹⁷ řeší problematiku zmíněného soudu. Činnosti Mimořádného lidového soudu v Mladé Boleslavi se věnuje diplomová práce *Mimořádný lidový soud Mladá Boleslav 1945 – 1947*¹⁸ mapující činnost soudu v tzv. Prvním retribučním období.

Do práce je zakomponovaná i doplňující literatura, která se nepřímo retribuice dotýká či se jí zabývá pouze okrajově. Tyto publikace nám většinou objasňují historický kontext a souvislosti před okupací i první roky po skončení války. Robert Kvaček s Dušanem Tomáškem se v publikaci *Causa Emil Hácha*¹⁹ zabývají posledními léty života protektorátního prezidenta. Činnosti Gestapa je věnována práce Oldřicha Sládka *Zločinná role Gestapa*.²⁰ Dále se touto problematikou zabýval Rupert Butler ve svých dílech *Dějiny Gestapa slovem a obrazem*²¹ a *Gestapo. Dějiny Hitlerovi tajné policie 1933 – 1945*.²² Činností organizace Vlajka je věnováno dílo Milana Nakonečného *Vlajka*.²³

¹² KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuice – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: Soudobé dějiny 3-4, Praha 2005, s. 586 – 625;

¹³ KOČOVÁ Kateřina, *Příspěvek ke zhodnocení činnosti mimořádných lidových soudů v prvním retribučním období (1945 – 1947)*, in: Pax bello potior, Sborník, Liberec 2004, s. 299 – 318;

¹⁴ KUKLÍK Jan, *Mýty a realita tzv. Benešových dekretů*, Praha 2002.

¹⁵ KMOCH Pavel, „*Malá retribuice“ a trestní nalézací komise v Benešově u Prahy*, Liberec 2011;

¹⁶ KOČOVÁ Kateřina, *Činnost mimořádných lidových soudů – MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice*, Hradec Králové 2006;

¹⁷ RAPAVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948*, Ústí nad Labem 2010;

¹⁸ SÝKOROVÁ Veronika, *Mimořádný lidový soud Mladá Boleslav 1945 – 1947*, Liberec 2005;

¹⁹ KVAČEK – TOMÁŠEK, *Causa Emil Hácha*, Praha 1995;

²⁰ SLÁDEK OLDŘICH, *Zločinná role gestapa*, Praha 1986;

²¹ BUTLER Rupert, *Dějiny Gestapa slovem i obrazem*, Praha 1999;

²² BUTLER Rupert, *Gestapo. Dějiny Hitlerovi tajné policie 1933 – 1945*, Praha 2004;

²³ NAKONEČNÝ Milan, *Vlajka*, Praha 2001;

Problematicke českého fašismu a kolaborace dal ve svém díle *Český fašismus 1922 – 1945 a kolaborace 1939 - 1945*²⁴ prostor Tomáš Pasák. Vysídlování pohraničí se zabývají ve své studii *Poslední mrtví ...První živí*²⁵ Stanislav Biman a Roman Cílek. Situaci za období protektorátu mapuje dílo Pavla Maršálka *Protektorát Čechy a Morava*.²⁶

Dosud se neobjevila žádná práce vyjadřující se detailně k dějinám Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře.

Celkový seznam použité literatury a pramenů je uveden na konci práce.

²⁴ PASÁK Tomáš, *Český fašismus 1922 – 1945 a kolaborace 1939 – 1945*, Praha 1999;

²⁵ BIMAN – CÍLEK, *Poslední mrtví ... První živí*, Ústí nad Labem 1989;

²⁶ MARŠÁLEK Pavel, *Protektorát Čechy a Morava. Státoprávní a politické aspekty nacistického a okupačního režimu v českých zemích 1939 – 1945*, Praha 2002;

3 Vznik a vývoj retribučních zákonů

3.1 Cesta k dekretu

Během svého projevu ve Státní radě označil prezident republiky Eduard Beneš jako jednu z nejdůležitějších otázek poválečnou retribuci. Po té co se roku 1941 dočkal oficiálního uznání od spojeneckých mocností, „začala československá exilová vláda spolu s polskou exilovou vládou veřejně deklarovat závazek, že požene nacisty k zodpovědnosti za jejich zločiny.“²⁷ V tzv. Svatojakubské deklaraci z roku 1942, polská a československá vláda spolu se sedmi dalšími²⁸ prohlásili, že jeden z jejich hlavních válečných cílů bude potrestání válečných zločinců.²⁹ Jedním z důležitých bodů se stal závazek těchto vlád o potrestání nejen okupantů, ale i všech vlastních občanů, kteří se na válečných zločinech podíleli.³⁰

Ministr spravedlnosti Jaroslav Stránský předložil ke schválení londýnské vládě 4. března 1943 první osnovu retribučního dekretu, přičemž „její autoři se snažili vystačit s již existujícími skutkovými podstatami, jak je definoval před válkou platný trestní zákon. Ten ovšem nepostihoval všechna provinění.“³¹ Po předložení byla zřejmá nutnost přepracování návrhu. Stalo se tak na jaře roku 1944 a vláda tento projekt schválila 6. října téhož roku. Prezident Beneš připojil svůj podpis počátkem následujícího roku a dekret mohl být uveřejněn 6. března v Národním věstníku, čímž se stal také platným. Platnost tohoto právního předpisu byla pouze na území Českých zemí, jelikož Slovenská Národní rada vydala vlastní normu 4. června 1945 postihující jejich území.³² Téhož dne byl v mírně upravené podobě londýnský dekret předán ke zveřejnění. Společně s ním se publikoval i dekret o Národním soudu³³ Vládní nařízení o provedení spolu s oběma dekrety „byly vydány 19. června 1945 a vyhlášeny 9. července 1945 jako č. 16, 17 a 18/1945 Sb.“³⁴ Tímto se stal dekret č. 16/1945 Sb., nazýván též jako tzv. velký retribuční dekret, platným.

²⁷ FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 102.

²⁸ Jednalo se o vlády Jugoslávie, Norska, Řecka, Belgie, Holandska, Lucemburska a Francie.

²⁹ Roku 1942 se připojili také vlády Spojených států a Velké Británie. Následně byla vytvořena komise Spojených národů pro válečné zločiny.

³⁰ Více FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 102.

³¹ JARKOVSKÁ Lucie, *Odplata či spravedlnost*, Praha 2008, s. 13.

³² SNR č. 33/1945 Zb.

³³ Více BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 30.

³⁴ Tamtéž s. 30

3.2 Tzv. velký retribuční dekret

Tzv. velký retribuční dekret se zabýval potrestáním nacistických zločinců, zrádců včetně jejich pomahačů a mimořádnými lidovými soudy. Rozdělen byl celkem do dvou hlav a vyjmenovával jedenáct zločinů, které rozdělil do čtyř kategorií. Jednalo se o zločiny proti státu, zločiny proti osobám, zločiny proti majetku a udavačství. U jednotlivých paragrafů byla uvedena i výše trestů včetně podmínek, za kterých může být trest udělen. Pokud se našly zvláště přitěžující okolnosti, měl soud k dispozici trest smrti, případně doživotí. Nejnižším trestem se stal trest pěti let, tím nejvyšším již zmíněný trest smrti.

Pod zločiny proti státu spadaly celkem čtyři paragrafy.³⁵ První paragraf trestal činy, které směřovali proti ochraně republiky³⁶, a nařizoval trest smrti. Dále pak: „*kdo se dopustil přípravy úkladů (§ 2), ohrožení bezpečnosti republiky (§3), prorady (§ 4, č.1), zrady státního tajemství (§5, č. 1) vojenské zrady (§ 6, č. 1, 2 a 3) a násilí proti ústavním činitelům (§ 10, č. 1)*.“³⁷ Pokud soud shledal obžalovaného vinným v těchto bodech, volil trest těžkého žaláře od dvaceti let až doživotí s tím, že za zvláště přitěžujících okolností měl k dispozici možnost trestu smrti.

Ve druhém paragrafu byl brán zřetel na členství v různých organizacích. Jednalo se zde o „*Die Schutzstaffeln der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (S.S.), nebo Freiwillige Schutzstaffeln (F. S.) nebo Rodobransy, nebo Szabadcsapatok, nebo jiných zde nejmenovaných organizací podobné povahy*.“³⁸ Pokud soud odsoudil obžalovaného pomocí tohoto paragrafu, uděloval těžký žalář na dobu pěti až dvaceti let.³⁹ Další, v pořadí třetí paragraf, trestal propagaci nebo schvalování fašistického či nacistického hnutí a to v jakékoliv podobě.⁴⁰ Mimoto se zde jednalo i o schvalování nebo obhajobu nepřátelské vlády.⁴¹ Poslední paragraf se zabýval rozvracením zahraničního hnutí a poškozování zájmů republiky zejména se jednalo o domácí odboj. Trestat v případě viny mohl soud od pěti do deseti let.

³⁵ Byli to § 1,2,3,4

³⁶ Jednalo se o zákon na ochranu republiky vydaný dne 19. března 1923, č. 50 Sb.: úkladů o republiku (§ 1).

³⁷ FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 451-452;

³⁸ Tamtéž s. 452.

³⁹ Pokud zde byli shledáni zvláště přitěžující okolnosti, měl soud možnost dávat vyšší trest, a to těžký žalář od dvaceti let až na doživotí.

⁴⁰ Mohlo se zde jednat o tisk, rozhlas film či divadlo popřípadě i veřejné shromáždění.

⁴¹ Trest zde byl vytyčen od pěti do dvaceti let. Stejně jako v § 1 je zde možnost za zvláště přitěžujících okolností přistoupit k vyšším trestům a to na doživotí či trest smrti.

Zločiny proti osobám jsou zakotveny v § 5, § 6 a § 7. První odstavec zahrnoval zločiny veřejného násilí, jednalo se zejména o násilné loupeže či zacházení s člověkem jako otrokem. Dále zde byla ukotvena vražda, těžké ublížení na zdraví či zabití. V případě odsouzení uzákoňoval paragraf za tyto činy trest smrti. Od deseti do dvaceti let odsoudil soud ty, kdo v témže paragrafu omezovali osobní svobodu člověka, vydírali či vyhrožovali, popřípadě ublížili někomu na těle.

Následující paragraf se týkal nařízených a povinných prací. Současně řešil i případy spoluviny. Mohl naříditi trest od pěti do deseti let. Pokud díky tomuto nařízení musel člověk pracovat v cizině či na místech obzvlášť nebezpečných, trestal se proviněný bez ohledu na účel práce od deseti do dvaceti let těžkého žaláře. Zavinění ztráty svobody obyvatele ukotvil paragraf následující. Obžalovaný mohl být souzen a v případě prokázání viny dostat trest těžkého žaláře v rozmezí pěti až dvaceti let. Byla-li však způsobena ztráta svobody více lidem, trestní sazba byla od dvaceti let až na doživotí.⁴²

Udavačství⁴³ se v retribučním dekretu zakotvilo v paragrafu 11 a to následovně „Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky ve službách nebo v zájmu nepřítele, nebo využívaje situace přivoděné nepřátelskou okupací jiného pro nějakou skutečnou nebo vymyšlenou činnost udal, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.“⁴⁴ Tresty mohly být i vyšší, pokud například byla zaviněna ztráta něčí svobody, trest se pohyboval mezi hranicemi deseti až dvaceti let. V případě přímého nebo nepřímého následku ztráty svobody více než jednoho člověka, případně újmy na zdraví, měl soud rozhodnout o trestu doživotním. Pokud udání způsobilo něčí smrt, a to jak popravou či úmrtím ve vězení, soud vynesl trest smrti. Udání se tedy stalo samostatnou skutkovou podstatou. Zákonem však nikde nebylo specifikováno, co se dá za udavačství považovat. Soudy, krom tohoto vymezení, také museli rozhodovat, zda se jednalo o jednání v zájmu či ve službách nepřítele nebo situace přivolená nepřátelskou okupací.⁴⁵

⁴² V okolnostech zvláště přitěžujících až trest smrti.

⁴³ Více v kapitole udavačství.

⁴⁴ FROMMER Benjamin, *Národní očista retribuce v poválečném Československu*, Praha 2010, s. 456;

⁴⁵ Podrobněji: FROMMER Benjamin, *Národní očista retribuce v poválečném Československu*, s. 196 – 203; případně BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 223 – 225;

Na konci první hlavy dekretu jsou uvedena všeobecná ustanovení obsahující i § 18, který definuje dobu zvýšeného ohrožení republiky. Za tuto dobu považoval dekret 21. květen 1938 do dne určeného vládním nařízením. To vyšlo pod číslem 217 22. listopadu 1946 a ustanovilo konec období na 31. prosinec 1946. Také je zde uveden i § 16, který umožňoval soudům snížení trestu pod dolní hranici včetně podmínek k tomu vedoucích. Užívanými vedlejšími tresty bylo například pozbytí občanské cti⁴⁶, ztráta majetku a jmění ve prospěch státu. Soudy zde měly možnost nařídit odpykání části či celého trestu v nucených pracovních oddílech.

V druhé části se dekret zabýval samotnou činností mimořádných lidových soudů, které určoval jako nástroj k vykonání retribuce. Jeho schválením se ustanovilo celkem čtyřiaadvacet mimořádných lidových soudů, které postupně začaly vznikat ve větších městech. Vytvořily se na území Česka, Moravy a Slezska a jejich sídlem se staly převážně místa Krajských soudů, v případě potřeby zasedal senát v kterémkoliv místě soudního obvodu. Tyto instituce, zřízené pro potrestání zločinců za doby zvýšeného ohrožení republiky, měly původně omezenou působnost, a to na jeden rok. Senát se skládal z pěti soudců.⁴⁷ Soudy měly být uchráněny proti jakémukoliv zpolitizování procesů.⁴⁸ Do senátu se vybíralo ze seznamů ONV, jež se za tímto účelem vytvořily. Přednosty mimořádných lidových soudů, náměstky a soudce z povolání jmenoval prezident republiky. Vláda dle seznamů ONV jmenovala soudce z lidu⁴⁹ a veřejné žalobce. Předsedou daného soudu se ustanovil vždy soudce z povolání.

⁴⁶ Jednalo se o pozbytí na určitou dobu i navždy.

⁴⁷ Jedním soudcem z povolání a čtyřmi z lidu.

⁴⁸ To měly zajistit právě 4 soudci z lidu, kteří měli být zástupci čtyř legálních politických stran.

⁴⁹ Funkce soudce z lidu byl zákonnou občanskou povinností.

Praha	Litoměřice
Brno	Mladá Boleslav
České Budějovice	Most
Česká Lípa	Moravská Ostrava
Hradec Králové	Nový Jičín
Cheb	Olomouc
Chrudim	Opava
Jičín	Písek
Jihlava	Plzeň
Klatovy	Tábor
Kutná Hora	Uherské Hradiště
Liberec	Znojmo

Tabulka 1: Seznam MLS v českých zemích⁵⁰

Procesy s obžalovanými začaly vždy po návrhu veřejného žalobce. Jelikož se jednalo o soudy výjimečné, řídily se jinými předpisy než soudy řádné. Především se jednalo o zkrácený soudní proces. I přes svou mimořádnost byly procesy veřejně přístupné s tím, že obžalovaný měl právo vybrat si vlastního obhájce. Pokud si nemohl dovolit platit právního zástupce, dostal obhájce přiděleného.⁵¹ Rozsudek se prováděl ihned od odsouzení proviněného a prakticky proti němu nebylo odvolání. Proces neměl před soudem trvat déle než tři dny.⁵² Obžalovanému zanechal retribuční zákon možnost podání milosti k prezidentu republiky, což však nemělo odkladný účinek pro vykonání trestu. Dekret uváděl i pravidla pro určení trestu smrti. Ten měl být proveden bez zbytečných odkladů do dvou hodin.

⁵⁰ MIKANOVÁ Sandra, *Mimořádný lidový soud v Chrudimi v letech 1945 – 1947*, Liberec 2007, s. 19.

⁵¹ Jednalo se o tzv. Obhájce ex-offo.

⁵² Pokud byla tato doba překročena, byl předán případ řádnému soudu. Toto nařízení bylo v roce 1946 upraveno. Pokud se jednalo o významnou a složitou kauzu, mohlo zasedání trvat déle.

V případě přání odsouzeného umožňoval trest oddálit o hodinu.⁵³ Výjimku však měli ti, jejichž trest smrti se vykonával veřejně. Zde se rozsudek odkládal o 24 hodin. Pokud soud uložil trest obžalovanému v nepřítomnosti, měl být vykonán taktéž do 24 hodin po dopadení. Během tvorby dekretu se předpokládalo, že před mimořádnými lidovými soudy stanou především Němci. Tyto předpoklady se nenaplnily a skutečností se stalo něco jiného. Před soudy se ocitlo mnoho osob české národnosti obviněných z kolaborace a zrady. Navíc tomu nepomohla ani skutečnost, že mnoho Němců stihlo před koncem války uprchnout či byli zařazeni do odsunu. Odsunuti „*Byly tisíce Němců, aniž si tresty odpykali, či dokonce aniž byla jejich vina soudně zjištěna.*“⁵⁴

Lidové orgány odsunuly na základě svého rozhodnutí část Němců z obavy, že odsun bude po odpykání trestu oficiálně ukončen.⁵⁵ Veřejnost rozdělilo především trestání Čechů. Jedna část je považovala za zrádce či kolaboranty a požadovala nejvyšší tresty. Druhá zase volala po nižších trestech než u Němců s ohledem na jejich národnost. Oproti Němcům zakazoval zákon Čechy zařazovat do odsunů, což ve většině případů znamenalo odpykání celého trestu nebo jeho větší části.

První mimořádný lidový soud začal působit v Brně v květnu 1945. Jako poslední začal působit Mimořádný lidový soud v Chebu v únoru 1946. O prodlevu v začátcích působení se postaralo především předávání jmenovacích dekretů, ustavení soudu a činnost veřejného žalobce. Soudy však nepostupovaly jednotně. Stejně provinění se u jednotlivých mimořádných lidových soudů lišilo. I přes snahy ministerstva spravedlnosti se tresty a posuzování nepodařilo sjednotit. Původně zamýšlená jednoroční činnost těchto institucí musela být dvakrát prodloužena⁵⁶. Příčinou se stalo především velké množství případů čekajících k projednání. Činnost těchto lidových soudů se zastavila 4. května 1947 a byla považována za skončenou. V této době nikdo netušil obnovení retribučních zákonů komunistickou stranou v dubnu 1948.

⁵³ Více HRACHOVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1947*, Liberec 2004, s. 18.

⁵⁴ BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 55.

⁵⁵ Více BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998.

⁵⁶ Jednalo se o zákon vydaný 8. července 1946 č. 149/1946 Sb., který prodlužoval činnost MLS do 8. ledna 1947 a zákon č. 245/1946 vydaným 18. prosince 1946.

Celkem došlo veřejným žalobcům trestních oznámení	132549
Vyřízeno bylo	130114
Podáno MLS k postihu	38316
Z toho: Postoupeno ke stíhání řádným soudům	1634
Zůstalo nevyřízeno	334
Řízení ukončeno či přerušeno	5129
Osvobozeno	9132
Odsouzeno	22087
K trestu smrti odsouzeno	713
K trestu doživotí odsouzeno	741
Odsouzeno k trestu odnětí svobody	19888
Upuštěno od potrestání	745

Tabulka 2: Statistika činnosti lidového soudnictví v českých zemích 1945-1947⁵⁷

Uvedená tabulka nám uvádí činnost lidových soudů v roce 1945 – 1947. Vyplývá z ní také, že veřejní žalobci vyřídili celkem 130 114 případů. Z toho za první retribuční období soudy řešili celkem 38 316 případů a z nich odsoudili 22 087 lidí. V tabulce se dále dozvídáme počty lidí odsouzených k trestu smrti či doživotí.

3.3 Tzv. malý retribuční dekret

Potrestání menších viníků, kteří nespadali pod jurisdikci tzv. velkého retribučního dekretu⁵⁸, zahrnoval zákon č. 138/1945 Sb, „jemuž se pro odlišení začalo říkat „malý“ retribuční dekret.“⁵⁹ Stanovoval jako přečin „nepřístojné chování, urážení národního cítění českého nebo slovenského lidu, vzbudil veřejné pohoršení, bude potrestán.“⁶⁰ Odsouzený tímto dekretem mohl dostat trest v nejvyšší výši jednoho roku nebo pokutu do výše 1 000 000 Kčs či veřejné pokárání.⁶¹ Na rozdíl od tzv. velkého retribučního dekretu zde neuznávaly vinu či nevinu mimořádné lidové soudy, ale okresní národní výbory.⁶² Odlišnost právě od těchto soudů spočívala v tom, že se ONV nezodpovídaly ministerstvu spravedlnosti.

⁵⁷ HRACHOVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1947*, Liberec 2004, s. 19.

⁵⁸ § č. 16/1945 Sb. Retr. Zákona O potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech

⁵⁹ BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 35.

⁶⁰ FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 473.

⁶¹ ONV měl zde možnost tresty kombinovat popřípadě použít všechny tři najednou.

⁶² Více o tzv. malém retribučním dekretu KMOCH Pavel, „Malá retribuce“ v *Českých zemích a trestní nalézací komise v Benešově u Prahy*, Liberec 2011;

Jejich řízení mělo v područí ministerstvo vnitra, ovládané v té době Komunistickou stranou. Senát ONV se skládal celkem ze čtyř členů. Podmínkou se stalo dokončené právní vzdělání minimálně u jednoho z nich. tzv. malý retribuční dekret se díky kontrole ONV, stal nástrojem komunistické moci. Odsouzení dle tohoto zákona neunikli například přední čeští herci jako Vlasta Burian či Lída Baarová. Komunisté se díky tomuto retribučního zákonu zbavovali mnoha nepohodlných osob.⁶³

3.4 Národní soud

Dekret prezidenta republiky o Národním soudu č. 17/1945 Sb., ustanovil Národní soud v Praze. O prosazení tohoto zákona se zasloužili především komunisté. Před tímto soudem zřízeným zmíněným zákonem ze dne 19. června 1945 stanuli významní představitelé protektorátní vlády. Jednalo se především o prezidenta republiky⁶⁴ a členy ustanovené vlády. Zákon se vztahoval i na vrcholné představitele různých organizací či institucí či vysoce postavené kolaboranty.⁶⁵

Hlavním cílem tohoto soudu mělo být příkladné potrestání představitelů režimu podle tzv. velkého retribučního dekretu. Nezávislost těchto soudů ovlivňovala jak vláda, tak i sovětské orgány. Dá se tedy hovořit i o tom, že soudy bývaly zmanipulovány a soud tedy nebyl nezávislý.⁶⁶ Komunisté se již v první retribuční snaze o likvidaci, v některých případech i fyzickou, politických odpůrců. Jedním z případů je třeba odsouzení Rudolfa Berana⁶⁷ kdy současně s ním měl soud odsoudit i celou politiku, již zakázané, agrární strany. Před národním soudem se projednalo celkem 36 žalob proti 80 osobám. Z těchto lidí osvobodila tato „politická“ instituce celkem 3 osoby. Dalších 65 bylo odsouzeno k různým trestům. Jednalo se o 18 případů trestu smrti⁶⁸, 8 trestů doživotí, 5 odsouzeno v nepřítomnosti a 4 uznány sice vinnými, ale od potrestání bylo upuštěno. Soud vynesl celkem 35 trestů těžkého žaláře v celkové délce 334 a půl roku.⁶⁹

⁶³ Mimo jiné těch, který odmítaly režim či vstup do strany.

⁶⁴ Více: KVAČEK – TOMÁŠEK, *Causa Emil Hácha*, Praha 1995;

⁶⁵ Více: KVAČEK – TOMÁŠEK, *Obžalovaná je vláda*, Praha 1998.

⁶⁶ Usuzovat se dá především z toho, že výši ukládaných trestů projednávala samotná vláda a je zaznamenáno několik žádostí sovětských poradců o trest smrti.

⁶⁷ Více k tomuto případu: ROKOSKÝ Jaroslav, *Rudolf Beran a jeho doba. Vzestup a pád agrární strany*, Praha 2011.

⁶⁸ Z toho 3 případy skončili omilostněním.

⁶⁹ BORÁK M., *Spravedlnost podle dekretu*, s. 62-71.

3.5 Obnovení retribuce

Konec retribuce a tím i činnost mimořádných lidových soudů, měl nastat v květnu 1947, k čemuž také na krátkou dobu došlo. Debaty o ukončení vyvolaly mezi politiky velkou vlnu vzrušení. Napětí mezi stranou národně-socialistickou a komunistickou vyústilo v mnoho přiosťřených debat⁷⁰ I přes tyto rozbroje představil sněmovně 2. července 1947 ministr spravedlnosti Prokop Drtina svou souhrnnou zprávu o činnosti mimořádných lidových soudů. Toto pojednání, i při probíhající diskuzi, sněmovna jednohlasně přijala a tím se považovalo období retribuce za ukončené. V těchto dnech však nikdo nepředpokládal, že retribuce bude znovu předložena a schválena její účinnost i pro rok 1948. Veškeré nevyřízené případy zrušených mimořádných lidových soudů putovaly k soudům řádným.⁷¹ Od podzimu 1948 začaly sílit komunistické útoky na Prokopa Drtinu. Nazývali ho „jako nepřitele lidové demokracie, porušovatele právního řádu a ochránce kolaborantů a zrádců.“⁷² Jednalo se tedy o zdiskreditování, jak Drtiny, tak i národních socialistů v politice. Drtina se pokusil po únorovém převratu několikrát o sebevraždu. Ani jednou však neuspěl.⁷³

Komunistická vláda se uchýlila k čistkám v politickém, správním a soudním systému.⁷⁴ Pro tuto „čistku“ a upevnění mocenské politiky KSČ byly vybrány akční výbory, které tuto činnost prováděly. Tento krok bezpochyby znamenal obnovené retribuční soudnictví. Nástrojů jak se zbavit „nepohodlných soudců“ měli akční výbory mnoho. Můžeme například jmenovat zastavení praxe soudcům, státním zástupcům, advokátům i soudcům z lidu. O něm rozhodovali akční výbory Národní fronty.⁷⁵

⁷⁰ Toto napětí trvalo mezi zmíněnými stranami po celou dobu první retribuční.

⁷¹ Mečislav Borák uvádí, že řádné soudy v českých zemích vynesly za období od 5. května 1947 do 1. dubna 1948 celkem 270 rozsudků. Podrobněji BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 75.

⁷² tamtéž, s. 424.

⁷³ Nejprve se pokusil o sebevraždu pomocí revolveru a po neúspěšném pokusu i skokem z druhého patra. Po převozu do nemocnice zůstal pod policejním dohledem. Následně byl převezen do vazby a odsouzen ve vykonstruovaném procesu konaném 15. prosince 1953, za velezradu a vyzrazení státního tajemství k 15-ti letitému vězení. Roku 1960 byl výnosem prezidenta republiky amnestován.

⁷⁴ Například přednosta MLS v Kutné hoře byl penzionován. Více FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 425.

⁷⁵ Více o zastavení činnosti soudcům JARKOVSKÁ Lucie, *Odplata či spravedlnost*, Praha 2008, s. 112 – 137.

K myšlence o obnově retribučního soudnictví došlo až po uchopení vlády komunistickou mocí v únoru 1948. Na místo ministra spravedlnosti dosadila nová vláda Alexeje Čepičku. O retribučním soudnictví se začalo znovu jednat na setkání vlády konaném 12. března 1948. Na něm „*Alexej Čepička shrnul obsah důvodové zprávy k dotyčnému navrhovanému zákonu, přičemž svůj projev koncipoval jako útok na předúnorovou justici Prokopa Drtiny.*“⁷⁶ Čepička ve svém projevu zmínil nutnost a novelizaci obnovení retribuční v souvislosti s únorovým politickým převratem. Dále tvrdil, že Košický program nesplnil očekávání ve věcech retribuční a tím tedy nedosáhl naplnění.

Na již 101. schůzi Ústavodárného Národního shromáždění, konané 25. března 1948, schválila vláda zákon č. 33/1948 Sb., který „*obnovil účinnost retribučního dekretu č. 16/1945 Sb. A nařízení o lidovém soudnictví až do konce roku 1948.*“⁷⁷ Před schválením měl slovo v diskuzi ministr spravedlnosti Alexej Čepička, ten opět zpochybnil činnost bývalého ministra Drtiny a celé jeho bývalé ministerstvo, dále také nevěřil ve věrohodnost a tvrdil, že soudci byli mnohdy zaujatí. Majetné osoby údajně dostávali menší tresty než ti nemajetní a osvobození se prý dostávalo osobám s vyšším společenským postavením.⁷⁸ Hlavním cílem obnovené retribuční se měli stát „*velké ryby*“⁷⁹ nikoliv drobní viníci. Už v této době vycházelo najevo, že bude řada revizních procesů a projednání odložených a zastavených případů. Nový zákon schválilo Ústavodárné Národní shromáždění na této schůzi, které také dále projednalo a uzákonilo obnovení tzv. malého retribučního dekretu zákonem č. 34/1948 Sb.⁸⁰ Tímto dnem se tedy rozhodlo o znovuoobnovení obou retribučních dekretů. Směrnice vypracované ÚV KSČ, mimo jiné kladly důraz na co nejrychlejší znovuoobnovení a fungování mimořádných lidových soudů či jejich rychlost.

⁷⁶ KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuce – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: Soudobé dějiny 3-4, Praha 2005, s. 588;

⁷⁷ BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 76.

⁷⁸ Podrobněji KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuce – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: Soudobé dějiny 3-4, Praha 2005, s. 591.

⁷⁹ Tamtéž s. 592.

⁸⁰ Zákon č. 34/1948 měl název „o revizi trestního řízení v některých případech provinění proti národní cti“ a schváleným se stal tedy také 25. března 1948.

Ustanovení dekretu se nevyhnulo některým změnám. O obnovení procesu nyní rozhodoval mimořádný lidový soud. Změny také doznalo složení senátu. V této chvíli se senát skládal ze dvou modelů. Prvním příkladem se stal případ tří soudců, z čehož dva soudci byli jmenováni z lidu, a druhým pětičlenným senátem, kde funkci zastával soudce z povolání spolu se čtyřmi soudci z lidu. Tento druhý typ sloužil převážně k posuzování případů s již ukončeným rozsudkem.⁸¹ Ministr spravedlnosti nyní jmenoval „*přednosty MLS, jejich náměstky a soudce z povolání jako veřejné žalobce a soudce z lidu (ty ze seznamů sestavených ONV)*“⁸² zcela sám. Dále také veřejný žalobce mohl zahájit či pokračovat v již uzavřeném případě, ačkoliv se projednával již před nabytím účinnosti nového zákona.⁸³ Pokud se revizní proces zahájil, nepřipouštěl zákon žádný opravný prostředek. Další podstatnou změnou, která přišla s obnovou retribuční, měla být platnost tohoto retribučního zákona. Tentokrát se jeho účinnost týkala celého území Československa.

K obnovení retribuční se zpětně vyjádřil i vězněný bývalý ministr spravedlnosti Prokop Drtina⁸⁴, který to považoval za neústavní krok, „*nebot' retribuční byly po dlouhé a vzrušené debatě v parlamentu politicky i ústavně právně uzavřeny.*“⁸⁵ Také kritizoval prezidenta dr. Eduarda Beneše, který svým podpisem tento protiústavní krok posvětil. Mimořádný lidový soud v Praze obnovil svou činnost jako první, a to k datu 9. dubna 1948, kdy projednal 11 případů. Rychlý nástup se zdál úspěšný a vyvolával představy ukončení retribuční už k 28. říjnu 1948. Tímto datem ale soudy činnost neskončily a většina jich působila až do krajního termínu, tedy 31. prosince 1948.

⁸¹ Pokud se rozhodovalo o rozsudku smrti v pětičlenném senátu musely být pro 4 hlasy u tříčlenných se vyžadovala jednomyslnost rozsudku.

⁸² BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 76.

⁸³ To znamenalo, že jakýkoliv již uzavřený případ podle retribučního zákona mohl být znovu otevřen. Případ mohl být otevřen i pokud byl rozsudek osvobozující.

⁸⁴ O obnovení retribučního soudnictví se dozvěděl Prokop Drtina až ve věznici během 50. let od spolupráce.

⁸⁵ BORÁK M., *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 78;

Retribuční soudnictví tedy nebylo bez poskrvny. Doložit to můžeme například na kauze konané královéhradeckým lidovým orgánem proti velkostatkáři a majiteli mlýnů Josefu Voželnílkovi⁸⁶. Voženilka lidový soud odsoudil⁸⁷ v tzv. druhém retribučním období k 15-ti letům vězení, ačkoliv během války podporoval finančně perzekuované Čechy a v tzv. prvním retribučním období ho tentýž soud zprostil obvinění. V roce 1991 Nejvyšší soud ČR rozsudek zrušil kvůli tomu, že důkazy, hrající ve prospěch obžalovaného, nebyly použity a také konstatoval přístup senátu za povrchní. V Kutné Hoře se jednalo například o případ manželů Součkových, které soud uznal vinnými ze zločinu propagace nacistického či fašistického hnutí. Oba údajně měli hanit prezidenty Masaryka i Beneše a navíc Souček prý žádal vojenské zásoby na německých úřadech a v dopise⁸⁸, prokazoval loajalitu Němcům. Generální prokurátor podal v roce 1994 odvolání proti rozsudku a Nejvyšší státní soud rozsudek zrušil s poukázáním na porušení zákona a činy, které dle spisu spáchali, nebyli trestné.⁸⁹

Statistická data o počtu odsouzených u mimořádných lidových soudů v tzv. „druhém retribučním období“ nebyli KSČ nikdy publikovány. Dá se tedy konstatovat toto: „V každém případě je zřejmé, že komunistická akce obnovování retribuční naprosto ztroskotala. Nebylo se čím chlubit, proto ani výsledky této akce nebyly publikovány.“⁹⁰ Z dostupných materiálů se však dovídáme, že celkem v druhé retribuční odsoudili lidové instituce celkem 3204 případů.⁹¹

Období	Počet osob	V procentech
1. období (do 4.5.1947)	28350	89,1
2. období (do 1.4. 1948)	270	0,8
3. období (do 31.12. 1948)	3204	10,1
celkem	31824	100

Tabulka 3: přehled činnosti MLS v ČSR⁹²

⁸⁶ Více o této kauze JARKOVSKÁ Lucie, *Odplata či spravedlnost*, Praha 2008, s. 121-122.

⁸⁷ Voženilek byl odsouzen v nepřítomnosti, jelikož stihl emigrovat.

⁸⁸ Dopis není ke spisu přiložen.

⁸⁹ Více případ manželů Součkových níže.

⁹⁰ BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 80.

⁹¹ Viz tabulka.

⁹² KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuční – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: Soudobé dějiny 3-4, Praha 2005, s. 620;

V tzv. „druhé retribuční“ bylo odsouzeno po právu několik občanů, kteří kolaborovali či se dopustili jiných závažných činů. Mimo nich však docházelo i ke zmanipulovaným procesům, které měly upevnit moc nové komunistické vlády. Retribuce však neproběhla podle představ KSČ a stala se tedy fiaskem. Toto počínání komunistů, již mohlo napovědět, co Československo v následujících letech čeká. Zavedením a změněním řady zákonů perzekvoval tento režim celou řadu osob včetně těch, kteří prošli retribuční bez lúhony.

4 Mimořádný lidový soud v Kutné hoře v době tzv. Druhé retribuice

Informace o Mimořádném lidovém soudu v Kutné Hoře byly čerpány z materiálů uložených ve Státním oblastním archivu v Praze. Jedná se především o příslušné trestní spisy projednaných případů k roku 1948. Jmenovací dekrety k tomuto soudu však nebyly dosud nalezeny. Dle trestních spisů zahájil soud svou obnovenou činnost 3. května 1948.

4.1 Struktura soudu

Nejvíce případů se k soudu dostalo několik dnů před jeho zrušením⁹³, což znamenalo v období 28. - 30. prosince 1948. Jednalo se o případy Komárka, Ročkové, J. Peršina, F. Vašíčka, J. a A. Vnuka, Seligera, Šedivého, Neubauerové, Nebáznivého a Kasla.⁹⁴

Přednostou soudu byl dle dostupných trestních spisů ustanoven JUDr. Josef Čvančar, který působil na krajském soudu. Během působení byl přednosta celkem dvakrát změněn. Zhruba v polovině retribučního období se přednostou stal JUDr. Prokop Dufek. Důvody odvolání a dosazení nového přednosty nejsou známy stejně jako přesné datum. O změně se dovídáme pouze z trestních spisů, kde je označován nový přednosta. Ke konci působnosti soudu nejspíše došlo k další změně a za přednostu se označoval Heřman Volf. Po ukončení retribuice byl JUDr. Heřman Volf navržen roku 1952 jako soudce krajského soudu v Praze pro zpracování státněsoudních případů. Navrhl ho Kádrový a kontrolní odbor Ministerstva spravedlnosti a kádrový a kontrolní odbor Pověřenectva spravedlnosti.⁹⁵ Můžeme tedy usuzovat, že dále se podílel na politických procesech vyvolaných komunisty.

Dalšími soudci z povolání, kteří se zúčastnili zasedání Mimořádného lidového soudu jako předsedové, se stali Jaromír Kubík, Josef Trnečka, Vlastimil Trnka, František Štulec, Josef Kratochvíl a Karel Kejval.⁹⁶ Průběh každého případu zaznamenával zapisovatel. Výše trestu se písemně zapisovala do protokolu o poradě soudců. Ve většině případů byl obžalovaným přidělen obhájce z moci úřední. Pouze v ojedinělých případech si obvinění postavení před soud vybírali obhájce vlastního.

⁹³ Ke zrušení soudu došlo 31.12. 1948 kdy v tento den projednával zmíněný soud poslední případy. První případ soud projednával 3. května 1948 s Marií Zumrovou viz níže.

⁹⁴ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora případy LS 390/48, 388/48, 389/48, 161/48, 382/48, 383/48, 391/48, 385/48.

⁹⁵ Více BABKA – VOREL – ŠIMÁNKOVÁ, *Československá justice v letech 1948 – 1953 v dokumentech II. Díl*, Praha 2004;~

⁹⁶ Dle dostupných informací nebyl žádný z těchto soudců zainteresován později do politických procesů. Více o jmenovaných soudcích tamtéž.

První přelíčení se konalo s Marií Zumrovou⁹⁷, která stanula před soudem za zločin udavačství. Údajně měla udat Gestapu místo pobytu Jaroslava Ouřednického, který se skrýval před německými orgány. Předseda soudu JUDr. František Štulc za pomoci senátu shledal obžalovanou vinnou a odsoudil ji na dobu 5 let. V tento den projednal soud i případ Emilie Choutkové⁹⁸ obviněné taktéž ze zločinu udavačství. I zde soud uznal vinu a odsoudil obžalovanou na 2 roky a 2 měsíce.⁹⁹

Poslední případy projednával Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře i v posledním dni jeho působení, což znamenalo 31. prosince 1948. Před senát byl postaven Stanislav Svoboda¹⁰⁰ obžalovaný z podporování a propagace fašistického hnutí. Údajně měl v letech 1941 – 1943 dodat do týdeníku *Árijský boj* větší množství článků obsahujících kromě množství urážek, který prý koncipoval proti osobám perzekuovaným pro rasovou příslušnost, i podporu nacistického hnutí. Ve článku upozorňoval například na nenošení označení a na lidi, kteří se s rasově perzekuovanými scházejí či je podporují. Dr. Josef Trnečka jako předseda senátu vynesl odsuzující rozsudek v trvání 5-ti let se ztrátou občanské cti navždy.

4.2 Počet projednaných případů

Ve fondu Mimořádného lidového soudu se zachovalo 320 trestních spisů z roku 1948. Srovnat můžeme například s Mimořádným lidovým soudem v Ostravě, kde se projednalo 165¹⁰¹ a s Mimořádným lidovým soudem v Liberci¹⁰² kde v roce 1948 se projednalo 57 případů, vyplývá z toho, že se jednalo o větší soud. Mnohé z dochovaných spisů jsou však nekompletní.¹⁰³

muži	281
ženy	39
celkem	320

Tabulka 4: Počet obžalovaných osob v roce 1948

⁹⁷ Viz případ Marie Zumrová

⁹⁸ Viz případ Emilie Choutková

⁹⁹ V tomto případě udělil soud nižší trest za pomoci § 46 tr. z. Soud tento paragraf použil za pomoci znaleckého posudku Dr. Přemysla Tardy a Dr. Kulhánka, že E. Choutková byla slabého rozumu.

¹⁰⁰ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora František Svoboda LS 396/48.

¹⁰¹ Více BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998;

¹⁰² Více KOČOVÁ Kateřina, *Činnost mimořádných lidových soudů – MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice*, Hradec Králové 2006.

¹⁰³ Chybějí zde například rozsudky či záznam hlavního přelíčení.

Jak vyplývá z uvedené tabulky po roce 1948, stálo před soudem 87 % mužů a 13 % žen. Počet odsouzených lidí české národnosti převyšuje počty německé národnosti, což je dáno především polohou a místem působení Mimořádného lidového soudu, dále pak i odsunutím řady Němců.

4.3 Národnostní struktura obžalovaných

Národnost celkem	Rok 1948
česká	244
německá	82
jiná	5
neznámá	1

Tabulka 5: Národnostní struktura

U Kutnohorského lidového soudu bylo obžalováno celkem 244 osob české národnosti, 82 osob německé národnosti, 3 rakouské národnosti, 1 slovenské národnosti, 1 italské národnosti a u 1 osoby nelze ze spisů národnost určit. Ze získaných materiálů lze určit, že obžalované ženy měly, až na 1 Slovenku a 1 Rakušanku, českou národnost. Určení národnosti v těchto případech nemuselo být přesné. Národnost se může během života měnit a to především v případech, kdy se člověk sžije v jiném prostředí, proto mohlo dojít v určitých případech k chybám v určení národnosti.¹⁰⁴

Národnost muži	Rok 1948
česká	195
německá	81
jiná	4
neznámá	1

Tabulka 6: Národnostní struktura – muži

Národnost ženy	Rok 1948
česká	37
německá	1
jiná	1
neznámá	0

Tabulka 7: Národnostní struktura – Ženy

¹⁰⁴ A to ať již k záměrným či nezáměrným. Více o problému národnosti např. FROMMER Benjamin, *Národní očista, Praha 2010, s. 266;*

Další problém v určení národnosti mohl nastat v rodinách, kde měl dotyčný příbuzné mezi předky jak z české, tak z německé strany. Člověk se mohl hlásit k oběma národnostem a většinou si vybíral tu, která pro něj byla v dané situaci nejlepší. Změna identity většinou pro tyto osoby neznamenal nic výjimečného.¹⁰⁵ Nejednalo se přímo o politickou kalkulaci, ale o nutnost přežití ve světě kde národnost hrála významnou roli. Obojí národnost těmto lidem spíše přinášela různé výhody dle toho, ke které z nich se v danou chvíli hlásili. Tyto lidé byli tedy etnicky indiferentní.¹⁰⁶ Žádost o německou příslušnost či přihlášení se k této národnosti mohlo být ze zjištěných důvodů, protože z toho plynula řada výhod, například: *získání kvalitnějších potravinových lístků pro osoby s německou národností, lepší pracovní zařazení podpoření určité žádosti u německých úřadů ve prospěch žadatele – objevovaly se žádosti o penzi, invalidní důchody, byty apod.*¹⁰⁷ Dále se taktéž mohlo jednat o jakési „zneviditelnění“ před německými úřady či v několika málo případech odvrácení pozornosti okupantů od odbojové činnosti nebo ochrany blízké osoby.

Národnosti přiřkla nacistická politika zcela nový rozměr. Vyjadřovala sympatizaci s okupační a rasovou politikou Německa. Volba národnosti dostala svému konci s ukončením války. Ti, co se přihlásili k německé národnosti, po válce již nebyli občany Československa.¹⁰⁸ Špatnou volbu národnosti si můžeme ukázat například na případě Josefa Polzera zastávajícího komunistické ideály, který ač z čistě německé rodiny změnil před Mnichovskou dohodou svou národnost na českou. Po okupaci se dostal pod nátlak Gestapa a na základě zastrašení zvolil opět německou národnost. Po válce se dostal Polzer před lidový soud, který ho v únoru 1947 odsoudil za hlášení se k německé národnosti, a jeho rodina neunikla během jara vysídlení.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Více například: HŮRSKÝ Josef, *Zjišťování národnosti*, s. 31;

¹⁰⁶ Více: LOZOVIUK Petr, *Evropská etnologie ve střeoevropské perspektivě*, Pardubice 2005, s. 120-137;

¹⁰⁷ CHROBÁKOVÁ LNĚNÍČKOVÁ Andrea, *Malý retribuční dekret...* In: ARBURG. A. Von – DVOŘÁK T. - KOVAŘÍK D. A kol (eds.): *Německy mluvící obyvatelstvo...*, s. 469;

¹⁰⁸ Několik výjimek však nastalo, a to v případech kdy se dotyčný účastnil boje proti nacismu nebo byl perzekuován a jasnými důkazy to prokázal.

¹⁰⁹ Více k případu a určování národnosti: KMOCH Pavel, *„Malá retribuice“ a trestní nalézací komise v Benešově u Prahy*, Liberec 2011.

4.4 Poměr odsuzujících a zprošťujících rozsudků

Za dobu působení Mimořádného lidového soudu v roce 1948, uznal senát celkem ve 152 případech obžalovaného vinným. Jednalo se převážně o změnu či pozměnění – revizi – rozsudku vyneseno v prvním období retribuice. Soud většinou tresty snižoval,¹¹⁰ což dokládá i výše uvedená tabulka s výši trestů udělených v druhém období retribuice, které byli většinou pod 10 let. Například trest 10-ti let soud Žofii Neubauerové¹¹¹ dne 28. prosince 1948. Za údajné udání tří osob Gestapu. Tento trest však zrušil výnos ministra spravedlnosti v roce 1953, kdy obžalované udělil milost a prominutí zbytku trestu. U 19 osob se ve spisech nedochoval rozsudek, tudíž nemůžeme s přesností určit, jaké tresty soud udělil. Celkem ve 104 případech zprostil soud obžalované viny a u 21 osob nenašel dostatek důkazů k odsouzení. Můžeme tedy říct, že jedním ze základních znaků revizních procesů u tohoto lidového orgánu bylo snížení trestu za využití § 16. Osobně se domnívám, že dotyčný paragraf se stal zneužívaným.

V zákoně paragraf na snížení trestu pod dolní hranici chybí, a proto se začal hojně využívat právě tento. Ten definuje možnost snížení trestu v případech, kdy viník jednal ve prospěch Československé republiky či v zájmu spojenců, popřípadě jednal v obecním zájmu nebo se zasloužil o osvobození. Dle mého názoru tyto podmínky některé případy nesplňovali a § 16 soud využil ke snížení trestu neoprávněně.

celkem	Rok 1948
Osvobozen pro nedostatek důkazů	21
Neznámé rozsudky	13
Nedochované spisy	19
Zproštěn viny	104
Vynesen trest	152
odsun	11
celkem	320

¹¹⁰ Za použití § 16

¹¹¹ Spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 383/48 Žofie Neubauerová;

Jak již bylo řečeno, před soud se dostávali především muži. Jednalo se o 87 % obžalovaných. Při srovnání s Mimořádným lidovým soudem v Liberci je číslo podobné a několikrát převyšuje počet obžalovaných žen. Z dostupných materiálů se u libereckého soudu jednalo přibližně také o 87 % obžalovaných mužů v tomto roce.¹¹²

muži	Rok 1948
Osvobozen pro nedostatek důkazů	16
Zproštěn viny	89
Vynesen trest	133
odsun	9
celkem	247

ženy	Rok 1948
Osvobozen pro nedostatek důkazů	5
Zproštěn viny	15
Vynesen trest	19
odsun	2
celkem	41

4.5 Důvody k odsouzení

Ze spisů je také dále patrné, že ke konci retribučního období se tresty zmírňovali a přibývalo zprošťujících rozsudků. V nejvíce případech se jednalo o obžalobu z udavačství a členství ve fašistických organizacích, jednalo se především o Vlajku a Svatoplukovy Gardy.¹¹³ Ve spisech se zachovalo i několik průkazů právě z těchto organizací, které se používali jako důkazy k prokázání viny. Většinu členů Kolínského gestapa odsoudil soud v prvním retribučním období. Obnovení procesu kvůli členství v Gestapu mělo nastat v jediném případě Emila Laufky, který nebyl dle dostupných informací dopaden. Spis neobsahoval rozsudek, tudíž se nedozvídáme, zda ho soud uznal vinným v nepřítomnosti, popřípadě na kolik let byl odsouzen.¹¹⁴

¹¹² Více KOČOVÁ Kateřina, *Činnost mimořádných lidových soudů – MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice*, Hradec Králové 2006;

¹¹³ Více o těchto organizacích v kapitole členové fašistických organizací a Více NAKONEČNÝ Milan, *Vlajka*, Praha 2001;

¹¹⁴ Viz dále případ Emil Laufka.

Důvod	Rok 1948
Udavačství	32
Členství v SA	2
Členství v SS	1
Propagace nacismu	19
Podpora nacismu	12
Nebezpečné vyhrožování	2
Zavinění ztráty svobody	1
Členství ve Svatoplukových gardách	26
Členství v organizaci Vlajka	37
Zločin proti majetku	8
Zločin proti osobám	7
Členství v Gestapu	1
jiné	4

4.6 Výše trestů

Nejčastější hranice trestů se pohybovala mezi 2 – 5 lety¹¹⁵ odnětí svobody.¹¹⁶ V drtivé převaze trestů se užíval i vedlejší trest odpykání uložené doby v pracovním táboře. Dalšími užívanými nástroji se stalo i pozbytí občanské cti, které bylo většinou na dobu ve výkonu trestu, trest ztřeštěný tvrdým ložem, a propadnutí části či celého jmění ve prospěch státu. V období druhé retribuice nebylo užito Kutnohorským lidovým soudem nejtvrdších trestů (tz. trestu smrti či doživotí).

¹¹⁵ Nejvíce 3 roky celkem 11 případů

¹¹⁶ Snížené tresty pomocí §16

Výše trestů	muži	ženy	celkem	Výše trestů	muži	ženy	celkem
1 měsíc	6	2	8	42 měsíců	6	2	8
3 měsíce	7	1	8	Do 4 roků	6	3	9
4 měsíce	3	0	3	54 měsíců	8	0	8
5 měsíců	2	4	6	5 let	9	1	10
9 měsíců	3	2	5	6 let	8	0	8
10 měsíců	4	0	4	7 let	5	0	5
11 měsíců	6	0	6	8 let	7	0	7
1 rok	6	2	8	10 let	4	0	4
18 měsíců	9	0	9	15 let	3	0	3
2 roky	8	1	9	20 let	1	0	1
26 měsíců	10	0	10	25 let	1	0	1
3 roky	10	1	11	-	-	-	-

Tabulka 1: Tabulka s výší trestů u MLS Kutná Hora

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejčastěji užívaným trestem v tzv. Druhé retribuici u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře se stal trest ve výši 3 let, a to celkem v 11 případech. Průměrný trest se pohyboval okolo 5-ti let. Celkem udělila tato mimořádná instituce tresty na 411 roků 2 měsíců a 7 týdnů. Po Pražském a Brněnském soudu udělil zmíněný soud nejvíce trestů v období tzv. druhé retribuice.¹¹⁷

¹¹⁷ V Praze bylo uděleno 1949 roků a 9 měsíců. V Brně pak 528 roků a 6 měsíců. Více KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuice – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: *Soudobé dějiny* 3-4, Praha 2005, s. 623;

5 Projednané případy u MLS v Kutné Hoře

5.1 Udavačství

V retribučním zákonu je udavačství zakotveno paragrafem 11, který vymezuje jeho skutkovou podstatu. Díky tomuto paragrafu mohl mimořádný lidový soud odsoudit obviněné těžkému žaláři v trvání od pěti do deseti let, pokud zločin neměl žádné důsledky pro udaného. Trest mohl být i zvýšen mezi hranicí deseti až dvaceti let, jestliže byl udaný uvězněn, v případě jeho smrti soud uděloval tresty doživotí případně smrti. Paragraf 11 doslova zněl: *Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky ve službách nebo v zájmu nepřítel, nebo využívaje situace přivoděnou nepřátelskou okupací jiného pro nějakou skutečnou nebo vymyšlenou činnost udal.*¹¹⁸ Ve svém projevu ministr spravedlnosti Prokop Drtina mimo jiné uvedl, to co v obecném podvědomí bylo známo, když udavačství označil za „nejhorší zjev a nejhnusnější zločin okupantské doby“¹¹⁹

Udavačství se stalo jakýmsi specifickým popřípadě fenoménem doby související s totalitní formou vlády. Vyskytuje se tam, kde vládne jedna strana či ideologie. Míra udavačství závisela na brutalitě nacistického režimu a strachu, který si snažil vyvolat mezi obyvatelstvem. Pro některé udavače se motivem nemuselo stát nutně sympatizování s režimem, ale například prostá vidina finanční odměny či zalíbení se okupačním úřadům. Co zajisté souviselo s velkou mírou udání, byl strach. Uveřejňování jmen popravených, kteří spolupracovali s nepřáteli „Říše“ zajisté ovlivnilo myšlení obyvatel. Nutné je si uvědomit že míra strachu proměnila i charakter tohoto činu. Udání se ve své práci snažil Benjamin Frommer definovat, a to následovně: *Spontánní komunikace mezi občanem a státem (resp. Další mocenskou entitou jako je třeba církev), jež obsahuje obvinění, že další občané či úředníci páchají neřádné činy, čímž dotýčný implicitně nebo explicitně sleduje potrestání takových aktivit.*¹²⁰ Z této definice se dá usoudit, že udání se může stát za jistých okolností nástrojem demokratické společnosti k udržení pořádku. Jedná se tedy o zcela legitimní postup, při němž je oznámeno porušení právních předpisů. Masivní rozšíření tohoto činu mezi občany vyvolával ale postupný rozklad společnosti, a proto se stalo udavačství nebezpečným nástrojem v nacistické politice.

¹¹⁸ Sbírka zákonů a nařízení státu Československého, ročník 1945, částka 9 ze dne 9. července 1945, s. 25 – 31.

¹¹⁹ DRTINA Prokop, *Na soudu národa. Tři projevy ministra spravedlnosti Dr. Prokopa Drtiny o činnosti mimořádných lidových soudů a Národním soudu*, Praha 1947;

¹²⁰ FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010;

Nemůže si však myslet, že na území protektorátu se stávali udavači pouze Češi. Ač přes rozdílné motivy byli jimi i Němci.¹²¹ U Němců se dá hovořit ve větší míře o udavačství z přesvědčení. Samozřejmě i mezi nimi mohli být motivem třeba i banální sousedské spory či charakter osobnosti. Pokud si mezi sebou lidé vyřizovali spory za pomoci udání, ve většině případů to bylo se snahou nějakým způsobem ublížit druhému. S tímto fenoménem přišlo na řadu i falešné udavačství či falešné svědectví. Obvinění z černého obchodu a poslouchání zahraničního rozhlasu neznamenal v této době žádnou výjimku, naopak se to stalo velmi často předmětem obvinění. Udání nebylo výsadou jen mužů, ale prováděli ho i ženy.¹²² Toto se dá vysvětlit tím, že většina žen pracovala v domácnosti, tudíž měli o svém okolí větší přehled. Jsou ovšem známy i případy kdy za falešné udání putoval dotyčný do koncentračního tábora, případně ho Gestapo popravilo.

Na druhé straně se nejednalo jen o vyřizování jakých si sporů, případně udavač neoznamoval události z přesvědčení či díky nízkým charakterovým rysům. Od nástupu Reinharda Heidricha se začínalo – ne vždy – jednat například o udání ve smyslu nalezení zbraní či výskyt podezřelých osob. Zde se můžeme domnívat, že se jednalo o odvrácení nebezpečí nějaké formy perzekuce či trestu ze strany nacistických orgánů. Na rozmachu udavačství přispělo svým dílem i hnutí Vlajky.¹²³ Ta po roce 1940 zřídila jakýsi systém udavačů, kteří hlásili to, co lidé dělají. Je nutné si však uvědomit, že udavači se nestávali pouze ti nejhanebnější, ale široká vrstva obyvatelstva donucená různými pohnutkami. Stále se přesto našli i tací, kteří ukrývali hledané osoby, přestože pravděpodobně žily ve strachu z udání a perzekuce.

Problém s tímto zločinem však nastal u Mimořádných lidových soudů, a to spočívalo především v tom jak posuzovat zda se jednalo o udání v zájmu nepřítele a zda nešlo pouze o vyřizování osobních sporů či například mstu bez podpory okupačního režimu. Jelikož mimořádné instituce museli rozhodnout o vině či nevině a charakteru udání musíme se zamyslet, zda se naskytla možnost to řádně prověřit.¹²⁴ Lze tedy konstatovat, že znění paragrafu 11 není příliš jasné a stalo se po obsahové stránce velmi stručným. Můžeme se pouze domnívat, jestli bylo při vytváření tohoto zákona pomyšleno na to, že udavačství vychází z lidského selhání, závisti či podobných vlastností člověka nebo na druhé straně ze strachu a nátlaku nacistických orgánů.

¹²¹ Více RAPA VÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948*, Ústí nad Labem 2010;

¹²² O udavačství např. BORÁK Mečislav, *Špravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998, s. 223 – 235; nebo FROMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 196 – 249;

¹²³ Více o organizaci Vlajka: NAKONEČNÝ Milan, *Vlajka*, Praha 2001;

¹²⁴ Zde je důležité připomenout, že na rozhodnutí o vinně či nevinně měl soud tři dny.

Zmíněný paragraf nesledoval motivy udání, ale spíše hleděl na důsledky takového jednání, od kterých se měla odvíjet výše trestu. Čím horší následky udání mělo, tím soudce Mimořádného lidového soudu měl udělovat vyšší tresty. Z toho tedy plyne, že posouzení této skutkové podstaty a udělení výše trestu, bylo plně v rukou soudce. Udavači tedy přisoudili odpovědnost za osud udaného, což mohlo vést k nepřiměřeným trestům. V roce 1945 odebrala Československá vláda občanství svým „Němcům“, což zkomplikovala jurisdikci soudů v případech, kdy byl udán Němec. Při rychlosti vyřizování těchto případů mnohdy chyběli svědecké výpovědi, ale i přesto se soudci snažili dobrat k podstatě udání a sledovat následky a příčinu takového jednání.

Po roce 1948 využívali soudy, stejně jako v období tzv. první retribuční,¹²⁵ při posuzování těchto případů i paragrafu § 16.¹²⁶ Lidové instituce tedy snižovali tresty i pod spodní hranici pěti let vězení.¹²⁷ Zde se nabízí otázka, zda využití této možnosti se stalo oprávněnou. Trest snížen být mohl za předpokladu splnění podmínek uvedených v § 16. Jelikož lze konstatovat, že tato možnost se hojně soudy využívala, musíme se zamyslet zda podmínky obviněný splňoval a nedocházelo ke zneužití příslušného paragrafu k možnosti snížení trestu pod stanovenou sazbu.¹²⁸

5.1.1 příklady motivů udání

U Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře byla například za zločin udavačství odsouzena Božena Šišková. Údajně prý udala bývalého manžela a jeho matku za přechovávání zbraní, načež oba ve vězení zemřeli. Dále za nelegální porážku prasat udal svého syna Josef Horák, který po zatčení také zemřel. Oba případy se dostaly před stejný retribuční senát. Božena Šišková byla odsouzena k trestu smrti, zatímco Josef Horák k dvaceti letům vězení. V případě Šiškové soud nepřihlédl k tomu, že je matkou několika dětí, ale přihlédl u případu Horáka k jeho vysokému věku.¹²⁹

¹²⁵ Více o zneužívání § 16: FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 188 – 193; nebo KOČOVÁ Kateřina, *Disertační práce*, s. 22.

¹²⁶ Tento paragraf umožňuje vyměřit trest i pod dolní hranici sazby. Viz § 16 retribučního zákona FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 459;

¹²⁷ Tuto sazbu vyměřuje § 11

¹²⁸ V §16 je doslova napsáno: *obžalovaný jednal s úmyslem prospěti Československé republice či jejím spojencům nebo jinému obecnímu zájmu., nebo že se pozdější svou činností zasloužil o osvobození republiky z nepřátelské moci nebo o nápravu, nebo o zmenšení zla nepřitelem způsobeného.* - Benjamin Frommer 459

¹²⁹ Více o kauzách FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010, s. 200;

Dalším z případů udání se stal i případ Františka Šedivého¹³⁰ souzeného u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře. Ten za doby svého věznění na kolínském gestapu prý udal svého spoluvězně Aloise Syrového za výroky, že válka bude tak jako tak u konce než se věc Syrového ukončí. Dále údajně řekl i to, že mu na cele prozradil, jak poslouchal zahraniční rozhlas a projevy prezidenta Eduarda Beneše. Tyto skutečnosti prý předal Gestapu. Sám obžalovaný se hájil tím, že udání neučinil on, ale jakýsi „slovák“ sedící s nimi na cele, a že pouze potvrdil to, co Gestapo vědělo. Udání prý zapříčinili i výhrůžky, které měly směřovat na zatčení jeho rodiny. Zde musíme přihlídnout k tomu, že situace nastala při věznění gestapem a mohlo tedy dojít k výhrůžkám či fyzického nebo psychického násilí. Soud vyvrátil údajné udání od slovensky hovořící občana na základě výpovědi Aloise Syrového, že byli na cele pouze oni dva, nedokázal však vyvrátit, že udání bylo učiněno pod nátlakem, a proto Františka Šedivého zprostil viny.

Jedním ze zajímavých případů udání jsou případy Boženy Myslivečkové¹³¹ a Marie Zumrové¹³². Tyto dvě ženy údajně na Gestapu udali místo pohybu hledaného Jaroslava Ouřednického po kterém pátráno. Ten se prý při svém útěku zastavil v místě bydliště svého bratra, kde obě zmíněné ženy přebývali. Klepal zde na okno a po té co neotevřeli, běžel dále. Po tomto incidentu zmíněné ženy vše ohlásily Gestapu. Při své obhajobě Marie Zumrová tvrdila, že se jednalo o udání ze strachu a Božena Myslivečková měla udání pouze potvrzovat a doplnit. Z obhajoby Boženy Myslivečkové se dozvídáme, že se na Gestapo se opravdu dostavila, ale nikoliv z přesvědčení, ale z obavy právě před Marií Zumrovou, která byla známá pro svou sympatizaci s okupanty. Na tomto případu můžeme vidět dvě obviněné z identického případu s rozdílnými tresty. Marie Zumrová byla Mimořádným lidovým soudem 3. května 1948 odsouzena na 5 let žaláře. Božena Myslivečková, která údajně výpověď pouze doplnila, byla obžaloby o dva dny déle zproštěna.

¹³⁰ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora František Šedivý, LS 389/48;

¹³¹ Více v kauze Boženy Myslivečkové – SOA Praha LS 21/48;

¹³² Více v kauze Marie Zumrové v další kapitole. – SOA Praha LS 2/48;

5.1.2 shrnutí

Jedním z důvodů rozmachu udavačství se stal pocit strachu a jakési nejistoty. Motivy udání, jak je uvedeno v několika případech mohli být rozmanité, od nelegální porážky prasete až například pro držení zbraní. Jedním z nejčastějších důvodů se stal poslech zahraničního rozhlasu či protiněmecké výroky. K udání mohlo dojít jak z rozhovoru, který byl proveden mezi dvěma osobami ve věznici tak například i v zaměstnání. V této složité době mohl být teoreticky udán kdokoli pro jakýkoliv přestupek. Nedá se, ale tvrdit, že zásadním důvodem bylo prorežimní smýšlení. Většinou se jednalo o banální spory mezi sousedy či spolupracovníky. Mimo to se dají zaznamenat i udání kvůli rodinné hádce či pouhá lidská chamtivost a závist.¹³³

Pokud shledal Mimořádný lidový soud, že udání bylo učiněno vlivem strachu, nejistoty, mstivosti či žárlivosti a pro udaného nemělo udání žádných zvláštních následků bývaly tresty sníženy i pod dolní hranici pěti let.¹³⁴ V opačném případě soud ukládal tresty nad horní hranici deseti let dle důsledku na udaného.

Narušené sociální vazby hráli roli v těchto případech i po válce při retribučním soudnictví. K soudům se tedy dostali případy, které se nezakládaly na pravdě a byly nahlášeny například z důvodu ambicí, možnosti získání majetku, financí či kariérního růstu. Nutné je ovšem dodat, že tato udání zůstala nepotrestána.

Případy udavačství se k projednávání před Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře dostávali celkem často, jednalo se celkem o 32 případů. Z nich jsem vybral případy Marie Zumrové a Boženy Myslivečkové, které byly souzeny za stejný čin udání – jednalo se o udání Jaroslava Ouřednického – a soud vynesl dva rozdílné tresty. Dalším příkladem je případ Emilie Choutkové, kterou soud odsoudil za to, že udala svého muže údajně proto, že ji bil a chtěla se ho zbavit, mimo něj prý udala ještě několik dalších osob za poslech zahraničního rozhlasu.¹³⁵ Jednalo se tedy s největší pravděpodobností o udání učiněné pro vlastní prospěch.

¹³³ V práci Ivany Rapavé najdeme myšlenku, že udání pramenilo z narušených sociálních vztahů a působení pocitu nejistoty. RAPAVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948*, Ústí nad Labem 2010.

¹³⁴ Za použití příslušného paragrafu.

¹³⁵ Více v případě Emilie Choutkové níže.

5.1.3 Případ Marie Zumrová

Marie Zumrová¹³⁶ se narodila 2. října 1901 v Žatci a dle informací byla české národnosti¹³⁷. Prováděla se za státního cestáře Josefa Zumra. Naposledy bydlela v Rynarticích čp 32. V tu dobu neměla žádné zaměstnání a pracovala jako žena v domácnosti, před okupací ji zaměstnávala firma Max Heller jako prodavačku. V době okupace měla mimo jiné také pomáhat překládat výpovědi při řešení případů německých vystěhovalců v obci Lipovec a Licoměřice¹³⁸.

Tato žena byla obviněna ze dvou případů udavačství. Během okupace se Marie Zumrová přestěhovala z Dolních Počernic do obce Licoměřice u Čáslavi, kde bydlela až do 19. září 1945. Dne 7. února 1942 údajně udala gestapu zubního technika, který byl označen Norimberskými zákony za žida, Abrahama Robinsohna z nelegální zubařské praxe¹³⁹. Ve výpovědi prý udala, že se stýkala s jistou Marií Koubovou. Koubová se vyjádřila, o již zmíněném Abrahamu Robinsohnovi, že opravil zuby paní Jirákové, ačkoliv prý neměl na zubařskou praxi povolení. První udání Marie Zumrová údajně poslala dopisem na gestapo do Kolína¹⁴⁰. Posléze, jelikož případ nejspíš nebyl prošetřován, se prý dostavila na Gestapo osobně a zde se ptala, ve které fázi se případ nachází. Znovu vypověděla, ale neudávala žádné politické činy lékaře a tudíž samotné udání nestačilo. Marie Zumrová ve výpovědním protokolu trvala na tom, že nepřijala spolupráci s gestapem, ačkoli jí nabízeli ihned nový byt. Vyšetřování proti Abrahamu Robinsohnovi nebylo zahájeno.

V dalším spisu z 12. dubna 1948 se uvádí, že tato žena byla „pravým postrachem místních usedlíků“. Dne 19. prosince 1944 byly obce Lipovec a Licoměřice, vzdálené od sebe jen několik kilometrů, obklíčeny německým vojskem, gestapem, kriminální policií a jinými německými ozbrojenými složkami. Tyto složky ve zmíněných obcích hledaly partyzány. Cílem tohoto pátrání se stal rolník Jaroslav Ouřednický¹⁴¹, který se zatčení vyhnul a uprchl.

¹³⁶ Rozená Jírová, otec Antonín Jíra, matka Anna rozená Žoudlíková. Viz spis SOA Praha LS 2/48.

¹³⁷ Bylo prokázáno, že umí česky i německy slovem a písmem

¹³⁸ Obce Lipovec a Licoměřice (dnes Lipovec – Licoměřice) se nachází přibližně 14 km od Čáslavi

¹³⁹ Veškeré spisy k tomuto případu byly odevzdány roku 1946 buď okresnímu soudu či TNK v Čáslavi, kde případ prošetřili

¹⁴⁰ Dopis není součástí spisu a není známo ani jeho znění.

¹⁴¹ Pro údajné styky s partyzánskou skupinou pod vedením komisaře Tůmy

Při svém útěku se údajně schovával u souseda v krytu, nacházejícím se ve studni. Protokol udával, že v těchto vesnicích byli zatčeni všichni ostatní muži ve věku od 16 do 70 let za podezření ze styku s partyzány. Jaroslav Ouřednický opustil svůj úkryt 20. prosince 1944 mezi 16 – 17 hodinou, což uvedl ve své výpovědi. Když již neslyšel žádný hluk, začal prchat směrem k domu svého bratra Josefa Ouřednickému, kde v té době bydlela Maria Zumrová s manželem a rodina Boženy Myslivečkové. Zde zaťukal na okno a dveře, ale nikdo mu neotevřel, tak pokračoval ve svém útěku k bratranci Václavu Procházkovi, což udal ve své výpovědi. Ještě téhož dne se obě zmíněné ženy dostavily na stanici a učinily o tomto incidentu udání. Další ze spisů uvedl, že první mluvila Marie Zumrová a Božena Myslivečková¹⁴² výpověď pouze doplňovala. Smysl obžaloby spočíval v tom, že Marie Zumrová udala, že u ní zmíněný J. Ouřednický klepal na dveře a prý naznačila směr, kterým utíkal dále.

Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře ve svém hlavním přelíčení dne 3. května 1948 uznal vinu obžalované¹⁴³, jež byla odsouzena dle dekretu nejnížší možnou sazbou v době trvání 5-ti let žaláře¹⁴⁴, zostřeného ¼ letně tvrdou loží, dále ke ztrátě občanské cti na dobu 5 let a k náhradě trestního řízení¹⁴⁵. Jelikož odsouzená neměla velký majetek, propadnutí jmění soud neuplatňoval.¹⁴⁶ Marie Zumrová svou vinu nepopřela a ve výpovědích uvedla, že oba dva případy oznámila gestapu. Trest si odpykala při nucených pracích. Dne 11. prosince 1949 podala žádost o milost. Tento požadavek soud zamítl stejně tak jako několik dalších. 12. srpna 1952 rozhodl Krajský soud v Praze o podmíněčném propuštění¹⁴⁷ Marie Zumrové na zkušební dobu tří roků¹⁴⁸. Vězeňský lékař doporučil u zmíněné ženy lehčí práce vzhledem k nervose, kterou trpěla.

5.1.4 Případ Božena Myslivečková

Dělnice české národnosti Božena Myslivečková¹⁴⁹ narozená 6. února 1887 v Tachově. Údajně nebyla dříve trestána a měla dvě děti ve stáří 20-ti a 18-ti let.

¹⁴² Viz další případ.

¹⁴³ dle § 11 retribučního dekretu č. 16/45 Sb

¹⁴⁴ Ve znění zákona č. 22/46 Sb čl. I § 1 zákona č. 33/48 sb

¹⁴⁵ dle § 389 trestního řádu.

¹⁴⁶ SOA Praha, fond MLS Kutná Hora, LS 2/48

¹⁴⁷ Marie Zumrová si odpykala trest dlouhý 4 roky, 2 měsíce a 17 dní

¹⁴⁸ dle § 33, 34 trestního zákona

¹⁴⁹ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 21/48.

Spolu s Marií Zumrovou ji žalobce obvinil z udání Jaroslava Ouřednického gestapu.¹⁵⁰ Ve své výpovědi uvedla, že skutečně gestapo navštívila. Dále vypověděla, že měla obavy z Marie Zumrové, která by na ni údajně poslala gestapo, jelikož prý sympatizovala s Němci. Ona sama, jak je uvedeno ve spisu, neměla úmysl nikoho udávat. V tomto případě je uvedeno i svědectví Josefa Nesládky. Ten vypověděl, že spolu poslouchali „cizinu“ a údajně Božena Myslivečková nadávala na Němce. Žila také se Stanislavem Handlířem kterého všichni, jak je uvedeno ve spisech, považovali za legionáře protiněmeckého zaměření. Josef Nesládek udával při výslechu, že Handlíř s Myslivečkovou neměli žádných sporů a žili v klidné domácnosti s tím, že si není vědom žádného udání z její strany. Další výpověď učinil František Kolařík¹⁵¹. V té době byla stanice údajně obsazena gestapem z Kolína.¹⁵² Obě ženy předvedl dle výpovědi kriminálnímu vrchnímu asistentovi Konečnému, který provedl výslech. V tomto svědectví je uvedeno, že mluvila Marie Zumrová a Božena Myslivečková pouze potvrzovala.

Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře zprostil dne 5. května 1948 Boženu Myslivečkovou obvinění.¹⁵³ Dle rozsudku se soud rozhodl na základě údajného řádného chování za okupace, zmínil zde i její manželství s bývalým legionářem Stanislavem Handlířem. Udání údajně učinila z obavy před Marií Zumrovou, která, jak je výše uvedeno, sympatizovala s Němci. Soud se usnesl na tom, že jednala z neodolatelného donucení¹⁵⁴ a neučinila udání ve zlém úmyslu, tudíž ji zprostil veškerých obvinění.

5.1.5 Případ Emilie Choutkové

Česka Emilie Choutková¹⁵⁵ roz. Lesáková se narodila 4. března 1898 v Hostovicích¹⁵⁶. Byla vdaná za Josefa Choutku pracovala jako posluhovačka a starala se o 19-ti letého syna. Trpěla prý hystero-neurotickými záchvaty, které potvrdil MUDr. Jan Kafka dne 11. března 1948. Manžel byl dle spisu starý invalida.

¹⁵⁰ Viz případ Marie Zumrové

¹⁵¹ Dle spisu bývalý velitel četnické stanice v Čáslavy, v době výpovědi vrchní strážmistr SNB

¹⁵² Ve výpovědích zmíněno, že kvůli hledání Jaroslava Ouřednického.

¹⁵³ Dle § 259 tr. ř.

¹⁵⁴ Ve smyslu § 2 g tr. z.

¹⁵⁵ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 3/48.

¹⁵⁶ Okres Čáslav, otec Václav Lesák, matka Vincencie roz. Vilmová

Emilie Choutková byla obviněna z udavačství. Dle výpovědí svědků měla udat anonymním dopisem Gestapu Františka Kameníka, faráře Kracíka a manžela Josefa Choutku z poslechu zahraničního rozhlasu a ze schvalování atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. Podle dochovaných záznamů a výpovědí neměl ani jeden z udání žádné důsledky. Údajně měli rozhlas poslouchat u Kameníka, který dle spisu byl Gestapem zproštěn obvinění, protože nevlastnil rádio. Farář Josef Kracík uvedl, že vyslýchán nebyl a díky tomu nežádá ani její potrestání a jemu samotnému nezpůsobila žádnou újmu. Ve výpisu vyšetřovací komise ONV v Kolíně se dozvídáme, že se její manžel údajně opíjel a pak ji bil, a proto se ho chtěla prý zbavit. Dle tohoto výpisu Choutková přiznala, že anonym na Gestapo zaslala a cítí se vinna. *„Doznávám, že jsem v r. 1942 napsala anonymní dopis hůlkovým písmem na Gestapo v Kolíně v němž jsem obvinila svého manžela Jos. Choutku pro schvalování atentátu na Heydricha, dále Františka Kameníka rovněž pro schvalování atentátu a poslouchání cizího rozhlasu a pro tytéž okolnosti také faráře Kracíka. Proč jsem tak učinila, nedovedu si dnes vysvětliti a myslím, že se tak stalo proto že mi selhaly nervy. Na gestapu jsem se doznala a byla jsem pak odsouzena německými soudy k trestu 6ti let káznice, které jsme si odpykávala v Německu až do konce války.“* Spis udal, že za falešné udání ji německé orgány zatkly a odsoudily na zmíněnou dobu.¹⁵⁷

Emilie Choutková byla za udavačství odsouzena MLS v Kutné Hoře dne 3. května 1948 na 2 roky a 2 měsíce vězení zostřené ¼ letně tvrdým ložem.¹⁵⁸ Do vězení nastoupila 23. února 1949 a na svobodu se dostala 24. května 1951. Několikrát žádala o prominutí či posunutí trestu z důvodu starostí o manžela. Sám J. Choutek se k žádostím o snížení či zrušení trestu také přidal. Všechny tyto žádosti byly zamítnuty.

5.2 Členové fašistických organizací

Samotné členství v organizaci¹⁵⁹ se považovalo za čin hodný odsouzení. Trest v nejnižší míře mohl být udělen ve výši pěti let, pokud se okolnosti členství zdáli soudu zvláště přitěžující mohl trest dosahovat až doživotí. Ve většině případů však dotyčného soud vinil z více trestných činů určených retribučním dekretem.

¹⁵⁷ Po 3 měsících byla převezena z Kolína a Hradce Králové, kde si odpykávala trest, do Eichenbachu v Bavorsku. Zde setrvala ve věznici až do jejího osvobození americkou armádou.

¹⁵⁸ Podle § 11 retr. Zákona za použití § 46 tr. z. dle znaleckých posudků lékařů.

¹⁵⁹ Tyto organizace byly vymezené v § 2 retr. Zákona.

Především organizace Vlajka měla dost členů, které soud v období retribuční trestal. Jednalo se o převážně studentské hnutí vzniklé již v První republice jako kulturní spolek. Základním bodem programu se stal boj za národní identitu. Jedním z prvních znaků se stal vyhraněný antisemitismus, díky kterému docházelo k idovému spojení s nacismem. V protektorátní době přichází nové vedení a Vlajka mění svou strukturu. K hnutí se připojují další lidé a to především dvě skupiny. Jednalo se o ty, jež věřili v úspěch Německa spoléhající na to, že jim po uchopení moci zajistí lepší sociální postavení ve společnosti. Do druhé skupiny můžeme zařadit lidi, kteří byli agresivní a antisemitičtí.

U soudu se však po válce rozlišovalo, zda se jednalo o Vlajkaře prvorepublikového nebo protektorátního, jelikož ta protektorátní nebyla pokračovatelkou té prvorepublikové, ač měli společné rysy. Protektorátní vlajka se vyznačovala šířením antisemitických letáků a útoky proti židům a židovským objektům. Dalším úkolem se měla stát příprava k převzetí moci.¹⁶⁰ Údernou složkou Vlajky se stala Svatoplukova Garda. Vzorem těchto gard se stala nacistická skupina SA. Členové této úderné jednotky bývali jak činovníky Vlajky, tak i Svatoplukových gard.

Vybrané případy nám ukazují odsouzení údajných činovníků Svatoplukových gard, Vlajky, Gestapa a SA u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře. Za členství v organizacích určující dekretem odsoudila lidová instituce v Kutné Hoře celkem 63 lidí. Nejvíce v druhém retribučním období soud projednal případy členství ve Vlajce a Svatoplukových gardách.

Ve druhém retribučním období však většinou i využíval § 16 a tresty snižoval pod dolní hranici. Ne vždy však soud vynesl rozsudek správně. Setkáváme se i s případy, které byly podrobeny přezkoumání. V roce 1993 konstatoval například Vrchní soud ČR, že Františka Hovorku uznal soud vinným nepravomocně.¹⁶¹

¹⁶⁰ Více NAKONEČNÝ Milan, *Vlajka*, Praha 2001;

¹⁶¹ Viz případ Františka Hovorky níže.

5.2.1 Případ Jan Kilián st.

Čech Jan Kilián¹⁶² starší, narozený 10. března 1893 v Zářečí u Koraždovic, pracoval jako dámský krejčovský mistr. Oženil se s Marií, rozenou Chalušovou, a živil dvě děti. Dříve sloužil jako desátník u 11. pěšího pluku. Jan Kilián byl obžalován z ublížení na cti a na svobodě vůči Karlu Novákovi a také z propagace fašistického a nacistického hnutí.¹⁶³ Ve spisu uvádí obžalovaný, že nevyhrožoval ani starostovi ani obecnímu tajemníkovi Karlu Novákovi.

V tomto případě se jednalo o odevzdání radiových přístrojů. Naproti tomu toto vyvrátili, jak starosta Zbraslavic Otakar Zeman, tak již zmiňovaný Karel Novák. Údajně mu měl být přístroj zabaven a obžalovaný se snažil nátlakem o stáhnutí příkazu na odebrání. Díky výhružce mu dle zmíněných svědků byl přístroj ponechán. Dále měl také Jan Kilián zdravit zdviženou pravicí a pozdravem „Heil Hitler“, což uvedli ve svých výpovědích Karel Novák a Norbert Vít. Dle spisu se zjistilo jeho členství ve sdružení Svatoplukových gard, a proto také měl vyvěšovat při každé příležitosti prapory s hákovým křížem. Hlavní přelíčení se konalo u MLS v Kutné Hoře 21. října 1947 a Jan Kilián byl odsouzen k pěti letům vězení. Vzhledem k revizím procesům v roce 1948 podal odsouzený žádost o přezkoumání případu.

¹⁶² Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 67/48.

¹⁶³ Tímto se měl dopustit zločinu veřejného násilí dle § 98 lit.b/ tr. Zákona a §3 odst. 1, retr. zákona

Ilustrace 1: Členský průkaz Jana Kiliána u Svatoplukových gard (SOA Praha)

K přezkoumání procesu došlo 2. července 1948. V této revizi byl Jan Kilián zproštěn viny. Zde obhájce zpochybnil svědectví Norberta Víta, který ho údajně viděl zdvihát pravici jen jednou. Karel Novák upřesnil vyvěšování vlajek. Ty se museli vyvěšovat z nařízení četnictva a museli to provádět i jiní ve svých výlohách. Soud tedy uznal, že tímto činem nečinil ve zlém úmyslu či sympatizování s nacisty.

Naopak se dočkal uznání viny tím, že se stal členem Vlajky. Soud údajně prokázal, že v této organizaci dělal zástupce vedoucího. Díky tomu mu uložil trest pěti let těžkého žaláře, dále také ztrátu občanské cti na stejnou dobu s tím, že polovina jeho majetku propadne státu. Trest, dle příslušného paragrafu, nařídil odpykat v pracovních táborech. Ve spisu je uvedeno, že Vlajka byla založena v obci 5. července 1940 a obžalovaný převzal, po složení funkce vedoucím Pospíšilem, veškerou její agendu. Jako důkazy zde předložil žalobce „horlivé“ placení příspěvků, členský průkaz a také deník člena vlajky J. Hatáka. Do trestu mu byla započtena procesní vazba.

5.2.2 Případ František Vašíček

Klempířský mistr František Vašíček¹⁶⁴ narozený 15. dubna 1901 v Kněžnicích, je další ukázkou procesu se členy organizace Vlajka. Hlavní přelíčení proběhlo 25. září 1946 a soud řešil údajné členství této osoby ve vedoucích pozicích Vlajky a dále také dle § 11 případ udavačství.

Dle spisů se údajně stal vedoucím Vlajky a jeho úkolem bylo svolávání schůze členů této organizace spolu s její činností. Prý také na městském úřadu dožadoval povolávání občanů, shledaných Norimberskými zákony za židy, kteří se měli podílet na odklizení sněhu s tím, že dozor byl svěřen právě organizaci, které velel. Ve spisech se také píše: „*dodával Antonínu Stehlíkovi, akvisiteru Arijského boje příspěvky, v nichž byli napadáni židé a jiní občané pro podporování židů, sám židy pronásledoval a sledoval je.*“

¹⁶⁵ Dále prý v roce 1942 udal na četnické stanici ve Světlé nad Sázavou Leo Neustadtla za nenošení židovské hvězdy na svém obleku. Ve spise se dále píše, že toto udání nezpůsobilo ztrátu svobody ani jinou perzekuci postiženého. Co se týče členství ve Vlajce, toto obžalovaný v protokolu potvrdil a stal se jejím místo vedoucím, načež byl v roce 1941 ustaven vedoucím Vlajky ve Světlé nad Sázavou. Dopis ohledně odklizení sněhu prý podepsal a tím se dozнала údajná vina v aktivní činnosti v organizaci. Co se týká příspěvků do Arijského boje, usvědčil ho ve své výpovědi Antonín Stehlík a soud ho tedy shledal vinným. Ve druhém bodě kladla obžaloba Františku Vašíčkovi za vinu udání z roku 1942 proti Leo Neustadlovi, což ale ve výpovědi popřel. V protokolu sepsaném v tomto roce na četnické stanici je ale podepsán, čímž tedy udání schválil. I v tomto bodě byl tedy soudem uznán vinným. Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře ho odsoudil na dvanáct let těžkého žaláře.¹⁶⁶

Revize procesu přišla k lidovému soudu na řadu 30. prosince 1948. V tomto procesu ho soudce shledal znovu vinným a podle stejného paragrafu také odsoudil¹⁶⁷. Trest mu byl snížen na dobu 4 let ztřeštěné ¼ letně tvrdým ložem¹⁶⁸ a dále také odsoudil Františka Vašíčka ke ztrátě občanské cti na dobu 16-ti let s propadnutím 1/5 majetku státu. Dle rozsudku celý jeho trest vykonal v nucených pracovních oddílech.

¹⁶⁴ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora 380/48.

¹⁶⁵ SOA Praha, fond MLS Kutná Hora, LS 380/48

¹⁶⁶ Trest byl vyměřen podle § 3 retr. Dekretu § 34 tr. zákonu a § 16 retr. Zákona.

¹⁶⁷ Dle § 3 odst. 1 retr. Zákona s použitím ustanovení

¹⁶⁸ Do trestu mu byla započtena i procesní vazba, která trvala od 13. 5. 1945 do 30.12. 1948.

5.2.3 Případ Fritz Hentschel

Němec Fritz Hentschel¹⁶⁹ za doby zvýšeného ohrožení republiky působil dle spisů v Kolíně u Gestapa jako kriminální sekretář a byl ženatý. Narodil se Ernetovi a Lině Hentschelovým 16. dubna 1906 v Kamenz.¹⁷⁰

Veřejný žalobce ho vinil z několika zločinů. Jako člen gestapa měl působit od roku 1941 do roku 1945 na stanici v Kolíně.¹⁷¹ Během služby se údajně dopustil skutečného násilí na několika osobách.¹⁷² Tyto osoby vypověděly, že je nutil stát čelem ke zdi a přitom je bil pěstí či gumovým obuškem, popřípadě i provazem. Dále je také měl fackovat a kopat. Dvěma z nich přitom údajně vyhrožoval koncentračním táborem, zajištěním jejich rodičů, pistolí a dýkou.¹⁷³ Také měl při vyslýchání strpět násilí konané na Františkovi Kyselovi a Jaroslavu Vašákovi, které při výslechu údajně bili tlumočníci s tím, že pokyny a rady kdy udeřit dostávali přímo od něj. V neposlední řadě měl ublížit na těle jak Františku Kyselovi, tak Vilému Říhovi, kteří pak měli těžké následky a ty trvali až 20 dní. Mimo to údajně způsobil ztrátu majetku několika lidem.

Ilustrace 2: Foto Fritze Hentschla

¹⁶⁹ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 7/48.

¹⁷⁰ Kamenz se nachází v Sasku.

¹⁷¹ Čímž se na něj tedy vztahoval § 2 retr. zákona

¹⁷² Ve spisu jsou vyjmenováni Vilém Říha, Bohuslav Janáček, František Pěkný, Václav Jalovecký, Vladimíra Janáčková a Karel Černý

¹⁷³ Dle výpovědi se mělo jednat o Bohuslava a Vladimíru Janáčkovy.

Ve své výpovědi obžalovaný udal, že členem SS se nikdy nestal a tudíž nenosil jejich uniformu. Potvrdil však prý své členství v Gestapu, a proto nosil pouze věci uniformě SS podobné, přičemž se prý lišila v označení na rameni.¹⁷⁴ Dále popřel veškerá obvinění a nebyl si vědom toho, že by někoho zbil. Přiznal držení služební stříelné zbraně, která ale bývala zamčená ve stole. Dále také prý žádnou dýku nevlastnil. Také vypověděl, že při zatčeních zabavoval jen to, co podle zatykače měl, a to všechno odevzdal na služebně. Údajně jako komisař Gestapa mu vedoucí přidělil stíhání posluchačů zahraničního rozhlasu. Co se týkalo členství v SS, soud ho zprostil viny, vinil ho však ze členství v Gestapu. Jedním z důvodů zproštění se stalo například to, že se na jeho tělo neobjevovalo tetování, jaké bývalo u členů SS zvykem.

Soud shledal Fritze Hetschela vinným ze členství v Gestapu. Dle svědectví také uznal vinu ve zločinech proti osobám, kde se svědectví v některých bodech shodovala. Naproti tomu nebyl soud pro vinu za ublížení na těle. Také byl zproštěn z toho, že by způsobil ztrátu Svobod a Dr. Sedláčka. Soud tedy Fritzovi Hentschelovi uložil trest ve výši patnácti let těžkého žaláře¹⁷⁵, který byl zostřen ¼ letně tvrdým ložem.¹⁷⁶ Mimo to obžalovaný ztratil svá občanská práva a celý jeho majetek propadl ve prospěch státu.¹⁷⁷ Uložených 15 let trestu si měl odpykat v nucených pracovních oddílech.¹⁷⁸

5.2.4 Případ Jan Hovorka

Bývalý poručík čsl. Pěšího pluku v Mladé Boleslavi Jan Hovorka¹⁷⁹ se narodil 16. března 1899. Vystudoval gymnasium a vyšší hospodářskou školu. Stal se rolníkem a vlastnil hospodářství o výměře 40 hektarů. Se svojí manželkou bydlel v Hatích u Kolína, kde měl 1 a ¼ roku starého syna.

Na Jana Hovorku bylo dne 3. dubna 1947 vzneseno obvinění. Obžalovaný údajně měl být organizátorem Vlajky a poručíkem Svatoplukových Gard. Hlavní přelíčení se konalo 24. dubna 1947, kde se obžalovaný necítil vinen a popřel členství u již zmíněných organizací. Proti jeho svědectví byl jako důkaz podán průkaz Svatoplukových Gard vystavený na jeho jméno, lístek ve členské kartotéce a dále také rozkaz Svatoplukových Gard opatřený jeho podpisem. I přes tyto důkazy soud obžalovaného zprostil viny.

¹⁷⁴ Podle jeho výpovědi byl pouze členem Uniforatrager SS, což prý bylo pro členy Gestapa předepsáno.

¹⁷⁵ Podle § 5 odst. 2 retr. Zákona, § 34 trestního zákona.

¹⁷⁶ Dle § 51 trestního zákona.

¹⁷⁷ Dle § 14 retr. Zákona.

¹⁷⁸ Do trestu byla započítána i vazba, která trvala od 3. května 1947 do 29. dubna 1948.

¹⁷⁹ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 347/48.

Jan Hovorka se hájil a popíral svou účast v těchto organizacích. Údajně na žádné schůzi nebyl¹⁸⁰ a ani se do organizací nepřihlásil. Jeho podpis na některé listině měl být z něho údajně vylákán, když byl v podnapilém stavu, což ve své výpovědi potvrdil i Jaroslav Týce, který působil jako hlavní funkcionář Vlajky a udal, že obžalovaný byl několikrát v hostinci v Janovicích vždy podnapilý. Naproti tomu ho prý na žádné schůzi Vlajky nikdy neviděl. Legitimace se prý rozdávaly na schůzích, kde členové skládali slib. Dále ve své výpovědi také uvedl, že pro vykázání činností Vlajky zanášeli různé osoby jako členy Vlajky i přes jejich neúčast v této organizaci. Legitimace pak měli zůstat nepodepsané na sekretariátu u funkcionářů. Obhajobu u soudu potvrdil i Jaroslav Mareš, který viděl, že obžalovaný nějaké listiny podepsal. Potom co se ho na ně, ale ptal tak si prý Jan Hovorka nic nepamatoval. Vzhledem k těmto výpovědím a s ohledem na svědectví, která potvrzovala jeho statečnost roku 1938 při zabírání Sudet jako poručíka čsl. armády. Dále údajně podporoval všemožně český lid a dokonce prý skrýval dva parašutisty s jejich vysílačkou. Soud dospěl k názoru, že takovýto člověk nemohl být funkcionářem Vlajky či Svatoplukových Gard.

Ilustrace 3: Foto Jana Hovorky z průkazu Svatoplukových Gard

Revize tohoto příkazu se konala po návrhu veřejného žalobce 15. října 1948, hlavním přelíčením o sedm dní později.¹⁸¹ V hlavním přelíčení uznal obviněného v této trestní věci vinným a odsoudil ho k trestu těžkého žaláře v rozsahu jednoho roku, zostřeného jedním tvrdým ložem čtvrtletně. Dále vyslovil ztrátu občanské cti na pět let a propadnutí poloviny majetku ve prospěch státu s tím, že trest bude odpykán v nucených pracovních oddílech.

¹⁸⁰ Vyjma jedné, na kterou prý přišel ze zvědavosti, ale nikoliv jako člen organizace Vlajky.

¹⁸¹ Pokračování bylo navrženo pro zločin proti státu dle § 3 odst. 2 retribučního dekretu v rozsahu původní obžaloby.

Tento případ se dostal před soud ještě jednou, a to 16. srpna 1993. Po návrhu generálního prokurátora dostal tento případ k přezkoumání Vrchní soud v Praze. Tento soud rozhodl ve prospěch obviněného a konstatoval, že rozsudkem Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře ze dne 22. října 1948 byl porušen zákon. A rozsudek tohoto soudu byl v celém rozsahu zrušen. Toto zrušení odůvodnil především tím, že výrok o vině byl proveden na základě pouze několika důkazů, svědčících proti obviněnému. Dále zde přikládal také význam tomu, že se svědci shodli v tom, že obviněný silně podléhal alkoholu a jeho řeči v opilosti byly velmi nevhodné. Také poukázal na to, že legitimaci nikdy nepřevzal a nezjistil žádné skutečnosti, které by dokazovali jeho aktivní činnost v organizacích. Naopak prý v řadě situací prokazoval porozumění a pomáhal občanům perzekuovaným protektorátními orgány. V rozsudku se dále píše, že Mimořádný lidový soud ve druhém případě dne 22. října 1948 své rozhodnutí učinil na základě vadného předchozího řízení. Jeho rozsudek je nepřezkoumatelný, vychází pouze z důkazů, které byly vytrženy ze souvislosti důkazů ostatních.¹⁸² Díky tomuto přezkoumání v roce 1993 soud zrušil rozsudek a Jan Hovorka byl uznán nevinným.

5.2.5 případ Bohumil Vlček

Bohumil Vlček¹⁸³ narozený 3. 10 1920 v Křešíně pracoval jako mlynářský dělník. Veřejný žalobce jej obvinil 16. prosince 1948. Obžaloba čítala celkem čtyři trestné činy. Obžalovaný údajně odevzdal v říjnu 1938 Josefu Svatkovi větší množství fašistických letáků k jejich následné distribuci. Tyto materiály prý vydal Rudolf Gajda a uráželi jak československou vládu, tak i presidenta Beneše, což mu bylo dle výpovědi Josefa Svátka a jeho částečným doznáním dokázáno.

¹⁸² Rozsudek Vrchního soudu v Praze, SOA Praha LS 307/48.

¹⁸³ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 377/48.

V dalším bodě prý 28. září v hostinci pokřikoval: „*Fašisti vyhrajou, ať žijou vlajkaři my to musíme vyhrát, my vlajkaři, ať žije Hitler, a při tom zvedal ruku k německému pozdravu.*“¹⁸⁴ Uvedl Ve své svědecké výpovědi Karel Karochtvíl. Jeho vyličení události se stalo údajně přesné a vedené do detailu. Za podpory ostatních svědků ho soud uznal i v tomto bodě vinným. Přitěžující okolnost bylo i to, že byl členem vlajky. Doznal se sám, že také vstoupil v roce 1940 do Vlajky, kde měl platit příspěvky a členem zůstal až do března 1943. Za vinu se mu také kladlo, že v červnu 1940 napsal říšskému protektoru dopis, v němž projevoval protižidovské smýšlení.¹⁸⁵ V něm také sympatizoval s Němci a projevoval obdiv Adolfu Hitlerovi, Mussolinimu a Frankovi. Hlavní přelíčení se konalo 23. prosince 1948 u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře. Soud vzal v potaz všechny činnosti a v závěru rozsudku zmiňuje, že prokázal Bohumilu Vlčkovi úmysl podporovat a propagovat nacistické a fašistické hnutí, což vyplývalo především z dopisu, který napsal říšskému protektoru.

Soud uznal Bohumila Vlčka vinného ve všech bodech obžaloby a odsoudil ho na 3 roky těžkého žaláře čtvrtletně zostřené tvrdým ložem.¹⁸⁶ K dobru mu soud přičetl to, že obžalovaný pomáhal za války s živobytím českým lidem, ukrýval zbraně a v květnu 1945 je dal k dispozici v bojích proti okupantům a sám se bojů zúčastnil.¹⁸⁷ Dále vzal soud k dobru jeho částečné doznání, a to že nenastaly žádné přitěžující okolnosti. Soud se také vyslovil, že si celý trest odpyká v nucených pracovních táborech, ztratí občanskou čest na pět let a jeho majetek propadl státu.

5.2.6 Případ František Klement

Rolník František Klement¹⁸⁸ se narodil 13. srpna 1911 ve Ždírci. Po rodičích měl německou národnost. Veřejný žalobce ho obvinil dle příslušného paragrafu¹⁸⁹ ze členství v organizaci SA.

¹⁸⁴ *Žalobní návrh*, SOA Praha spis Bohumil Vlček SOA Praha LS 377/48.

¹⁸⁵ Viz opis dopisu v příloze.

¹⁸⁶ K tomuto odsouzení byl použit § 3 odst. 1 retribučního dekretu s použitím § 16 téhož zákona.

¹⁸⁷ Dle spisů toto bylo dokázáno pomocí výpovědi svědků.

¹⁸⁸ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 166/48.

¹⁸⁹ Jednalo se o § 2 retribučního zákona.

Hlavní přelíčení se před Mimořádným lidovým soudem v Kutné Hoře konalo 17. srpna 1948. Obžalovaný se ke členství v příslušné organizaci SA doznal. Mimo to svědectví potvrdili Jan Plava a Jan Novotný, kteří shodně vypověděli, že členem zůstal až do roku 1944. František Klement uvedl ve své obhajobě, že nevstoupil do organizace SA dobrovolně či z přesvědčení. Prý ho k tomu dohnali okolnosti, především jeho rodiče kteří se hlásili k německé národnosti. Toto tvrzení se však nepodařilo prokázat. Před soudem vypovídali jako svědci Jan Pleva, Antonín Tonar a Jan Novotný. Ti udali ve výpovědích, že obžalovaný nikdy Čechům neškodil a nedopustil se proti obyvatelům žádných činů, které jsou uvedeny v retribučním dekretu. Jako polehčující okolnost mu soud přičetl jeho českou mluvu a nedbání německých zásobovacích předpisů, čímž naopak Čechům vypomáhal. Navíc v roce 1945 odevzdal národnímu výboru československou vlajku, kterou za dob okupace uchovával.

Soud ho v hlavním přelíčení uznal vinným ze členství v organizaci SA a udělil mu trest těžkého žaláře v trvání jednoho roku.¹⁹⁰ Do trestu mu byla započítána i strávená vazba.¹⁹¹ Dále soud vyslovil ztrátu občanské cti také na dobu jednoho roku s propadnutím jeho majetku státu.¹⁹² Dle přiloženého seznamu z ONV v Havlíčkově Brodě byl zařazen na seznam Němců, u kterých se měla dát přednost odsunu před potrestáním. Zda František Klement byl odsunut či nikoliv se ze spisu nedovídáme.

5.3 Propagace nacistického či fašistického hnutí

Za propagaci nacistického či fašistického hnutí se dostali před lidový soud i manželé Součkoví vlastníci zřídlo. Zajímavostí tohoto případu je jeho znovu otevření roku 1994 kdy oba soud zprostil viny. Dále pak je zde uveden případ Josefa Peršína, který byl obviněn z více činů mimo jiné právě i z propagace uvedených hnutí.

5.3.1 Případ manželů Součkových

Čech Jan Soběslav Souček¹⁹³ se narodil 1. listopadu 1889 v Mochově¹⁹⁴. Před okupací se stal nadporučíkem v záloze. Vystudoval obchodní školu a jako obchodník se také živil. Za dob okupace byl vyšetřován kriminální policií. Jeho žena Češka Anna Součková se narodila 2. května 1901 v Martínkově¹⁹⁵ a byla ženou v domácnosti.

¹⁹⁰ Dle § 2 s použitím ustanovení § 16 retr. Zákona.

¹⁹¹ Ta trvala od 27. května 1945 do 27. května 1946

¹⁹² Dle §14 retr. Zákona.

¹⁹³ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 10/48.

¹⁹⁴ Mochov okres Český Brod.

¹⁹⁵ Martínkov okres Brandýs nad Labem.

Oba jmenovaní byli obviněni z propagování nebo podporování fašistického či nacistického hnutí tím, že se údajně dopustili pomluvy presidenta T. G. Masaryka a Dr. Edvarda Beneše, uráželi republiku a první odboj a krom toho se Josef S. Souček měl ucházet o vojenské dodávky dopisem, v němž zdůrazňuje svou loajalitu Říši, v jiném dopise žádal o zprostředkování slyšení u říšského zmocněnce s tím, že jako fašistický předák by byl u českého úřadu odmítnut a v některém z dalších dopisů končí pozdravem „Heil Hitler“.¹⁹⁶

J. S. Souček vlastnil zřídlo, které pojmenoval po generálovi Gajdovi¹⁹⁷. Ve své výpovědi uvedl, že jméno kvůli lidem nepoužíval a užíval pro něj jména „zřídlo Loza“. Díky tomuto zřídlu byl údajně majetný. Jeho žena Anna Součková uvedla, že generál Gajda u nich byl před rokem 1935 a dále se s ním nestýkali. V Suché Loze, kde se zřídlo nacházelo, měli prý pouze letní byt a po zbytek roku tam byl správce, který se staral o majetek. Dále ve výpovědi uvádí, že za dob okupace se starala o hospodářství a podporovala partyzány.

Podle dalších výpovědí údajně vystavili obraz generála Gajdy při otevření zřídla na stěně budovy. Štěpán Buják uvedl, že již za prvé republiky před ním manželé Součkoví projevovali fašistické smýšlení a lákali ho ke vstupu do strany.¹⁹⁸ Mimo jiné prý A. Součková pronesla větu: *„Ta havěť ruská, bude fašismem úplně potřena a Váš plešatý Beneš, který Vám utekl s penězi již se k Vám nevrátí.“* Prý také vychvalovala Němce. Podle výpovědi, učiněné obžalovaným, podepsal dopisy sepsané jeho pracovníkem Bílkem, kde žádal o dodávky lihovin, což potvrdila i firma na distribuci, u které žádal. Ve svědectví, ale uvádí, že chtěl pouze, jako některé jiné podniky, profitovat a své výrobky nabízel převážně Čechům a Němcům údajně říkal, že nic nemá.

MLS v Kutné Hoře shledal Josefa S. Součka dne 4. května 1948 vinným a byl odsouzen na dvě léta zotřené tvrdým ložem na tři měsíce, k propadnutí ¼ majetku ve prospěch státu, ke ztrátě čestných občanských práv na dobu pěti let, k odpykání jednoho roku trestu v nucených pracovních oddílech a k úhradě útrat trestního zřízení. Žádosti o milost nebylo vyhověno. Odsouzeného propustili na svobodu 22. června 1950. U jeho manželky Anny Součkové bylo upuštěno od potrestání. Dne 22. června 1994 se případ u generálního prokurátora projednával znovu. Ten oba zprostil obvinění s poukázáním na nepřesnost a odlišnost některých výpovědí.

¹⁹⁶ Spis dopisy neobsahoval.

¹⁹⁷ Generál Radola Gajda byl český fašistický politik a voják. Více KLIMEŠ – HOFMAN, *Vítěz který prohrál, generál Radola Gajda*, Praha 1995.

¹⁹⁸ Dle spisu nebyl ani jeden z manželů v žádné politické straně.

5.3.2 Případ Josef Peršín

Josef Peršín¹⁹⁹ narozený 19. prosince 1883 ve Žďánicích. Pracoval dle spisu jako příležitostný dělník a spolu s manželkou se staral o jednoho syna. Do roku 1946 nebyl souzen za žádný zločin. Mimo jiné v první světové válce působil jako voják u praporu Myslivců a hlásil se k české národnosti.

Ilustrace 4: Foto Josefa Peršína z průkazu totožnosti (SOA Praha)

Josefa Peršína veřejný žalobce obžaloval z propagace a podpory nacistického hnutí²⁰⁰ a dále také zločinu proti osobám²⁰¹, kvůli údajnému vyhrožování Františku Staňkovi gestapem. Hlavní přelíčení se konalo dne 12. dubna 1946 v Kolíně a ve vazbě se nacházel od 9. února téhož roku. Obžalovaný údajně v době okupace mezi dělníky, se kterými pracoval, vychvaloval německý režim a také prý stranil Němcům. Dále spis udává, že se neuctivě vyjadřoval o prezidentu Benešovi, a také o generalissimu Stalinovi. Obžaloba mu také vyčetla žádost o změnu jména na německé znění²⁰². Dalším zločinem se mělo stát údajné vyhrožování Františku Staňkovi gestapem. Ve své výpovědi udal, že vlastnil ve svém bytě obraz Adolfa Hitlera, ten však vyvěšoval na nátlak Ant. Scholse, který prý žil s jeho sestrou a pouze za dob jeho návštěvy.

¹⁹⁹ Viz spis Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora 388/48.

²⁰⁰ Dle § 3 ods. 1 retr. zákona

²⁰¹ Dle § 5 ods. 2 a) retr. zákona

²⁰² Ve své výpovědi udal, že žádal o změnu jména z Peršín a Perschin z důvodu německého smýšlení a ochrání dětí před nasazením do říše. Tuto žádost spis LS 388/48 neobsahoval, ale rozsudek se o ní zmiňuje. Údajně byla podána 12. června 1942 s odůvodněním, že činí s ohledem na německé smýšlení.

Dále také dle spisů přiznal, že vedl se svými spolupracovníky politické hovory, ve kterých se Němců zastal a možná jim přál i vítězství. V jednom z těchto rozhovorů také prý v rozčilení řekl, že své spolupracovníky udá. Řekl také, že to však nikdy neučinil a také popřel údajné hanění prezidenta Beneše a generalissima Stalina. Dále měl ukazovat fotografii Adolfa Hitlera, ke které ve výpovědi dodal, že ji našel na ulici, přinesl do práce a následně roztrhal. Svědkové František Staněk a Jaroslav Mašín tvrdili o obžalovaném, že se kladně vyjadřoval o nacistech.

Také ještě Fr. Staněk ve své svědecké výpovědi udal, že fotografii Adolfa Hitlera obžalovaný měl u sebe delší dobu a ukazoval ji déle než jeden den. Fotografie po něm chtěl vydat, aby na ní mohl vypíchat oči, načež se setkal s odporem a obžalovaný údajně odešel. Dále se ve spisu uvádí: „*Od té doby co mě obžalovaný hrozil jsem byl byl v řeči opatrnější. Obžalovaný trval na svém stanovisku, že Němci to neprohrají, i když jsme mu tvrdili, že to již prohrávají, jemu to nedalo, skočil nám do řeči a rozčiloval se.*“²⁰³ Josef Peršín prý udal, že veškeré tyto pohružky udělal kvůli vyprovokování a také žádnou nemyslel vážně. Další svědek Jaroslav Mašín udal pouze to, že fotografii Adolfa Hitlera viděl pouze jednou a obžalovaný ji nosil v náprsní kapse. Dále se zde uvádí, že o žádném udání neví a zmínil se před Peršínem i o tom, co zaslechl v zahraničním rozhlasu. Soud uznal Josefa Peršína vinným ze zločinů proti státu²⁰⁴ na dobu 5-ti let a celý trest si údajně měl odpykat v nucených pracovních táborech²⁰⁵. Současně ztratil svou občanskou čest na doživotí včetně celého majetku. Naproti tomu byl obžalovaný zproštěn z vyhrožování udáním.

Revize tohoto procesu proběhla u MLS v Kutné Hoře 30. prosince 1948. V tomto procesu Josefa Peršína byla potvrzena vina. Předchozí rozsudek pozbyl účinnosti a nyní byl odsouzen ze stejných důvodů na dobu dvou a půl let těžkého žaláře zostřeného jednou měsíčně tvrdým ložem. I zde bylo použito § 14 retribučního zákona. Trest měl být odpykán v nucených táborech se ztrátou občanské cti na pět let a propadnutím ¼ majetku. Do trestu se Josefu Peršínovi započítávala i procesní vazba, díky které měl trest odpykán²⁰⁶. Důvodem tohoto rozhodnutí údajně byla nepřiměřená přísnost trestu s poukazem na nevelkou inteligenci obžalovaného.

²⁰³ SOA Praha, fond MLS Kutná Hora 1948, spis LS 388/48;

²⁰⁴ Dle § 3 ods. 1 retr. Zákona, přičemž do jeho trestu se započítala i vazba, která probíhala od 9.2. 1946 do 12. 4. 1946.

²⁰⁵ Zde se jedná o § 14 retr. zákona

²⁰⁶ Procesní vazba trvala od 9. 2. 1946 do 30. 12. 1948.

5.4 Případ člena Gestapa

V druhém období poválečného retribučního soudnictví v Kutné Hoře projednával soud jediný případ člena Gestapa. Jednalo se o kriminálního vyšetřovatele v Kolíně. Spis vztahující se k tomuto případu neobsahoval žádný rozsudek. Můžeme se tedy zatím pouze domnívat, zda soud zasedal a vynesl verdikt. Ze spisů však vyplývá, že Emil Laufke s největší pravděpodobností uprchl. Zda se uchýlil ke své odsunuté rodině do Bavorska, není známo.

5.4.1 Případ Emil Laufke

Němec Emil Laufke²⁰⁷ se narodil 18. května 1910 v Hodoníně. Během války působil jako SS Oberscharfuhrer, kriminální vyšetřovatel, a člen Gestapa²⁰⁸ v Kolíně či Benešově. OANF podal žádost o obnovení případu obžalovaného 7. července 1948 v tomto znění: „*OANF v Kolíně by měl zájem na potrestání Emila Laufky v tom případě bude-li jeho pobyt znám, aby se obnovením trestního řízení docílilo efektivního výsledku.*“²⁰⁹

Během svého působení v roli kriminálního vyšetřovatele Gestapa se měl dopustit těžkých zločinů veřejného násilí, nakládání s člověkem jako otrokem či zločinu zabítí a vraždy. Dle spisů měl na Gestapu v Kolíně a i později po roce 1942 zorganizovanou síť až 600 konfidentů a udavačů. Právě zprávy těchto osob prý mívaly za následek osobní zakročení Laufky či celé služebny Gestapa proti odpůrcům režimu, a to jak skutečným tak domnělým. Spis obsahuje i seznam zatčených osob Gestapem v Kolíně za dob jeho působení, na kterých se údajně podílel.²¹⁰

²⁰⁷ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 179/48.

²⁰⁸ Byl veden jako příslušník Gestapa v Čechách a na Moravě pod číslem 2627.

²⁰⁹ SOA Praha Fond MLS Kutná Hora LS 179/48

²¹⁰ Viz opis seznamu v příloze

Jednalo se celkem o 28 lidí. Z toho byl Ing. Jan Eliáš 20. října 1943 v Drážďanech popraven. Dále 14 lidí odesláno transportem do koncentračních táborů, kde zahynuli²¹¹ a zbylí se vrátili zpátky domů po údajně krutých výsledcích Gestapem.²¹² Obžalovaný však nebyl pravděpodobně nikdy dopaden i přes žádosti o vydání z amerického pásma. Na Gestapu v Benešově pracoval na zpravodajském oddělení tedy kartotéce konfidentů. Ve spisech se objevují jména i jiných gestapáků sloužících na Gestapu v Benešově u Prahy. Jednalo se především o Alfréda Říhu, se kterým se Laufka setkal i na Gestapu v Kolíně, kde jako kriminální zaměstnanec Říha působil v letech 1942-1944. Říhu následně vedoucí složky Gestapa převedeli na stanici do Benešova. Ve své výpovědi uváděl, že působil pouze jako překladatel, což svědci vyvrátili. Dne 14. dubna 1947 ho MLS v Kutné Hoře odsoudil a následně popravil.²¹³ Na rozdíl od Alfréda Říhy nebyl dle dostupných materiálů Emil Laufka dopaden. Ve spisech se pouze nachází zmínka o odsunu jeho rodiny do Bavorska.

5.5 Případ projednaný v meziretribučním období

V době mezi oběma retribučními se případy dostávali ke Krajským soudům, které dle dekretu prezidenta republiky měli vynést rozsudek. Případ Jakuba Války se odehrával právě v této době. Soud případ odročil pro zajištění dalších důkazů. Obnovení procesu nastalo již v druhé retribuční před stanoveným lidovým orgánem. Jmenovanému nakonec soud nedokázal vinu a zprostil ho obžaloby.

5.5.1 Případ Jakub Válek

Dělník na pile Jakub Válek²¹⁴ se narodil 24. července 1905. Obžaloba mu kladla za vinu vyhrožování četnickému strážmistrově Antonínu Jandíkovi Gestapem. Veřejný žalobce ho tedy obvinil za zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním.²¹⁵

²¹¹ Dle spisu 11 umřelo v koncentračním táboře v Osvětimi, 1 v koncentračním táboře Buchenwald a 2 neznámo kde.

²¹² Josef Šrank se vrátil jako invalida. Zda všichni prošli také koncentračním táborem není ve spisech uvedeno.

²¹³ Více KMOCH Pavel, *TNK v Benešově u Prahy v letech 1947-1948*, Liberec 2012, s. 121-122.

²¹⁴ Viz spis SOA Praha MLS Kutná Hora LS 167/48.

²¹⁵ Dle § 99 tr. řádu

Hlavní přelíčení se u Krajského soudu v Kutné Hoře konalo 12. května 1947. Obžalovaný se cítil nevinný. Ve své výpovědi popřel jakékoliv vyhrožování zmíněnému Antonínu Jandíkovi. Tyto pohrůžky se měly prý stát v roce 1943 nebo 1944, kdy poškozený prováděl u obžalovaného vyšetřování krádeže trávy, spáchané ke škodě rolníka Vávry. Válek prý prohlásil, že ví, kam četníci chodí v Heřmanicích poslouchat zahraniční rozhlas, nakupovat mouku, a že jsou všichni pěkná cháska. Jeho výhružka měla znít dle svědecké výpovědi následovně „*Dejte si na mě velký pozor; kdybych chtěl mohl bych Vás nechat sebrat Gestapem.*“²¹⁶ Soud dal za pravdu jedinému svědkovi Antonínu Jandíkovi a obžalovaného prohlásil vinným. Trest mu vyměřil na dobu 6 měsíců zostřené 1 postem měsíčně.²¹⁷ Dále k náhradě nákladů trestního řízení a ke ztrátě volebního práva.²¹⁸ Jakub Válek podal zmáteční stížnost k nejvyššímu soudu v Brně, které bylo dne 29. října 1947 vyhověno. Rozsudek Krajského soudu se tedy kvůli zmátečnému jednání zrušil a spis se vrátil zpět k soudu první instance. Nejvyšší soud usoudil, že „*K naplnění subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 99 tr.z. je třeba, aby si pachatel představil cíl svého jednání a aby ho chtěl; představa tohoto cíle musí být motivem jeho vydání. Leč rozsudkové důvody postrádají zjištění potřebných skutečností z nichž by bylo lze dospět k právnímu závěru, že stěžovatel v takovém úmyslu vyhrožoval Antonínu Jandíkovi ublížením na těle.*“²¹⁹ Po obdržení této stížnosti Krajský soud v Kutné Hoře 5. února 1948 rozhodl o odročení případu na dobu neurčitou, kvůli zjištění dalších důkazů.

Dne 15 dubna 1948 se případ dostal k Mimořádnému lidovému soudu v Kutné Hoře.²²⁰ Ten zprostil²²¹ obžalovaného viny s tím, že se nepodařilo prokázat úmysl nebezpečného vyhrožování a obžalovaný nechtěl vyvolat vyšší stupeň stísněnosti. Soud také přihlédl k prohlášení několika občanů, dle kterého se obžalovaný choval za války řádně.

²¹⁶ SOA Praha Fond MLS Kutná Hora LS 162/48.

²¹⁷ Dle § 100 tr. z. A ustanovení § 4, čl. III. Dekretu č. 63/45 Sb.

²¹⁸ Dle § 3 zákona č. 75/19 Sb. A § 1 zák. č. 163/20 Sb.

²¹⁹ SOA Praha Fond MLS Kutná Hora LS 162/48.

²²⁰ Retribuce byla 4. května 1947 ukončena, proto byl případ předán Krajskému soudu. Po obnovení retribuce mohl Mimořádný lidový soud opět případ projednat.

²²¹ Dle § 259 tr.ř.

6 Závěr

Spravedlivé potrestání bylo jedním z nevyhnutelných cílů poválečného vývoje. Využitá agrese a zásahy do osudů jak jednotlivců, tak celých skupin obyvatel a států, vedli k ustanovení mezinárodního soudního tribunálu v Norimberku. Ten měl sloužit jako legální nástroj k potrestání válečných zločinců. Každý stát si pak zformoval vlastní právní předpisy k potrestání zločinů. Dekrety prezidenta republiky tak vyšly i pro české země, jednalo se především o tzv. velký retribuční dekret.

Jako konkrétní nástroj k prosazení spravedlivého potrestání zločinů se staly Mimořádné lidové soudy. Tzv. velký retribuční dekret však na žádost Slovenska měl platnost pouze pro české země. Pro trestání zločinů na slovenském území byla vytvořena vlastní právní forma. Dalším z dekretů prezidenta republiky byl ustanoven i Národní soud. Ten měl za úkol soudit členy protektorátní vlády. Provinění menšího charakteru, která nespadala pod tzv. velký retribuční dekret, jednalo se především o provinění proti národní cti, měl za úkol řešit tzv. malý retribuční dekret.

Jedním z hlavních rysů ustanovených mimořádných institucí se stal jejich stanný charakter, soudily rychle a proti rozsudku nebylo možné se odvolat. První retribuce skončila roku 1947 a měla být považována za ukončenou, avšak její obnovení přišlo po uchopení moci komunisty roku 1948. Retribuce měla sloužit jako mocenský nástroj pro odstranění odpůrců režimu a udržení moci. Pro komunisty se však její obnova stala fiaskem. Většina případů došlých k Mimořádnému lidovému soudu v Kutné Hoře v tomto roce byla revizních. Což znamenalo jakési prolomení dekretů v tom smyslu, že proti rozsudkům soudu neměla být žádná forma odvolání. Ve druhém období se tedy jednalo u zmíněného soudu spíše o revizi případů a zmírňování či pozměňování rozsudků vynesných v předchozím období.

Jako hlavní cíl předložené práce mělo být statistické zhodnocení činnosti Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v tzv. druhém období retribuce. Součástí jsou i statistické údaje tohoto soudu a rozebrání několika případů z různých oblastí provinění. Pramenný materiál ve formě trestných spisů, za pomoci kterých se práce vypracovala, pochází z fondu Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře, nacházejícího se v SOA Praha.

Podle dochovaného materiálu stanulo před kutnohorským soudem celkem 320 obžalovaných, z toho 281 mužů a 39 žen. Soud ve 104 případech zprostil obžalovaného obvinění a u 152 osob vynesl trest. Před soudem, díky poloze jeho působení, se ocitli především občané české národnosti, jednalo se o 244 lidí, německé národnosti zde soudil v 82 případech, z toho dalších 5 osob mělo jinou národnost.

Nejvíce soud vynesl trest 3 let, a to celkem v 11 případech. Tento trest byl pod dolní sazbou, a tudíž bylo užito § 16 retribučního zákona na snížení trestu. Zda trest pod dolní hranicí byl udělen oprávněně za pomoci zmíněného paragrafu, se můžeme pouze domnívat. V některých případech totiž docházelo ke zneužití této části zákona z důvodu právě snížení vysokých trestů, snížení tak muselo být soudem odůvodněno.

Celkem udělil Mimořádný lidový soud v Kutné Hoře tresty ve výši přibližně 411 roků a 3 měsíců. S průměrnou délkou trestu 5-ti let. Délka uděleného trestu se v průběhu měnila a čím více se blížil konec retribuční, uděloval soud nižší tresty. Dle prozkoumaných spisů nebyl udělen nejvyšší trest smrti či doživotí. Nejčastějšími přechyby se u zmíněného soudu stalo členství v organizaci Vlajka a udavačství.²²² Popřípadě v 26 případech členství ve Svatoplukových Gardách.

Dochované spisy umožňují další možnost výzkumu. Především se zde jedná o probádání činnosti Mimořádného lidového soudu v prvním retribučním období v letech 1945 – 1947 s možností porovnání s druhou retribuční.

²²² Udavačství celkem ve 32 případech, členství ve Vlajce v 37 případech.

7 Použité prameny a literatura

7.1 Archiv

Státní oblastní archiv Praha – fond MLS Kutná Hora

7.2 Tištěné prameny

DRTINA Prokop, *Na soudu národa. Tři projevy ministra spravedlnosti Dr. Prokopa Drtiny o činnosti mimořádných lidových soudů a Národním soudu*, Praha 1947.

DRTINA Prokop, *O soudcovské nezávislosti, lidovém soudnictví a jiných časových otázkách československé justice*, Praha 1947.

Sbírka zákonů a nařízení státu Československého, ročník 1945, částka 9 ze dne 9. července 1945, s. 25 – 31.

JECH – KAPLAN, *Dekrety prezidenta republiky 1940 – 1945, Dokumenty, část I, II*, Brno 1995.

7.3 Dobová periodika

Bratrství

budujeme

Náš zpravodaj

Právo lidu

Rudé Právo

Rudá zář

Svobodné noviny

Štít

7.4 Literatura

- BARTOŠ Josef, *Okupované pohraničí a české obyvatelstvo 1938 – 1945*. Praha 1986.
- BABKA – VOREL – ŠIMÁNKOVÁ, *Československá justice v letech 1948 – 1953 v dokumentech II. Díl*, Praha 2004;
- BIMAN – CÍLEK, *Poslední mrtví... První živí...* Ústí nad Labem 1989;
- BORÁK Mečislav, *Spravedlnost podle dekretu*, Ostrava 1998;
- BRANDES Detlev, *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939 – 1945*. Praha 2000.
- BUTLER Rupert, *Dějiny Gestapa slovem i obrazem*, Praha 1999;
- BUTLER Rupert, *Gestapo. Dějiny Hitlerovi tajné policie 1933 – 1945*, Praha 2004;
- CÍLEK Roman, *Doživotní ztráta svědomí. Šest dramatických kapitol z historie stíhání nacistických válečných zločinců*. Olomouc 2003.
- DEJMEK – KUKLÍK, – NĚMEČEK.: *Kauza: tzv. Benešovy dekrety. Historické kořeny a souvislosti*. Praha 1999.
- FROMMER Benjamin, *Národní očista*, Praha 2010;
- GEBHART Jan, *Dramatické i všední dny protektorátu*. Praha 1996.
- GREGOROVÍČ Miroslav, *Kapitoly o českém fašismu*. Praha 1995.;
- HAHNOVÁ Eva: *Sudetoněmecký problém: Obtížné loučení s minulostí*. Ústí nad Labem 1999;
- HONZÍK Miroslav, *Povstaňte, soud přichází*. Praha 1986.
- HRACHOVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1947*, Liberec 2004;
- HŮRSKÝ Josef, *Zjišťování národnosti*, Praha 1947;
- CHROBÁKOVÁ LNĚNIČKOVÁ Andrea, *Malý retribuční dekret...* In: ARBURG. A. Von DVOŘÁK - KOVAŘÍK. A kol (eds.): *Německy mluvící obyvatelstvo...*;
- IRVING David, *Norimberk. Poslední bitva*. Praha 1997.
- JANÁK Dušan, *Činnost Mimořádného lidového soudu Opava v letech 1945 – 1948*, Časopis Slezského muzea, série B, 43/1994, s. 245 – 283.
- JARKOVSKÁ Lucie, *Odplata či spravedlnost*, Praha 2008;
- JIRŮK Václav, *Klatovské oprátky*, Plzeň 2004.
- JIRŮK Václav, *Nedaleko od Norimberku. Z dějin Mimořádného lidového soudu v Chebu v letech 1946 – 1948*, Cheb 2001.
- JECH – KAPLAN, *dekrety prezidenta republiky 1940 – 1945*, Dokumenty, část I, II, Brno 1995;
- KAPLAN Karel, *Pravda o Československu 1945-1948*, Praha 1990;
- KMOCH Pavel, *Malá retribuce v Českých zemích a trestní nalézací komise v Benešově u*

- Prahy, Liberec 2011;
- KOČOVÁ Kateřina, *Druhá retribuce – Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948*, in: Soudobé dějiny 3-4, Praha 2005;
- KOČOVÁ Kateřina, *Příspěvek ke zhodnocení činnosti mimořádných lidových soudů v prvním retribučním období (1945 – 1947)*, in: Pax bello potior, Sborník, Liberec 2004;
- KOČOVÁ Kateřina, *Činnost mimořádných lidových soudů – MLS Česká Lípa, Liberec a Litoměřice*, Hradec Králové 2006;
- KUKLÍK Jan, *Mýty a realita takzvaných Benešových dekretů*, Praha 2002;
- KVAČEK – TOMÁŠEK, *Obžalovaná je vláda*, Praha 1998;
- KVAČEK – TOMÁŠEK, *Causa Emil Hácha*, Praha 1995;
- LIŠKA Otakar. a kol.: *Výkonané tresty smrti Československo 1918 – 1989*. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Svazek 2, Praha 2000.
- LOZOVIUK Petr, *Evropská etnologie ve střeoevropské perspektivě*, Pardubice 2005;
- MARKEL Martin, *Vysídlení Němců z jižní Moravy 1945 – 1949*. Brno 2002.
- MARŠÁLEK Pavel, *Protektorát Čechy a Morava. Státoprávní a politické aspekty nacistického a okupačního režimu v českých zemích 1939 – 1945*, Praha 2002;
- MIKANOVÁ Sandra, *Mimořádný lidový soud v Chrudimi v letech 1945 – 1947*, Liberec 2007;
- MOTL Stanislav, *Nacisté pod ochranou aneb kdo vlastně vyhrál válku?* Praha 2001.
- NAKONEČNÝ Milan, *Vlajka*, Praha 2001;
- NAVARA Luděk, *Smrt si říká Tutter. Nacistický vrah ve službách StB*. Brno 2002.
- NEBOJSA Bořivoj, *Zlatá léta padesátá*. Tišnov 1999.
- PASÁK Tomáš, *Český fašismus 1922 – 1945 a kolaborace 1939 – 1945*, Praha 1999;
- RAPAVÁ Ivana, *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948*, Ústí nad Labem 2010;
- ROKOSKÝ Jaroslav, *Rudolf Beran a jeho doba. Vzestup a pád agrární strany*, Praha 2011.
- SLÁDEK Oldřich, *Zločinná role gestapa*, Praha 1986;
- SLÁDEK Oldřich, *Ve znamení smrtihlava. Nacistický protipartyzánský aparát v letech 1944 – 1945*. Praha 1991.
- SÝKOROVÁ Veronika, *Mimořádný lidový soud Mladá Boleslav 1945 – 1947*, Liberec 2005;
- TIGRID Pavel, *Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu*. Praha 1990.
- TOMÁŠEK Dušan, *Konfidenti*. Praha 1991.
- TUNYS Ladislav, *Noc před popravou. K. H. Frank a jeho obhájce*. Praha 1995.

8 seznam zkratek

ČSLA	Československá lidová armáda
ČSR	Československá republika
DAF	Deutsche Arbeitsfront (Německá pracovní fronta)
FS	Freiwillige Schutzschaffen (Dobrovolné ochranné oddíly)
Gestapo	Geheime Staatspolizei (tajná státní policie)
Kripo	Kriminalpolizei (kriminální policie)
KSČ	Komunistická strana Československa
MLS	Mimořádný lidový soud
NA	Národní archiv
NOF	Národní obec fašistická
NSDAP německá	Nationalsozialistische deutscher Arbeiterpartei (Nacionálně Socialistická strana dělnická)
NSF	Nationalsozialistische Freuenschaft (Národně socialistické ženské hnutí)
ONV	Okresní národní výbor
OANF	Okresní akční výbor Národní fronty
SA	Sturmabteilung (Úderný oddíl)
SD	Sicherheitsdienst (Bezpečnostní služba)
SdP	Sudetendeutsche Partei (Sudetoněmecká strana)
SNR	Slovenská národní rada
SOA	Státní oblastní archiv
SS	Schutzschaffeln (Ochranné oddíly)
ÚV	Ústřední výbor

9 Seznam příloh

- Příloha č. 1** Seznam soudců z povolání u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v roce 1948
- Příloha č. 2** Seznam veřejných žalobců u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře v roce 1948
- Příloha č. 3** Seznam soudců z lidu u MLS v Kutné Hoře v roce 1948
- Příloha č. 4** Doslovný opis seznamu údajně zatčených Emilem Laufkem.
- Příloha č. 5** Dopis psán Bohumilem Vlčkem Říšskému protektorovi. Opis byl pořízen i s chybami.
- Příloha č. 6** Hodnosti SS
- Příloha č. 7** Seznam fašistických organizací
- Příloha č. 8** Dekret presidenta republiky č. 16 ze dne 19. června 1945
o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o
mimořádných lidových soudech
- Příloha č. 9** Dekret presidenta republiky č. 138 ze dne 27. října 1945
o trestání některých provinění proti národní cti.
- Příloha č. 10** Seznam obžalovaných u MLS v Kutné Hoře v roce 1948

10 Přílohy

Příloha č. 1

Seznam soudců z povolání u MLS v Kutné Hoře v roce 1948

Josef Čvančar	Krajský soudce
Jaromír Kubík	Okresní soudce
Josef Trnečka	Okresní soudce
Vlastimil Trnka	Okresní soudce
Štulc	Krajský soudce
Kratochvíl	Okresní soudce
Prokop Dufek	Krajský soudce
Karel Kejval	Krajský soudce
Heřman Volf	Krajský soudce

Příloha č. 2

Seznam veřejných žalobců u MLS v Kutné Hoře v roce 1948

JuDr. Zdeněk Švigler	Státní zástupce
Dr. Semrád	Státní zástupce
Dr. Pecha	neznámé
Dr. Karel Vyskočil	neznámé
Dr. Karel Jelínek	neznámé
Dr. Jung	neznámé
JuDr. Václav Převrátíl	neznámé

Příloha č. 3

Seznam soudců z lidu u MLS v Kutné Hoře v roce 1948

Marie Vágnerová	František Svoboda	Josef Kočí
Oldřich Jirousek	Jaroslav Čezík	Václav Vaněček
Josef Navrátil	Josef Růžička	Jaroslav Čelík
Bohumil Kuba	Karel Med	František Bříza
Josef Samek	Hynek Cenkner	Antonín Šubrt
Oktavián Hausler	Václav Jásek	Josef Němec
Josef Fastr	Josef Trojan	Josef Veverka
František Vilím	Václav Synek	Jan Svoboda
František Kučera	Václav Vaněk	Bedřich Dušek
Josef Šanda	František Franc	Jaroslav Ptáčník
František Urban	Josef Němec	Karel Pick
Antonín Subrt	Václav Jásek	Jan Stanek
Marie Vágnerová	Antonín Kozák	Jan Hladík

Příloha č. 4

Doslovný opis seznamu údajně zatčených Emilem Laufkem.

Sbor národní bezpečnosti

Velitelská stanice Loučeň, okres Nymburk ~~~~~ Loučeň dne 27. září 1945

čís. Jed. 1614/1945

věc: Laufka /Lávka/ Emil, gestapák,
činnost.

Výšetřující komisi
Okresního národního výboru
V Kolíně.

Oznamuji, že v obvodu zdejší stanice SNB byly v době od dubna 1942
do února 1943 zatčení gestapem v Kolíně tyto osoby:

Ing. Jan Eliáš z Loučené čp. 8 – popraven 20. 10. 1943 v Drážďanech,
Ing. Josef Pumr z Loučené čp. 13 vrátil se 12. 3. 1943,
František Libich ze Mčel čp. 131 zemřel 16. 4. 1943 v Osvětimi,
Jaroslav Říhal z Loučené čp. 7 zemřel 18. 3. 1943 v Osvětimi,
Josef Flechtl z Loučené čp. 216, zemřel 23. 3. 1943 v Osvětimi,
Barbora Flechtlová z Loučené čp. 216, vrátila se 2. 6. 1943
Josef Staněk z Loučené čp. 229, vrátil se -
Pavel Kozák z Loučené čp. 130, vrátil se domu,
Josef Kubín ze Mčel čp. 134 zemřel 6. 3. 1943 v Osvětimi,
Haleš Štěpán ze Mčel čp. 62 zemřel 6. 3. 1943 v Osvětimi,
Páral Jan ze Mčel čp. 62, zemřel 3. 3. 1943 v Osvětimi
Andolanský Vincenc ze mčel čp. 126 vrátil se domu,
Krupička Josef ze Mčel čp. 93, vrátil se domu,
Šrank Josef ze Studce čp. 29, vrátil se domů jako invalida,
Heřmanský František ze Mčel čp. 131, zemřel 13. 3. 1943 v Osvětimi,
Daniel Bohumil ze Mčel čp. 128, zemřel 22. 3. 1943 v Osvětimi,
Crám Josef z Loučené čp. 79, zemřel 16. 9. 1944 v Buchenwaldě,
Pokorný Vilém z Charvátce čp. 636 údajně zemřel v Osvětimi,
Slavík František ze Studce čp. 32, vrátil se domů,
Manfeld Josef ze Studce čp. 31, zemřel 17. 3. 1943 v Osvětimi,
Kettner Josef z Jabkenic čp. 111, údajně zemřel v konc. Táboře,
Vostrovský Josef ze Mčel čp. 126, zemřel 21. 3. 1943 v Osvětimi,
Mach Miroslav ze Studce čp. 39, zemřel 27. 1. 1944 v Osvětimi,
Horák Oldřich z Vlkavy čp. 40, vrátil se domu,
Folprecht František ze Mčel čp. 168, zemřel 27. 4. 1943 v Osvětimi,
Ing. Matějka Josef z Loučené čp. 8, vrátil se domu,
Hekl František z Loučené čp. 131, nezvěstný – údajně zemřel.

Všechny tyto osoby byli zatčeny gestapáky z Kolína Emilem Laufkem /Lávkou/, který byl údajně Čech, sloužil jako dělník a dal se ke gestapu a druhým jeho pomocníkem Brunzem, který byl ještě za okupace údajně některým vyšetřovatelem zastřelen. Dále byli zatčeni již v Kolíně resp. V Kutné Hoře vyšetřováni dalším gestapákem Jaroslavem Říhou, který byl údajně také Čechcem, a vyšetřované měl nelidsky trýzniti Gestapák Laufka.

Několik nečitelných podpisů.

Příloha č. 5

Dopis psán Bohumilem Vlčkem Říšskému protektorovi. Opis byl pořízen i s chybami.

Vlajka V Křešíně
31/6 1940
podpis

Der Reichersprotektor
in Bohmen und Mahren
Kingang. Prag, den 25. VI. 1940 I/I

Vážení pánové!

~~~~~ Prosím o prominutí, že Vás tímto obtěžuji a prosím, abyste věnovali mímu dopisu trochu času.

~~~~~ Jsem sice ještě mlád, ale již od 14 let jsem se zúčastnil schůzí protizidovských, pak jsem vstoupil do Národní obce Fašistické a jako fašista, jsem vždy rozhodně vystupoval proti Masarykovsko-Benešovské demokracii a proti židům. Byl jsem vždy pro spolupráci s Vámi, můj obdiv patřil Vůdci a Říšskému kancléři Adolfu Hitlerovi, Benitu Musolinimu, generalisimu Francovi a všem nositelům národně arijské kultury. Bylo nás dosti, kteří jsme věřili ve vítězství Říše, bylito, fašisté – vlajkaři – dříve Národní strana radikální, a jiné skupiny. Když bylo ustaveno Nár. Souručenství, na rozkaz, nebo z obavy před persekucí vstoupila nepatrná menšina fašistů do N.S. S Gajdou. Velká většina nevstoupila a spojením s Vlajkou a N.A.K.J. S jinými skupinami, nebo jejich členy utvořilo se mohutné hnutí nekompromisních lidí za vedení Jana Rysa, které jediné je spolupráci s Vámi a jinými arijskými národy. Členové Českého Národně Socialistického Tábora – Vlajky nerozšiřují židy a židofily rozšiřovanou propagandu, vyvracejí lži o „vítězstvím?“ plutokracii a za to, že věří ve vítězství Říše a mluví pravdu je jim přímo i nepřímě spíláno zrádců a hroženo oběšením. Proč Vám to vše píši? Né, že bych chtěl pro sebe nějaké výhody, ani pro Č.N.S.T., ale proto, abyste věděli, kdo to s Vámi myslí čestně a kdo se přetvařuje a chce dělat se na oko s Vámi solidární a po straně má ty nejpodlejší úmysly. Uvedu příklad: Národní souručenství prohlásilo, že česká sbírka kovů ve prospěch Říše se nebude konat a že dary může každý dát ke sbírce německé. Byl to Jan Rys, který na veřejném projevu v Lucerně nařídil, že se česká sbírka bude konat a vydal směrnice. Tu, aby byla vidět „solidarita?“ N.S. A vlády vyhlásili také sbírku.

~~~~~ Jen Vás prosím o to; bude-li mít Č.N.S.T. - Vlajka projev, aby nebyl zakázán, jak tomu bylo posledně na zimním stadionu a my kteří jsme přijeli třeba 85 km na kole se ještě nemuseli tlačit v malých sálech. Víím, že N.S. Si nepřejí, aby český národ spal a aby s takovými lidmi, kteří za býv. Rep. Byli s Benešem jedna ruka v kradení a štvání, proti všemu arijskému, aby nad nimi nevynesl soud.

~~~~~ Prosím ještě jednou o prominutí, že jsem Vás tímto snad zbytečně zdržel a doufám, že víte, kteří z Čechů jsou na 100% s Vámi a přeji si z celého srdce vítězství Říše a mnoho zdraví Vůdci Adolfu Hitlerovi, aby mohl ku spokojenosti všech arijských národů vésti nás do lepší budoucnosti.

S pozdravem „Vůdci a Říši zdar“

PS: Kdybyste snad chtěli se mnou mluvit, Boh. Vlček, syn mlynáře
jsem Vám kdykoliv k dispozici. Jsem sice V Křešíně
Kreschin mlád /je mi 19 let/, ale v životě jsem již prožil p. Čechtice okres
hlavně persekuce za býv. Č.S.R. Ledec N/S
..... Za Vlašimí. y.r. Tachechtitz

Příloha č. 6

Hodnosti SS

Hodnosti SS odpovídali klasickým vojenským hodnostem.

SS	Wehrmacht
Reichsführer SS	maršál
Oberstgruppenführer	generálplukovník
Obergruppenführer	Generál
Gruppenführer	generálporučík
Brigadeführer	generálmajor
Oberführer	plukovník
Standartenführer	plukovník
Obersturmbannführer	podplukovník
Sturmbannführer	major
Hauptsturmführer	kapitán
Obersturmführer	nadporučík
Untersturmführer	poručík
Hauptscharführer	Vrchní šikovatel
Oberscharführer	šikovatel
Scharführer	rotný
Unterscharführer	četař
Rottenführer	desátník
Sturmmann	svobodník
SS-man	vojín
Anwärter	čekatel

Příloha č. 7.:

**Příloha ke Směrnícím ministerstva vnitra ze dne 26. listopadu 1945,
odst. 10, písm. b).**

Seznam fašistických organizací.

Kromě fašistických organizací, uvedených v retribučním dekretu č. 16/1945 Sb., tj. **Vlajky, Hlinkovy gardy a Svatoplukovy gardy**, nutno za fašistické organizace považovati zejména:

Akci národní obnovy,

Akci „Národopisná Morava“ (organisátor Jan Úprka),

Arijskou pracovní frontu (organisátor Opletal),

Arijskou stráž,

Českou arijskou frontu (organisátor ing. Roček z Brna),

Českou pracovní frontu přidruženou k ČNST – Vlajce,

Česko-německou společnost (sdružující skutečné přátele říšské orientace, naproti tomu

Český svaz pro spolupráci s Němci, zřízený Dr. Háchou, byl rázu oficiosního),

Český svaz válečníků,

Exekutivu býv. vojáků,

Fašistickou skupinu při Nár. souručenství na Moravě (organisátor Rob. Mišurec),

Hlavní vedení protektorátních fašistů (organisátor Jos. Rambousek v Brně),

Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě (pokud jde o osoby, které nemají očištné listy, vydané ministerstvem vnitra),

Moravské národní socialisty (organisátor E. Pitlík v Brně), přezvané později na **Moravskou nac. soc. stranu a její Fašistické gardy** (přezvané později na „Ochranné sbory“),

Nacionální hnutí spolu s jeho gardami, přezvanými na **Černé šiky**,

Nár. akční komitét (organisátor bar. Procházka),

Nár. obec fašistickou – dělnický syndikát při Nár. souručenství (organisátor Jan Trojovský z Brna),

Nár.-soc. českou dělnicko-rolnickou stranu (NSČDRS, známější pod označením „Strana zeleného hákového kříže“, organisátor Mlčoch v Kroměříži),

Nár. soc. gardu státních aktivistů Velkoněmecké říše (NSGSA, zvanou též nac. soc. garda slovanských aktivistů osy Berlín-Řím, organisátor Fr. Löffler v Jihlavě),

Nár. soc. hnutí pracujícího lidu (organisátor Blažek),

Nár. soc. stranu dělnickou (organisátor Grasblum),

Nár. tábor fašistický (NTF, organisátoři Kasandra a Břetenář),

Nár. tábor fašistický-moravské křídlo (organisátor Jar. Vala),

Nár. arijskou kulturní jednotu,

Národní obec fašistickou (N.O.F., organisátor Rud. Gajda),

Protižidovskou ligu,

Stranu českých fašistů (SČF, organisátor Janík),

Svaz arijských mlynářů,

Svaz českých vojáků ze světové války, kteří bojovali po boku německé armády (při nár. obci fašistické),

Svaz vojáků z fronty,

Ústřední sekretariát Nár. tábora fašistického, velitelství fašistických gard (později z něho vzniklo „České arijské hnutí“- organisátor O. Peřina v Brně),

Zemské vedení moravských fašistů (organisátor J. M. Tichý),

Železnou gardu (organisátor Jos. Dostál v Brně).

Dále pak tyto organisace:

Českou ligu proti bolševismu,

Český svaz pro spolupráci s Němci (ČSSN),

Národní odborovou ústřednu zaměstnaneckou,

Svaz zemědělství a lesnictví,

Veřejnou osvětovou službu

(u těchto pěti posléze jmenovaných organisací jen pokud jde o činovníky, kteří měli politický vliv u těchto organizacích.)

Dekret presidenta republiky č. 16 ze dne 19. června 1945
o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech.

O přísnou spravedlnost volají neslýchané zločiny, kterých se dopustili nacisté a jejich zrádní spoluvinníci na Československu. Porobení vlasti, vraždění, zotročování, loupení a ponižování, jehož obětí byl československý lid, a všechna ta stupňovaná německá zvěrstva, kterým bohužel pomáhali nebo asistovali i zpronevěřivší se občané českoslovenští, z nichž někteří zneužili při tom i vysokých úřadů, mandátů nebo hodností, musí dojít zaslouženého trestu bez průtahů, aby nacistické a fašistické zlo bylo vyvráceno z kořene. Proto ustanovují k návrhu vlády takto:

Hlava I.

Zločiny proti státu.

§ 1.

Kdo se v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) dopustil na území republiky nebo mimo ně některého z těchto zločinů podle zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb.:

úkladů o republiky (§ 1), trestá se smrtí;

kdo se dopustil přípravy úkladů (§ 2), ohrožení bezpečnosti republiky (§ 3), prorady (§ 4, č. 1), zrady státního tajemství (§ 5, č. 1), vojenské zrady (§ 6, č. 1, 2 a 3) a násilí proti ústavním činitelům (§ 10, č. 1), trestá se těžkým žalářem od dvaceti let až na doživotí a za okolností zvláště přitěžujících smrtí.

§ 2.

Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) byl členem organizací: Die Schutzstaffeln der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (S. S.), nebo Freiwillige Schutzstaffeln (F. S.), nebo Rodobrany, nebo Szabadcsapatok, nebo jiných zde nejmenovaných organizací podobné povahy, trestá se, nedopustil-li se činu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od pěti do dvaceti let a za okolností zvláště přitěžujících těžkým žalářem od dvaceti let až na doživotí.

§ 3.

(1) Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) propagoval nebo podporoval fašistické nebo nacistické hnutí, nebo kdo v oné době tiskem, rozhlasem, filmem nebo

divadlem, nebo na veřejném shromáždění schvaloval nebo obhajoval nepřátelskou vládu na území republiky nebo jednotlivé nezákonné činy okupačních velitelství a úřadů a orgánů jim podřízených, trestá se, nedopustil-li se činu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od pěti do dvaceti let, spáchal-li však takový zločin v úmyslu, aby rozvrátil mravní, národní nebo státní vědomí československého lidu, zejména československé mládeže, trestá se těžkým žalářem od deseti do dvaceti let, a za okolností zvláště přitěžujících těžkým žalářem od dvaceti let až na doživotí, nebo smrtí.

(2) Kdo v téže době byl činovníkem nebo velitelem v organizacích

Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (NSDAP) nebo Sudetendeutsche Partei (SdP) nebo Vlajka, Hlinkova nebo Svatoplukova Garda, nebo v jiných fašistických organizacích podobné povahy, trestá se, nedopustil-li se činu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od pěti do dvaceti let.

§ 4.

Československý občan, který v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) v zahraničí rozvracel hnutí, směřující k osvobození republiky Československé v její předmnichovské ústavě a jednotnosti, aneb jinak vědomě poškozoval zájmy republiky Československé, zejména kdo ohrožoval bezpečnost občanů, pracujících pro osvobození republiky doma, trestá se, nedopustil-li se zločinu přísněji trestného, těžkým žalářem od pěti do dvaceti let.

Zločiny proti osobám.

§ 5.

(1) Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) dopustil se ve službách, nebo v zájmu Německa, nebo jeho spojenců, nebo republiky nepřátelského hnutí, jeho organizací, či členů, těchto zločinů:

a) podle trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí loupeží lidí (§ 90), veřejného násilí nakládáním s člověkem jako s otrokem (§ 95) vraždy (§§ 134 až 137), zabití (§§ 140 a 141) a těžkého poškození na těle (§ 156),

b) podle trestního zákona zák. čl. V/1878 zločinu vraždy (§ 278), úmyslného zabití (§ 279), těžkého ublížení na těle s následky smrtelnými (§§ 306 a 307) a loupeže dětí (§ 317), trestá se smrtí.

(2) Kdo v téže době, za týchž okolností a za týmž účelem se dopustil těchto zločinů:

a) podle trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí neoprávněným omezováním osobní svobody člověka (§ 93) veřejného násilí vydíráním (§ 98), veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním (§ 99) a těžkého poškození

na těle (§§ 152 a 155),

b) podle trestního zákona zák. čl. V/1878 zločinu bezprávného omezování osobní svobody člověka (§§ 323, 324 a 325), těžkého ublížení na těle (§ 301) a vydírání (§§ 350 a 353), trestá se těžkým žalářem od deseti do dvaceti let.

§ 6.

(1) Kdo v téže době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) nařídil ve prospěch válečného úsilí Německa nebo jeho spojenců nucenou nebo povinnou práci, a ten, kdo při vydání a výkonu takového nařízení spolupůsobil, trestá se, nedopustil-li se zločinu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

(2) Byl-li však takovým nařízením obyvatel republiky donucen pracovat v cizině, nebo za okolností, nebo na místech jeho života nebo zdraví nebezpečných, trestá se vinník, bez ohledu na účel práce těžkým žalářem od deseti do dvaceti let.

§ 7.

(1) Kdo sám nebo v součinnosti s jinými v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) ve službách nebo v zájmu Německa, nebo jeho spojenců, nebo republiky nepřátelského hnutí, jeho organizací či členů zavinil ztrátu svobody obyvatele republiky bez jiných následků, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do dvaceti let. Způsobil-li vinník takto ztrátu svobody většího počtu obyvatel republiky, může soud uložit trest těžkého žaláře od dvaceti až doživotí, za okolností pak zvláště přitěžujících trest smrti.

(2) Kdo v téže době, za týchž okolností, za týmž účelem a týmž způsobem způsobil obyvatele republiky těžké ublížení na těle bez těžkých následků (odst. 3), trestá se za zločin těžkým žalářem od deseti do dvaceti let, a za okolností zvláště přitěžujících žalářem od dvaceti let až na doživotí. Byl-li však takto postižen větší počet osob, může soud uložit trest smrti.

(3) Kdo v téže době a za týchž okolností, za týmž účelem a týmž způsobem způsobil soudním usnesením, rozsudkem, nařízením, nebo správním rozhodnutím jakéhokoliv druhu, výkonem rozsudku, nařízením, nebo jinak smrt obyvatele, těžké ublížení na těle obyvatele republiky s následky označenými v § 156 trest. zák. č. 117/1852 ř. z. a v §§ 306, 307 trest. zák. zák. čl. V/1878, nebo jeho deportaci, trestá se za zločin smrti.

Zločiny proti majetku

§ 8.

(1) Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) se dopustil ve službách, nebo v zájmu Německa, nebo jeho spojenců, nebo republiky nepřátelského hnutí, jeho organizací či členů těchto zločinů:

a) podle trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku (§ 85) s následky podle § 86, odst. 2, žhářství (§ 166) za okolností s následky podle § 167, písm. a), loupeže (§ 190) za okolností s následky podle § 195,

b) podle trestního zákona zák. čl. V/1878 zločinu žhářství (§ 424), loupeže (§§ 344 a 345), za okolností a s následky podle § 349, odst. 1, bod 2 a odst. 2, trestá se smrtí.

(2)Kdo v téže době a za týchž okolností a za týmž účelem se dopustil těchto zločinů:

a) podle trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí násilným vpadnutím do cizího nemovitého statku (§ 83), veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku (§§ 85, 86 odst. 1), žhářství (§ 166) za okolností a s následky podle § 167, písm. b) až g), krádeže (§§ 171 až 180), zpronevěry (§§ 181 až 183), podílnictví na krádeži nebo zpronevěře (§§ 185 a 186), loupeže (§ 190) za okolností a s následky podle §§ 191 až 194, podílnictví na loupeži (§ 196), podvodu (§§ 197 až 201, 203),

b) podle trestního zákona zák. čl. V/1878 zločinu porušení domácnosti soukromými osobami (§§ 330 a 331), přečinu poškození cizího majetku (§§ 418 a 420), který se za okolností odst. 1 tohoto paragrafu kvalifikuje jako zločin, žhářství (§§ 422 a 423), krádeže (§§ 333 až 341), nakolik čin není trestný podle odst. 1, písm. b) toho paragrafu, podílnictví (§ 370), podvodu (§ 379 ve znění § 50 trestní novely), za okolností podle § 383, odst. 2 s výjimkou § 382, trestá se těžkým žalářem od deseti do dvaceti let a za okolností zvláště přitěžujících těžkým žalářem od dvaceti let až na doživotí.

§ 9.

Kdo sám, nebo v součinnosti s jiným v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) ve službách nebo v zájmu Německa, nebo jeho spojenců nebo republiky nepřátelského hnutí, jeho organizací či členů způsobil soudním usnesením, rozsudkem, nařízením, nebo správním rozhodnutím jakéhokoliv druhu, nebo výkonem rozsudku, nařízení nebo správního rozhodnutí, že československému státu nebo právnické či fyzické osobě bylo proti zákonu republiky odňato jich mění zcela nebo zčásti, trestá se, nedopustil-li se zločinu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od deseti do dvaceti let, a za okolností zvláště přitěžujících žalářem od dvaceti let až na doživotí.

§ 10.

Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) zneužil tísně, způsobené národní, politickou či rasovou persekucí, aby se obohatil na úkor státu, právnické nebo fyzické

osoby, trestá se, nedopustil-li zločinu přísněji trestného, za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

Udavačství.

§ 11.

Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky ve službách nebo v zájmu nepřítelů, nebo využívaje situace přivoděné nepřátelskou okupací jiného pro nějakou skutečnou nebo vymyšlenou činnost udal, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let. Zavínil-li však udavač svým udáním ztrátu svobody československého občana, trestá se těžkým žalářem od deseti do dvaceti let. Mělo-li udání za přímý nebo nepřímý následek ztrátu většího počtu lidí nebo těžkou újmu na zdraví, trestá se doživotním žalářem, mělo-li za následek něčí smrt, trestá se smrtí.

Všeobecná ustanovení.

§ 12.

Podle tohoto dekretu bude potrestán i cizinec, jenž se dopustil zločinu, uvedeného v § 1, nebo některého ze zločinů, uvedených v §§ 4 až 9 v cizině, dopustil-li se jich na československém státním občanu nebo na československém veřejném nebo soukromém majetku.

§ 13.

(1) Jednání trestné podle tohoto dekretu není ospravedlněno tím, že je nařizovaly nebo dovolovaly předpisy jiného práva než československého, nebo orgány, zřízené jinou státní mocí než československou, aniž jest omluveno tím, že pachatel takové neplatné předpisy za ospravedlněné považoval.

(2) Také neospravedlňuje pachatele, že konal svoji služební povinnost, jednal-li s obzvláštní horlivostí, překročuje tak ve značné míře normální rámec svých povinností, nebo byl-li činný v úmyslu napomáhat válečnému úsilí Němců (jejich spojenců), poškodit či mařit válečné úsilí Československa (jeho spojenců), nebo jednal-li z jiné zřejmě zavržitelné pohnutky.

(3) Neodolatelné donucení rozkazem představeného nezprošťuje viny nikoho, kdo se dobrovolně stal členem organizací, jejichž členství ukládalo vykonat každý, i zločinný rozkaz.

§ 14.

Odsoudí-li soud pro zločin v tomto dekretu uvedený a neupustí-li od trestu (§ 16,

odst. 2), vysloví zároveň:

- a) že odsouzený pozbývá na určitou dobu, nebo navždy občanské cti (§ 15);
- b) že odsouzený část trestu na svobodě nebo celý trest odpyká ve zvláštních nucených pracovních oddílech, které se zřídí zvláštním zákonem;
- c) že celé jeho jmění nebo část jeho jmění propadá ve prospěch státu.

§ 15.

Pozbytí občanské cti [§ 14, písm. a)] znamená:

- 1. trvalou ztrátu vyznamenání, řádů a čestných odznaků, veřejných služeb, hodností a funkcí, akademických hodností, jakož i ztrátu odpočivných a zaopatřovacích požitků, platů z milosti a všelikých jiných platů z peněz veřejných;
- 2. u poddůstojníků degradaci a u důstojníků kasaci;
- 3. ztrátu způsobilosti k nabytí, výkonu a opětovnému nabytí práv, uvedených pod číslem 1 a 2 a práv ztracenými hodnostmi podmíněných;
- 4. ztrátu práva voliti a volen nebo povolán býti k veřejné funkci nebo hlasovati ve věcech veřejných;
- 5. ztrátu způsobilosti zastávati funkce ve sdruženích (spolcích nebo jiných útvarech podobných);
- 6. ztrátu způsobilosti býti vlastníkem, vydavatelem, nebo redaktorem, nebo jakkoliv spolupůsobiti při vydávání, redakci periodického tiskopisu, jakož i nakládati, vydávati a uveřejňovati, tiskopisy neperiodické;
- 7. ztrátu způsobilosti konati veřejné přednášky nebo projevy;
- 8. ztrátu způsobilosti k práci ve výchovných nebo uměleckých institucích nebo podnicích;
- 9. ztrátu způsobilosti býti zaměstnavatelem nebo spoluzaměstnavatelem;
- 10. ztrátu způsobilosti provozovati svobodné zaměstnání;
- 11. ztrátu způsobilosti býti členem představenstva (správní rady) společností a společenstev;
- 12. ztrátu způsobilosti býti vedoucím úředníkem v podniku soukromém. Kdo přestoupí zákazy v tomto paragrafu obsažené, bude potrestán řádným soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do tří měsíců.

§ 16.

- (1) Trest na svobodě nelze snížit pod dolní hranici sazby a zaměnit jeho způsob za mírnější.
- (2) Soud může snížit trest i pod dolní hranici sazby a zaměnit jeho způsob za

mírnější, v případech pak zvláštního zřetele hodných v odsuzujícím výroku upustiti od potrestání, je-li obecně známo, nebo lze-li bez průtahů prokázati, že obalovaný jednal s úmyslem prospěti českému nebo slovenskému národu nebo Československé republice či jejím spojencům nebo jinému obecnému zájmu, nebo že se pozdější svou činností zasloužil o osvobození republiky z nepřátelské moci, nebo o nápravu, nebo o zmenšení zla nepřitelem způsobeného a že po svém obrácení na cestě povinnosti už vytrval. Tohoto ustanovení však nelze použít, převyšuje-li škoda pachatelem zaviněná neúměrně obecný prospěch jím sledovaný.

§ 17.

Zločiny trestné podle tohoto dekretu a výkon trestu se nepromlčují.

§ 18.

Dobou zvýšeného ohrožení republiky se rozumí doba od 21. května 1938 do dne, který bude určen vládním nařízením.

§ 19.

Zločiny trestné podle tohoto dekretu buďtež pokládány vždy za zvlášť zavržitelné ve smyslu § 1, odst. 1 zákona o státním vězení ze dne 16. července 1931, č. 123 Sb.

§ 20.

Nadržování zločinů, trestným podle tohoto dekretu trestá se podle platných trestních zákonů s těmito změnami:

1. u zločinů proti státu trestá se nadržování stejně jako tyto zločiny:
2. u týchž zločinů je i nadržování ukrýváním osob blízkých (§ 39, č. 4 zák. č. 50/1923 Sb. na ochranu republiky) trestné jako zločin a trestá se těžkým žalářem od jednoho roku do deseti let, ukládá-li však na zločin sám tento dekret trest smrti, těžkým žalářem od pěti do dvaceti let;
3. u ostatních zločinů trestá se nadržování těžkým žalářem
 - a) od deseti do dvaceti let, ukládá-li na zločin sám tento dekret trest smrti, nebo těžkého žaláře v trvání více než dvaceti let,
 - b) od jednoho roku do deseti let, ukládá-li na zločin sám tento dekret trest nižší.

Hlava II.

Mimořádné lidové soudy.

§ 21.

(1) Mimořádným lidovým soudům přísluší souditi všechny zločiny trestné podle

tohoto dekretu, odpovídají-li za ně trestně jako pachatelé, spolupachatelé, spovinníci, účastníci nebo nadržovatelé, osoby, uvedené v § 2 a § 3, odst. 2; odpovídají-li za ně trestně osoby jiné, soudí je mimořádné lidové soudy tehdy, navrhne-li jejich stíhání před nimi veřejný žalobce (§ 24).

(2) Místní příslušnost mimořádných lidových soudů se určuje předpisy trestních řádů, platných na území republiky.

Složení a sídlo mimořádných soudů.

§ 22.

(1) Mimořádný lidový soud vykonává svou pravomoc v pětičlenných senátech, složených z předsedy, jímž, musí býti soudce z povolání (občanský nebo vojenský soudce), a ze čtyř soudců z lidu.

(2) Přednosta mimořádných lidových soudů, jejich náměstky a soudce z povolání (odst. 1) jmenuje prezident republiky k návrhu vlády ze seznamu osob, pořízených za tím účelem okresními výbory. Z jiných seznamů okresními národními výbory pořízených jmenuje vláda soudce z lidu.

(3) Přednostovi mimořádného lidového soudu nebo jeho náměstku náleží, aby z osob, jmenovaných v odst. 2, sestavil potřebný počet senátů s náhradníky.

(4) Mimořádné lidové soudy se zřídí v sídlech krajských soudů, každý senát mimořádného lidového soudu může však zasedati, ukáže-li se toho potřeba, v kterémkoli místě soudního obvodu. Vykonavatele hrdelních trestů s potřebným počtem pomocníků ustanoví místní národní výbor v sídle krajského soudu.

(5) Vládním nařízením bude stanoveno, jaký slib budou soudcové z lidu skládati a jaká náhrada výloh a ušlého zisku jim přísluší.

§ 23.

Při hlasování hlasují nejprve soudcové z lidu, a to starší před mladšími.

Veřejný žalobce.

§ 24.

(1) Veřejné žalobce mimořádných lidových soudů jmenuje vláda nebo z její pověření ministr spravedlnosti pro určité období, pro určité případy, nebo pro celou dobu činnosti soudu z prokurátorů nebo jiných osob, které dosáhly doktorátu práv nebo složily tři státní zkoušky právnické, nejméně však zkoušku judičiální, pokud budou v seznámech, pořízených za tím účelem okresními národními výbory.

(2) Veřejní žalobci u mimořádných lidových soudů jsou podřízeni ministru

spravedlnosti.

Řízení před mimořádnými lidovými soudy.

§ 25.

(1) Pro řízení před mimořádnými soudy lidovými platí zásady řízení před soudy stannými, a to v úpravě, provedené v §§ 26 až 31 tohoto dekretu. Tam, kde dekret odkazuje na předpisy řízení řádného, jsou míněny předpisy platného trestního řádu.

(2) Byl-li obžalovaný rozsudkem mimořádného lidového soudu osvobozen, nevylučuje se tím jeho stíhání před příslušným soudem řádným, případně před soudem státním podle zákona č. 68/1935 Sb. nebo před krajským soudem příslušným pro souzení vojenské zrahy podle zákona č. 130/1936 Sb. a vl. nař. č. 238/1937 Sb. Tento soud posoudí věc znova řízením řádným, při čemž platí hmotně právní ustanovení tohoto dekretu (§§ 1 až 20), stejně jako když osoba provinilá hned předem byla pohnána před soud řádný (§ 21). Návrh, aby se takto proti obžalovanému postupovalo, musí však býti podán nejpozději do tří měsíců ode dne osvobozujícího rozsudku.

§ 26.

(1) Řízení před mimořádným lidovým soudem zahajuje se k návrhu veřejného žalobce (§ 24). Těhotné ženy nebud'ěž poháněny před mimořádný lidový soud, dokud tento jejich stav trvá.

(2) Celé řízení proti jednotlivému obžalovanému koná se, pokud možno, bez přerušení, od počátku až do konce před mimořádným lidovým soudem. Řízení proti jednotlivému obžalovanému nesmí trvati déle než tři dny. Tato lhůta se počítá od okamžiku, kdy byl obžalovaný před soud postaven.

(3) Nedospěje-li lidový soud v třídní lhůtě k rozsudku, postoupí věc příslušnému soudu řádnému (§ 23, odst. 2). V tomto případě rozhodne také, zda se má obžalovaný ponechat ve vazbě.

(4) Jestliže se obžalovaný nedostavil anebo nemůže dostaviti k soudu z jakýchkoli důvodů, může veřejný žalobce navrhnouti, aby se hlavní přelíčení konali v nepřítomnosti obžalovaného. V takovém případě musí soud zřídit obhájce z úřední moci.

§ 27.

Řízení před mimořádným lidovým soudem je ústní a veřejné. Obžalovaný má právo zvoliti si sám obhájce nebo požádati soud, aby mu zřídil obhájce, je-li nemajetný. Nepoužijeli obžalovaný svého práva, zřídí mu soud obhájce z moci úřední. Jak obžalovaný, tak soud mohou obhajobou pověřit i osobu, nezapsanou v seznamu obhájců, která dosáhla doktorátu práv nebo složila tři státní zkoušky právnické, nejméně však státní

zkoušku judičiální.

§ 28.

(1) Hlavní přelíčení před mimořádným lidovým soudem zahajuje se po vyvolání věci a zjištění generalii výkladem veřejného žalobce, které skutky jsou obžalovanému kladeny za vinu. Výslech obžalovaného a provádění důkazů řídí se obecně přepisy trestního řízení. Protokoly o výsleších spoluvinníků a svědků a dobrá zdání znalců mohou se číst vždy, když předseda senát považuje jejich čtení za účelné.

(2) Řízení se zpravidla omezí na čin nebo činy, pro které byl obviněný před mimořádným lidovým soudem pohnán. Na činy, které nejsou trestné podle tohoto dekretu, nemá tudíž býti brán zřetel. Budou-li stíhány později v řízení před mimořádným soudem lidovým, nebo před soudem řádným, případně státním, nebo před krajským soudem, příslušným pro souzení vojenské zrady, budiž při výměře trestu vzat zřetel na trest na svobodě mimořádným lidovým soudem již uložený.

(3) Řízení před mimořádným lidovým soudem nesmí býti zdržováno zjišťováním nároků na náhradu škody trestným činem způsobené.

(4) Zjištění spoluvinníků nebudiž sice opomenuto, avšak vynesení a výkon rozsudku se tím nemá oddalovat.

(5) Po ukončení průvodního řízení zhodnotí veřejný žalobce jeho výsledky a podá svůj konečný návrh. Na to udělí předseda slovo obžalovanému a jeho obhájci k přednesení obhajoby. Odpoví-li veřejný žalobce na její výhody, mají obžalovaný a jeho obhájce právo na poslední slovo.

§ 29.

(1) Poté usnese se soud v neveřejné poradě na rozsudku, řídě se při tom příslušnými předpisy o řízení řádném, pokud tento dekret neustanovuje jinak.

(2) Opírá-li se výrok o vině u zločinu, na který tento dekret ukládá trest smrti, toliko o tři hlasy anebo dospěl-li soud k názoru, že byly zjištěny takové okolnosti, že by trest smrti byl nepřiměřeně přísný, může soud uložit trest těžkého žaláře od dvaceti let až na doživotí a za předpokladů, označených v § 16, odst. 2, užití i tohoto ustanovení.

(3) Rozsudek budiž ihned vyhlášen ve veřejném zasedání soudu.

§ 30.

O řízení před mimořádným lidovým soudem sepíše se zápis podle předpisů o řízení řádném. Tento zápis podepíší všichni členové senátu a zapisovatel.

§ 31.

(1) Proti rozsudku mimořádných lidových soudů není opravných prostředků. Žádost o milost kýmkoli podaná nemá odkladného účinku.

(2) Trest smrti se vykoná zpravidla do dvou hodin po vyhlášení rozsudku. Na výslovnou prosbu odsouzeného může být lhůta prodloužena o další hodinu. Konalo-li se řízení v nepřítomnosti obžalovaného, provede se rozsudek smrti do 24 hodin po dopadení odsouzeného.

(3) Mimořádný lidový soud může také rozhodnouti, že trest smrti se vykoná veřejně. Učiní tak zejména, když surový způsob, jímž byl zločin spáchán, nebo zvrhlá povaha pachatele, počet jeho zločinů nebo jeho postavení mluví pro veřejný výkon rozsudku. V tomto případě může soud, aby se zajistila veřejnost, aby se zajistila veřejnost výkonu trestu, lhůtu dvou hodin prodloužiti, ne však nad 24 hodin.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 32.

(1) Ustanovení zákona ze dne 3. května 1934, č. 91 Sb., o ukládání trestu smrti a o doživotních trestech, pro zločiny trestné podle tohoto zákona neplatí.

(2) Ustanovení zákona ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží, zůstávají v platnosti.

§ 33.

Účinnost tohoto dekretu se stanoví ode dne vyhlášení na dobu jednoho roku, leč by jej příslušné zákonodárné instituce změnily nebo doplnily, anebo dobu jeho účinnosti zkrátily nebo prodloužily.

§ 34.

Provedením tohoto dekretu se pověřují všichni členové vlády.

Příloha č. 9.:

Dekret presidenta republiky č. 138 ze dne 27. října 1945

o trestání některých provinění proti národní cti.

K návrhu vlády ustanovují:

§ 1.

1) Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18 dekretu presidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech) nepřístojným chováním, urážejícím národní cítění českého nebo slovenského lidu, vzbudil veřejné pohoršení, bude potrestán – nejde-li o čin soudně trestný – okresním národním výborem vězením do jednoho roku nebo pokutou do 1,000.000 Kčs nebo veřejným pokáráním nebo dvěma nebo všemi těmito tresty.

(2) Byla-li uložena pokuta, buď pro případ její nedobytnosti zároveň vyměřen náhradní trest vězení podle míry zavinění do jednoho roku. Byl-li vedle pokuty uložen i trest na svobodě, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení přesahovati jeden rok.

(3) Směrnice, které v této věci vydá ministr vnitra, jsou pro národní výbor závazné.

§ 2.

Do trestu na svobodě se započítá doba, po kterou byl pachatel zajištěn (ústavní dekret presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 137 Sb., o zajištění osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluční

§ 3.

Činy trestné podle § 1 se promlčují v šesti měsících. Promlčecí lhůta počíná se dnem, kdy čin byl spáchán; u činů spáchaných před účinností tohoto dekretu pak dnem počátku jeho účinnosti.

§ 4.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení a platí jen v zemích České a Moravskoslezské; provede jej ministr vnitra.

Příloha č. 10

Seznam obžalovaných u MLS Kutná Hora v roce 1948

| Číslo spisu | Jméno a příjmení | Datum
narození | Národnost | Provinění | Hlavní přelíčení | Trest |
|--------------------|-------------------------|---------------------------|------------------|------------------|-------------------------|-----------------|
| LS 2/48 | Marie Zumrová | 2.10.1901 | Č | § 11 | 3.5.1948 | 5 let |
| LS 3/38 | Emilie Choutková | 4.3.1898 | Č | §11 | 3.5.1948 | 2 roky 2 měsíce |
| LS 4/48 | Alois Heiss | 28.1.1909 | Italské | § 5 | 11.5.1948 | 2 roky |
| LS 5/48 | Květoslava Flacetnerová | 20.1.1910 | Č | §3 | 10.5.1948 | zproštěna |
| LS 6/48 | Marie Koubová | 25.9.1904 | Č | § 1 | 10.5.1948 | 1 měsíc |
| LS 7/48 | Fritz Hentschel | 16.4.1906 | N | § 5 | 13.5.1948 | 15 let |
| LS 8/48 | Antonín Ledvinka | 17.2.1900 | N | § 5 | 3.5.1948 | odsun |
| LS 9/48 | Emil Hille | 28.9.1903 | N | vyhrožován
í | 11.5.1948 | 1 rok |
| LS 10/48 | Soběslav Souček | 1.11.1889 | Č | propagace | 4.5.1948 | 5 let |
| LS 10/48 | Anna Součková | 11.9.1902 | Č | propagace | 4.5.1948 | upuštěno |
| LS 11/48 | Emilie Astalošová | 15.10.1900 | Č | § 11 | 6.5.1948 | zastaveno |
| LS 13/48 | Marie Nehasilová | 12.3.1902 | Č | § 3 | 4.5.1948 | 3 roky |
| LS 14/48 | Václav Hynek | 12.6.1897 | Č | § 11 | 7.5.1948 | 5 let |
| LS 15/48 | Václav Forman | 11.12.1898 | N | §1 | 15.5.1948 | zproštěn |
| LS 16/48a | František Smutný | X | Č | § 11 | 1.6.1948 | zproštěn |
| LS 16/48b | Alois Palán | 12.5.1909 | Č | § 11 | 26.5.1948 | vinen |
| LS 18/48 | Jiří Horký | 6.8.1900 | Č | § 3 | 13.5.1948 | 2 roky |
| LS 19/48 | Jaroslav Francán | 4.2.1890 | N | § 6 | 18.5.1948 | zproštěn |
| LS 20/48 | Jan Frühbauer | 8.6.1896 | Č | § 1 | 8.6.1948 | zproštěn |
| LS 21/48 | Božena Myslivečková | 6.2.1887 | Č | § 11 | 5.5.1948 | zproštěna |
| LS 22/48 | Pavla Khunová | 22.12.1907 | Rakouská | § 6 | 21.5.1948 | zproštěna |
| LS 23/48a | Erich Seidl | 20.9.1895 | Č | § 5 | 19.5.1948 | 5 let |
| LS 23/48b | Marie Hospodková | 27.6.1912 | Č | § 5 | 19.5.1948 | 10 let |
| LS 26/48 | Eliška Jelínková | 3.11.1905 | Č | § 10 | 20.5.1948 | zproštěn |
| LS 27/48 | František Exner | 8.4.1914 | N | § 4 | 20.5.1948 | zproštěn |
| LS 28/48 | Zdeněk Leiner | 5.9.1904 | N | §1 | 23.5.1948 | zproštěn |
| LS 30/48 | Jaroslav Pazderka | 19.8.1909 | Č | § 11 | 26.5.1948 | zproštěn |
| LS 31/48 | JUDr Jaroslav Procházka | 20.10.1900 | Č | § 3, 11 | 30.5.1948 | zproštěn |

LS 32/48	Růžena Skočdoplová	14.9.1895	Č	§ 3	27.5.1948	zproštěna
LS 33/48	Jiří Skoch	10.3.1914	Č	§ 6	28.5.1948	10 měsíců
LS 34/48	Ladislav Čapek	26.2.1907	Č	§ 5	2.6.1948	2 roky
LS 35/48	Ludmila Russová	10.1.1915	Č	§ 3	1.6.1948	zproštěna
LS 38/48	Antonín Horký	17.3.1894	Č	§ 3	13.6.1948	zproštěn
LS 37/48	František Liška	31.5.1923	Č	§ 3	16.6.1948	zproštěn
LS 38/48	Josef Stummer	21.9.1897	N	§ 11	19.6.1948	zproštěn
LS 39/48	Alois Březina	4.6.1921	N	§ 11	18.6.1948	15 měsíců
LS 41/48	Jiří Hradecký	25.6.1920	Č	§ 11	19.6.1948	zproštěn
LS 42/48	Jindřich Haták	3.4.1895	Č	§ 5	17.5.1948	2 roky
LS 43/48	Jan Karban	18.11.1901	Č	§ 3,11	23.6.1948	zproštěn
LS 47/48	Hana Klorová	27.3.1903	N	§ 3	2.6.1948	1 měsíc
LS 48/48	František Freudl	16.2.1910	Č	§ 6	5.6.1948	zproštěn
LS 50/48	Josef Bašta	18.8.1875	Č	§ 11	15.6.1948	zproštěn
LS 52/48	Josef Nácovský	7.11.1903	Č	§ 3	6.6.1948	zproštěn
LS 53/48	František Čapek	17.5.1917	Č	§ 3	9.6.1948	neznámé
LS 54/48	Josef Vávra	20.9.1919	Č	§ 11	7.6.1948	2 roky
LS 55/48a	František Chvojka	10.5.1911	Č	§ 6	7.6.1948	26 měsíců
LS 55/48b	František Cakl	30.5.1907	Č	§ 7	12.6.1948	zproštěn
LS 56/48	Božena Melicharová	25.7.1914	Č	§ 11	8.6.1948	zproštěna
LS 57/48a	Emilie Tomanová	15.3.1882	Č	§ 3	18.6.1948	zproštěna
LS 57/48b	Josef Vrbecký	18.11.1908	Č	§ 7, 11	18.7.1948	zproštěn
LS 57/48c	Zdeněk Šilink	26.2.1919	N	§ 1	26.7.1948	7 měsíců 7 týdnů
LS 60/48	Emil Kudláček	25.10.1885	Č	§ 2	27.7.1948	1 měsíc
LS 65/48	Josef Hanzl	8.8.1911	Č	§ 3, 11	17.8.1948	1 rok
LS 65/48	Emanuel Kůžel	23.8.1897	Č	§ 11	5.8.1948	zproštěn
LS 66/48	Rudolf Steinbauer	18.7.1911	?	§ 3	neznámé	neznámé
LS 67/48	Jan Kilián st.	10.3.1893	Č	§ 3	2.6.1948	5 let
LS 69/48	Jan Weber	17.3.1919	N	§ 6	9.8.1948	odsun
LS 70/48	Stanislav Netík	18.9.1907	Č	§ 3	5.7.1948	1 měsíc
LS 81/48	Růžena Blažková	19.11.1904	Č	§ 4	4.7.1948	zproštěna
LS 82/48	Josef Dub	1.4.1922	N	§ 5	4.7.1948	zproštěn
LS 83/48	Karla Zmatlová	21.10.1885	Č	§ 11	6.7.1948	zproštěna
LS 84/48a	Ladislav Šafránek	1.8.1902	Slovenská	§ 5	12.7.1948	26 měsíců

LS 84/48b	Šafránková	12.3.1888	Slovenská	§ 3,11	15.7.1948	zproštěna
LS 86/48	Josef Pokorný	7.2.1888	Č	§ 3	29.7.1948	zproštěn
LS 87/48	Karel Töpfer-Toman	21.3.1906	N	§ 6	28.7.1948	zproštěn
LS 88/48a	František Malý	17.8.1904	Č	§ 11	17.8.1948	zproštěn
LS 88/48b	Marie Malá	4.8.1912	Č	§ 10	17.8.1948	zproštěna
LS 89/48	Emanuel Bílek	15.7.1921	Č	§5	3.8.1948	3 měsíce
LS 90/48	František XXX	25.4.1902	N	§ 3,11	8.8.1948	4 roky
LS 94/48	Viola Brožová	29.11.1891	Č	§ 3	8.8.1948	9 měsíců
LS 95/48	Prokop Weltz	11.5.1905	N	§ 6	11.8.1948	zproštěn
LS 98/48	František Hejl	21.9.1892	Č	§ 11	13.8.1948	zproštěn
LS 100/48	Ing. Eduard Bohman	29.8.1883	Č	§ 9	3.8.1948	23 měsíců
LS 103/48	Jaroslav Honza	26.3.1898	N	§8	1.9.1948	zproštěn
LS 104/48	Václav Hluchý	X	Č	neznámé	neznámé	zastaveno
LS 105/48	Bedřich Městka	22.4.1902	Č	§ 11	11.9.1948	3 roky
LS 108/48	Bedřich Erdmann	23.8.1901	Č	§5	4.9.1948	3 roky
LS 109/48	Jan Schertl	30.6.1907	Č	§ 3,11	4.9.1948	zproštěn
LS 118/48	Ing. Stanislav Hořčíčka	13.2.1887	Č	§ 3	6.9.1948	zproštěn
LS 119/48	Dr. Bohumil Záruba	3.5.1912	Č	§ 6	4.9.1948	4 roky
LS 120/48	Václav Fliegr	9.3.1914	N	§ 11	7.9.1948	zproštěn
LS 121/48	Jaroslav Liška	12.1.1897	Č	§ 3	15.9.1948	10 let
LS 137/48	Josef Matyáš	16.5.1889	Č	§ 3	1.9.1948	zproštěn
LS 140/48	Antonín Sandholec	2.4.1902	N	§ 11	26.9.1948	zproštěn
LS 141/48a	Josef Frančík ml.	1.4.1914	Č	§ 6	13.9.1948	zproštěn
LS 141/48b	Josef Frančík st.	5.5.1898	Č	§ 7	18.9.1948	2 roky 6 měsíců
LS 142/48	Bohumila Lerchová	20.3.1909	Č	§ 11	8.9.1948	zproštěna
LS 143/48	Ing. Jan Scheivel	20.4.1905	Č	§ 3	5.9.1948	1 měsíc
LS 144/48	Antonín Šimáček	29.6.1878	Č	§ 7, 11	21.9.1948	15 let
LS 146/48	František Neuhöfer	8.12.1884	Rakouská	§ 11	19.9.1948	odsun
LS 152/48	Václav Wágner	8.5.1920	Č	§ 2	19.9.1948	1 rok
LS 154/48	Miloslav Kos	5.2.1887	Č	§ 11	20.9.1948	5 let
LS 155/48	Jos. Pavel Novotný	24.9.1903	Č	§ 11	21.9.1948	upuštěno
LS 156/48	Zdenka Švecová	14.7.1895	Č	§5	13.9.1948	zastaveno
LS 161/48	Rudolf Seliger	26.4.1920	N	§ 3,11	14.8.1948	zproštěn

LS 162/48	Jakub Válek	24.7.1905	Č	§ 3	15.8.1948	zproštěn
LS 165/48	Jaroslav Ježek	4.6.1913	Č	§ 11	16.8.1948	zproštěn
LS 166/48	František Klement	13.8.1911	N	§2	17.8.1948	1 rok
LS 167/48	Emil Batík	16.8.1890	Č	§ 3,11	12.6.1948	zproštěn
LS 168/48	Josef Karlík	12.7.1908	Č	§ 3	8.6.1948	15 let
LS 169/48 a	Anna Horká	11.11.1914	Č	§ 6	18.6.1948	zproštěna
LS 169/48 b	Bohumil Boháč	11.10.1901	Č	§ 11	18.7.1948	8 let
LS 170/48 a	Jan Hájek	23.4.1904	Č	§ 3	26.7.1948	zproštěn
LS 170/48 b	František Novotný	24.8.1907	Č	§ 3	27.7.1948	zproštěn
LS 172/48 a	František Stehlík	15.2.1894	Č	§ 11	13.5.1948	zproštěn
LS 172/48 b	Václav Matuška	15.9.1893	N	§ 6	21.5.1948	zproštěn
LS 174/48	Matěj Kreisl	12.4.1901	N	§ 7	27.5.1948	odsun
LS 176/48	Bohumil Vlček	8.12.1878	Č	§ 11	2.6.1948	zproštěn
LS 178/48	Eleonora Lamnetová	6.1.1892	Č	§11	2.6.1948	5 měsíců
LS 179/48	Emil Laufka	18.6.1910	N	neznámé	neznámé	nedopaden
LS 180/48	Jan Baše	3.5.1893	Č	§ 11	20.5.1948	3 roky
LS 181/48	Anna Forkertová	7.11.1900	Č	§ 11	23.5.1948	upuštěno
LS 182/48	Karel Mezenský	12.9.1912	Č	§ 11	26.5.1948	8 let
LS 183/48	Růžena Gabrielová	12.1.1907	Č	§5	30.5.1948	zproštěn
LS 184/48	MUDr. Ant. Langer	19.11.1907	Rakouská	§ 3,11	27.5.1948	zproštěn
LS 185/48	Rudolf Dušek	23.7.1925	Č	§ 3	28.5.1948	zproštěn
LS 186/48	Jaroslav Štefánek	8.11.1880	Č	§ 6	2.6.1948	9 měsíců
LS 188/48	František Soška	12.9.1898	Č	§ 11	1.6.1948	zproštěn
LS 191/48	Antonín Synovec	11.7.1904	Č	§ 3	13.6.1948	zproštěn
LS 192/48	František Neubaer	27.5.1927	Č	§ 3	16.6.1948	zproštěn
LS 195/48	Josef Jarolím	20.9.1870	Č	§ 11	19.6.1948	18 měsíců
LS 196/48	Václav Sohínek	20.1.1897	N	§ 6	18.6.1948	54 měsíců
LS 198/48	Ing. Theodor Švanda	14.3.1901	Č	§ 7	19.6.1948	zproštěn
LS 199/48	František Hájek	28.1.1887	Č	§ 11	17.5.1948	5 měsíců
LS 200/48	Jan Valenta	28.2.1907	Č	§ 3	23.6.1948	6 let
LS 201/48	Karel Mach	1.4.1894	N	§ 7, 11	2.6.1948	zproštěn
LS 202/48	Bohumil Růžička	14.12.1899	Č	§ 11	5.6.1948	zproštěn
LS 204/48	Eduard Antony	4.6.1919	Č	§ 2	15.6.1948	8 let

LS 205/48 a	František Švehla	5.10.1909	Č	§ 3, 11	21.5.1948	zproštěn
LS 205/48 b	Alois Gregor	20.6.1925	N	§ 11	neznámé	zproštěn
LS 206/48	Josef Jakoubek	26.1.1901	Č	§ 3	13.12.1948	zproštěn
LS 207/48	Jan Roubíček	5.7.1905	Č	§ 3	15.12.1948	zproštěn
LS 208/48	Terezie Jandová	9.8.1906	Č	§5	20.12.1948	5 měsíců
LS 210/48	Antonín Krap	7.7.1907	Č	§ 3	15.12.1948	3 roky
LS 211/48	Josef Čábel	16.9.1893	Č	§ 3	16.12.1948	zproštěn
LS 212/48	František Makařovský	8.10.1893	Č	§ 11	19.12.1948	zproštěn
LS 213/48	František Altrichter	7.6.1916	N	§ 11	18.12.1948	4 roky
LS 216/48	Josef Malý	11.1.1917	Č	§ 11	19.12.1948	zproštěn
LS 218/48	František Altrichter	22.8.1925	N	§5	17.12.1948	10 let
LS 219/48	Josef Malý	11.7.1912	Č	§ 3,11	4.9.1948	zproštěn
LS 220/48	Jaroslav Procházka	31.8.1912	Č	§ 11	6.9.1948	zproštěn
LS 222/48	Erich Freye	26.9.1892	N	§5	4.9.1948	zproštěn
LS 223/48	Bohuslav Hejduk	22.2.1884	Č	§ 3,11	7.9.1948	2 roky 6 měsíců
LS 224/48	Karel Neuer	16.12.1906	Č	§ 3	15.9.1948	zproštěn
LS 225/48 a	Jaroslav Procházka	6.1.1885	Č	§ 6	1.9.1948	1 rok
LS 225/48 b	Karel Procházka	29.6.1892	Č	§ 11	26.9.1948	1 rok
LS 226/48	Josef Řezník	14.6.1913	Č	§ 3	13.9.1948	zproštěn
LS 228/48	Vilém Volf	28.11.1895	Č	§ 10	18.9.1948	zproštěn
LS 231/48	Růžena Jakešová	25.9.1913	Č	§6	8.9.1948	odsun
LS 232/48	Adolf Šnýdr	12.4.1917	Č	§ 3,11	5.9.1948	zproštěn
LS 233/49	Josef Chalupa	2.12.1898	Č	§ 4	21.9.1948	zproštěn
LS 238/48	Dionis Looke	13.11.1912	N	§ 1	19.9.1948	42 měsíců
LS 239/48	František Halooh	4.6.1891	Č	§ 2	19.9.1948	zproštěn
LS 240/48	Václav Fanta	6.2.1891	Č	§ 11	20.9.1948	zproštěna
LS 241/48	Ladislav Veselý	12.4.1899	Č	§ 11	21.9.1948	3 měsíce
LS 242/48	František Císař	3.5.1888	Č	§ 11	20.11.1948	4 roky
LS 243/48	František Havlín	8.6.1896	N	§5	15.11.1948	9 měsíců
LS 244/48	Josef Šulc	29.7.1920	N	§ 3,11	16.11.1948	zproštěn
LS 245/48	Leo Dolanský	21.3.1907	Č	§ 3	19.11.1948	zproštěn
LS 246/48	Antonín Gabriel	9.6.1904	Č	§ 6	18.11.1948	23 měsíců
LS 248/48	Josef Kolůvak	12.11.1896	Č	§ 11	19.11.1948	zproštěn
LS 250/48	Anna Blažková	16.12.1915	Č	§ 3	17.11.1948	zastaveno

LS 253/48	Emil Kladký	28.6.1889	Č	§ 3	23.11.1948	3 roky
LS 254/48	Václav Milner	24.9.1905	Č	§ 11	30.11.1948	zproštěn
LS 255/48	František Baumheier	5.11.1906	Rakouská	neznámé	29.11.1948	42 měsíců
LS 257/48	Jan Neubauer	4.3.1895	Č	§ 11	28.11.1948	zproštěn
LS 258/48	Josef Černík	5.2.1873	N	§ 3	28.11.1948	odsun
LS 259/48	Bohuslav Voslař	17.7.1903	Č	neznámé	neznámé	zproštěn
LS 261/48	Rudolf Novotný	29.1.1896	Č	neznámé	neznámé	zproštěn
LS 262/48	Augustin Sokolíček	8.3.1931	Č	neznámé	neznámé	2 roky 6 měsíců
LS 263/48	Viktor Kubálek	20.7.1922	Č	§ 3	1.10.1948	zproštěn
LS 265/48	Oldřich Dušátko	30.10./12.1893	Č	§5	neznámé	1 měsíc
LS 266/48 a	František Novák	17.1.1908	Č	§ 3	11.10.1948	5 let
LS 266/48 b	Marie Nováková	13.3.1903	Č	§ 3	4.10.1948	10 let
LS 267/48	Stanislav Starý	3.9.1909	Č	§ 11	4.10.1948	3 roky
LS 268/48	Prokop Moravec	29.1.1887	Č	§ 11	6.10.1948	5 let
LS 269/48	Josef Eichler	1.7.1894	N	§ 11	4.10.1948	zproštěn
LS 270/48	Josef Ulrich	29.6.1894	Č	§5	7.10.1948	zproštěn
LS 271/48	Alois Martínek	20.1.1899	Č	§ 3,11	3.10.1948	zproštěn
LS 272/48	František Hlaváček	17.5.1897	Č	§ 3	1.10.1948	zproštěn
LS 273/48	Robert Švec	16.5.1903	Č	§ 6	neznámé	zproštěn
LS 275/48	Václav Váša	20.6.1870	Č	§ 11	11.10.1948	zproštěn
LS 276 /48	Alois Jelínek	20.6.1870	Č	§ 3	4.10.1948	zproštěn
LS 279/48	Alois Kindl	27.1.1889	Č	§ 3	4.10.1948	42 měsíců
LS 285/48	Václav Tahadlo	13.3.1890	N	§ 11	6.10.1948	5 let
LS 286/48	Jiří Bodnár	10.1.1895	Č	§ 6	4.10.1948	3 roky
LS 287/48	Václav Šmejkal	1.8.1901	Č	§ 11	7.10.1948	8 let
LS 290/48	František Tůma	28.1.1889	Č	§ 3	15.10.1948	zproštěn
LS 292/48	Alois Neomítka	24.7.1909	Č	§ 3	11.10.1948	zproštěn
LS 294/48	Josef Knížák	27.7.1900	Č	§ 11	13.10.1948	15 let
LS 295/48	Jaroslav Koudelka	25.12.1911	N	§ 6	13.10.1948	42 měsíců
LS 296/48	Dr. Jindřich Vodička	9.5.1902	Č	neznámé	neznámé	neznámé
LS 298/48	Ferdinand Grunt	17.12.1914	Č	§ 1	3.10.1948	zproštěn
LS 299/48	Rudolf Sova	28.9.1892	Č	§ 6	3.10.1948	zproštěn
LS 301/48	Naděžda Longinová	11.6.1903	Č	§ 3	neznámé	zproštěna

LS 304/48	Josef Liska	18.3.1902	Č	§ 3	neznámé	11 měsíců
LS 307/48	Jan Hovorka	16.3.1899	Č	§ 3	15.10.1948	1 rok
LS 309/48	Jan Švestka	20.5.1897	Č	§ 11	15.11.1948	10 let
LS 310/48	Jan Morwitz	17.10.1902	N	§ 11	20.11.1948	odsun
LS 311/48	Antonín Kutík	29.9.1898	Č	§ 5	15.11.1948	3 roky
LS 315/48 a	Josef Nekněž	2.11.1906	Č	§ 3,11	16.11.1948	5 let
LS 315/48 b	Anna Nekněžová	6.4.1895	Č	§ 3	19.11.1948	zproštěna
LS 317/48	Marie Krihlová	11.6.1894	Č	§ 6	18.11.1948	1 rok
LS 318/48	Vladimír Šnýdr	5.8.1891	N	§ 11	19.11.1948	5 let
LS 319/48	Ludmila Mikšovská	28.8.1895	Č	§ 3	17.11.1948	zproštěna
LS 321/48	František Slejška	6.9.1900	Č	§ 3	23.11.1948	10 měsíců
LS 322/48	MUDr. Josef Ostrčil	25.11.1921	Č	§ 11	18.11.1948	zproštěn
LS 324/48 a	Bohuslava Ryšánková	6.4.1883	Č	§ 6	27.11.1948	zproštěna
LS 324/48 b	Emanuel Sýkora	3.1.1909	N	§ 7	30.11.1948	4 měsíce
LS 326/48	Božena Šoltysová	3.1.1909	Č	§ 11	29.11.1948	odsun
LS 327/48	Karel Doležal	19.7.1903	Č	§ 5	28.11.1948	zproštěn
LS 328/48	Ing. Bohumil Lonský	9.9.1901	Č	§ 2	28.11.1948	7 let
LS 330/48	Ing. František Vaníček	3.9.1892	Č	§ 1	29.11.1948	3 roky
LS 331/48	Leopold Meloun	16.6.1902	Č	§ 11	26.11.1948	upuštěno
LS 332/48	Jaroslav Zezulák	8.2.1922	N	§ 11	30.11.1948	8 let
LS 333/48	Inocenc Zapletal	20.2.1897	Č	§ 5	29.11.1948	zproštěn
LS 334/48	František Jehlička	7.2.1900	Č	§ 3,11	20.11.1948	zproštěn
LS 335/48	František Štolfa	14.2.1877	Č	§ 3	30.11.1948	zproštěn
LS 336/48	Augustina Nejdlá	19.6.1906	Č	§ 6	15.10.1948	9 měsíců
LS 339/48	František Krška	6.8.1908	N	§ 11	18.10.1948	zproštěn
LS 340/48	Josef Eminger	20.3.1899	N	§ 3	19.10.1948	zproštěn
LS 341/48	Stanislav Plecháček	8.2.1911	Č	§ 3	19.10.1948	zproštěn
LS 342/48	Josef Kozák	8.1.1909	Č	§ 11	16.12.1948	18 měsíců
LS 343/48	František Jakoubek	31.12.1904	Č	§ 6	19.12.1948	54 měsíců
LS 344/48	Gustav Sokolíček	18.6.1897	Č	§ 7	18.12.1948	zproštěn
LS 346/48	Anna Cízlová	29.8.1907	Č	§ 11	19.12.1948	5 měsíců
LS 347/48	Jaroslav Záruba	27.11.1881	N	§ 3	17.12.1948	6 let
LS 348/48	František Píbil	16.8.1908	Č	§ 7, 11	23.12.1948	zproštěn
LS 349/48	Bohumil Kalivoda	30.4.1890	Č	§ 11	18.12.1948	zproštěn

LS 350/48	František Rosecký	26.1.1912	Č	§ 3	27.12.1948	zproštěn
LS 351/48	Jaroslav Ledr	21.7.1898	N	§ 7, 11	30.12.1948	odsun
LS 352/48	Václav Bulíček	16.10.1910	Č	§ 11	23.12.1948	54 měsíců
LS 353/48	František Vávra	30.1.1913	Č	§ 2	7.12.1948	zproštěn
LS 355/48	Libuše Burešová	15.4.1885	Č	§ 3, 11	1.12.1948	2 roky
LS 356/48	Vilém Eckhart	20.3.1905	Č	§ 10	1.12.1948	zproštěn
LS 357/48	Eduard Hanauer	6.4.1901	N	§ 4	9.12.1948	odsun
LS 358/48	Josef Marek	20.5.1898	Č	§ 1	11.12.1948	7 let
LS 359/48	Josef Schrogl	9.10.1904	Č	§ 1	12.12.1948	4 měsíce
LS 360/48	Marie Košvancová	17.3.1891	Č	neznámé	neznámé	neznámé
LS 361/48	Vavřín Krčil	17.4.1891	N	§ 11	12.12.1948	zastaveno
LS 362/48	Jaroslav Domkář	9.4.1887	Č	§ 3	13.12.1948	8 let
LS 363/48	Antonín Mládek	18.2.1912	N	neznámé	neznámé	neznámé
LS 364/48	František Příhoda	29.9.1908	N	neznámé	neznámé	neznámé
LS 365/48	Ladislav Verner	10.8.1902	N	neznámé	neznámé	neznámé
LS 366/48	Ladislav Veselský	16.4.1900	Č	§ 3	13.12.1948	upuštěno
LS 367/48	Jan Illich	13.8.1902	Č	§ 5	15.12.1948	1 rok a 6 měsíců
LS 368/48	Antonín Kolářský	9.6.1914	Č	§ 3	20.12.1948	zproštěn
LS 369/48	Josef Zavadil	23.10.1902	Č	§ 3	15.12.1948	3 roky
LS 370/48	Miloslav Novák	14.12.1911	Č	§ 11	16.12.1948	2 roky a 6 měsíců
LS 371/48	Boleslav Werla	10.10.1900	Č	§ 11	19.12.1948	1 rok 6 měsíců
LS 373/48	František Nikl	8.5.1923	Č	§ 11	18.12.1948	zproštěn
LS 375/48	Josef Horák	23.5.1905	Č	§ 5	19.12.1948	3 roky
LS 376/48	Karel Půjmar	4.9.1901	Č	§ 3, 11	17.12.1948	10 let
LS 377/48	Bohumil Vlček	3.10.1920	Č	§ 3	23.12.1948	3 roky
LS 378/48	Jaroslav Vysoký	21.3.1879	N	§ 6	18.12.1948	zproštěn
LS 379/48	Václav Kout	20.7.1886	Č	§ 11	27.12.1948	zproštěn
LS 380/48	František Vašíček	15.4.1901	Č	§ 3	30.12.1948	4 roky
LS 382/48	Bohumil Nebáznivý	6.10.1895	Č	§ 3	29.12.1948	zproštěn
LS 383/48	Žofie Neubauerová	4.9.1895	Č	§ 11	28.12.1948	10 let
LS 384/48	Karel Větrovec	28.4.1914	Č	§ 6	28.12.1948	zproštěn
LS 386/48	Josef Vnuk a spol.	22.10.1893	Č	§ 7	29.12.1948	zproštěn

LS 387/48	František Prokop	21.2.1903	N	§ 11	26.12.1948	zproštěn
LS 388/48	Josef Peršín	19.12.1883	Č	§ 3	30.12.1948	2 roky 6 měsíců
LS 389/48	František Šedivý	11.11.1892	Č	§ 7, 11	29.12.1948	zproštěn
LS 390/48	Václav Komárek a spol.	21.10.1901	Č	§ 11	20.12.1948	1 měsíc
LS 391/48	Jaroslav Kasl	14.5.1898	Č	§ 2	30.12.1948	5 let
LS 393/48	Antonín Kundel a spol.	21.3.1879	Č	§ 3, 11	30.12.1948	10 let
LS 395/48	Josef Tvrzník	20.7.1886	Č	§ 11	25.12.1948	3 roky
LS 396/48	Stanislav Svoboda	8.8.1887	Č	§ 3	31.12.1948	5 let
LS 398/48	Václav Crkal	6.10.1895	N	§ 3	22.12.1948	zproštěn

Vysvětlivky:

Č – česká

N - Německá